

NARODOWY
BANK POLSKI

Nr. 6.0

Instrukcja dla podmiotów sprawozdawczych

System Baza Statystyki Płatniczej – BSP
wersja 6.0

NARODOWY
BANK POLSKI

NARODOWY
BANK POLSKI

	1
Słownik pojęć i definicji	6
Podstawy prawne oraz zasady sporządzania sprawozdań	9
Podstawy prawne	9
Instrukcja wypełniania sprawozdań – informacje ogólne	9
1.1. Rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu przekazywania informacji Narodowemu Bankowi Polskiemu przez agentów rozliczeniowych, wydawców instrumentów płatniczych oraz wydawców pieniądza elektronicznego	10
Podmioty objęte obowiązkiem sprawozdawczym	10
Terminy oraz częstotliwość raportowania danych do NBP	10
Informacje dotyczące wypełniania formularzy ST	11
Formularz ST.01	11
Formularz ST.02	12
Formularz ST.03	13
Formularz ST.04	14
Formularz ST.05	14
Formularz ST.06	16
Formularz ST.07	17
Informacje dotyczące wypełniania formularzy FN	18
Formularz FN.01	20
Formularz FN.03	24
Formularz FN.04	25
Formularz FN.05	25
Formularz FN.06	27
Formularz FN.07	27
Formularz FN.08	28

Formularz FN.09	30
Formularz FN.10	32
Formularz FN.12	33
Formularz FN.13	33
Formularz FN.13.1	34
Formularz FN.15	34
Formularz FN.16	36
Formularz FN.17	37
Formularz FN.18	38
Formularz FN.19	40
Formularz FN.20	40
1.2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych do oceny funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych (Dz. U. poz. 2766) z późn. zm.	41
a. Izby rozliczeniowe/operatorzy systemów płatności	41
b. Przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wykonywania i pośrednictwa w realizowaniu przekazów pieniężnych w obrocie krajowym i z zagranicą	42
c. Poczta Polska S.A.	42
Informacje dotyczące wypełniania formularzy AR2, WIP2 i AIS/PIS	44
Informacje ogólne	44
Tabela 4a	51
Polecenie przelewu	54
Polecenie zapłaty	62
Transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę	63
Czeki	69
Transakcje z użyciem pieniądza elektronicznego WPE2/WIPE2	70
Tabele 5	75
Polecenie przelewu	77
Polecenie zapłaty	81
Transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę	82
Wypłata gotówki	88
Informacje ogólne dotyczące wypełniania formularzy WPE2/WIPE2	89
AIS/PIS	100
Wyjaśnienia szczegółowe dotyczące sprawozdawanych tabel	102

Dostęp do systemu Baza Statystyki Płatniczej – BSP	107
Dostęp do produkcyjnego systemu Baza Statystyki Płatniczej - BSP	107
Dostęp do testowego systemu Baza Statystyki Płatniczej - BSP	111
Przydatne linki	111
Dostęp do Portalu SIS i aplikacji AZU	112
Pierwsze logowanie do systemu Portal SIS i AZU dla systemu BSP	112
Portal SIS - produkcja	113
Instrukcja użytkownika Portalu SIS	114
Produkcyjne przesyłanie sprawozdań przez Portal SIS do systemu BSP	114
System AZU – produkcja	116
Wymagania dotyczące przygotowania plików instancji XBRL	119
Format dostarczania danych do NBP	119

Słownik pojęć i definicji

Agent rozliczeniowy – dostawca prowadzący działalność polegającą na umożliwianiu wykonania transakcji płatniczych, zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, instrumentem płatniczym płatnika, w szczególności na obsłudze autoryzacji, przesyłaniu do wydawcy karty płatniczej lub systemów płatności zleceń płatniczych płatnika lub akceptanta, mających na celu przekazanie akceptantowi należnych mu środków, z wyłączeniem czynności polegających na rozliczaniu i rozrachunku tych transakcji w ramach systemu płatności w rozumieniu ustawy o ostateczności rozrachunku (UUP, art. 2 pkt 1a, art. 3 ust. 1 pkt 5);

Punkt usługowo-handlowy – podmiot upoważniony do otrzymania środków w zamian za dostawę towarów lub usług (rozporządzenie EBC/2013/43). W praktyce jest to sklep lub punkt usługowy, prowadzący sprzedaż towarów lub usług, w tym sklep prowadzący sprzedaż towarów lub usług za pośrednictwem Internetu;

Terminal POS – urządzenie umożliwiające użycie kart płatniczych w fizycznym, a nie wirtualnym punkcie sprzedaży (rozporządzenie EBC/2013/43). Jest to elektroniczny terminal służący do autoryzacji kart płatniczych lub płatności mobilnych;

Instrument płatniczy – zindywidualizowane urządzenie lub uzgodniony przez użytkownika i dostawcę zbiór procedur, wykorzystywane przez użytkownika do złożenia zlecenia płatniczego (UUP, art. 2 pkt 10); W szczególności: karta płatnicza, polecenie przelewu (w tym *pay-by-link*), polecenie zapłaty, instrument umożliwiający dokonywanie płatności mobilnych, jak również umożliwiający dokonywanie transferu środków pieniężnych pomiędzy użytkownikami przy użyciu tego instrumentu;

Cash back – wypłata gotówki dokonywana w kasie punktu handlowo-usługowego przy okazji bezgotówkowej transakcji zakupu z użyciem karty płatniczej;

Pay-by-link – metoda płatności w bankowości internetowej wykorzystywana przez sklepy internetowe i serwisy aukcyjne. Metoda ta polega na tym, że w podczas zakupu w sklepie internetowym, klient otrzymuje specjalnie wygenerowany link, za pomocą którego po zalogowaniu się do bankowości elektronicznej w swoim banku klient otrzymuje przygotowany, niemodyfikowalny formularz i dokonując jego akceptacji finalizuje transakcję;

Card not present – transakcja kartą nie wymagająca fizycznego użycia karty płatniczej: zamówienie pocztowe (Mail Order), zamówienie telefoniczne (Telephone Order) zamówienie internetowe (Internet Order). Transakcje te dokonywane są na podstawie danych podawanych przez Klienta (np. numer karty, imię i nazwisko, data ważności, kod CVV2/CVC2, itp.);

Wydawca instrumentu płatniczego – podmiot świadczący usługę płatniczą polegającą na wydawaniu instrumentów płatniczych (UUP, art. 2 pkt 35a, art. 3 ust. 1 pkt 4);

Wydawca karty płatniczej – dostawca wydający kartę płatniczą do dyspozycji płatnika (UUP, art. 2 pkt 35c);

Karta płatnicza – karta uprawniająca do wypłaty gotówki lub umożliwiająca złożenie zlecenia płatniczego za pośrednictwem akceptanta lub agenta rozliczeniowego, akceptowana przez akceptanta w celu otrzymania przez niego należnych mu środków (UUP, art.2 pkt 15a);

Płatność mobilna – płatność, ewentualnie transfer środków pieniężnych w których telefon komórkowy (lub urządzenie mobilne o podobnych funkcjach) używany jest do zainicjowania, potwierdzenia i sfinalizowania transakcji. Płatność mobilna nie obejmuje takich procesów jak np.: samo złożenie zamówienia przez telefon komórkowy czy dostarczenie towaru lub usługi na urządzenie płatnika. Płatność mobilna obejmuje również płatności zbliżeniowe NFC inicjowane przy użyciu telefonu;

Izba rozliczeniowa – w rozumieniu art. 67 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 1997 r. Nr 140 poz. 939, z późn. zm.);

Pieniądz elektroniczny – wartość pieniężna przechowywana elektronicznie, w tym magnetycznie, wydawana z obowiązkiem jej wykupu, w celu dokonania transakcji płatniczych, akceptowana przez podmioty inne niż wyłącznie wydawca pieniądza elektronicznego (UUP, art. 2 pkt 21a); działalność w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego i jego wykupu może być wykonywana wyłącznie przez wydawców pieniądza elektronicznego (UUP, art. 4 ust 2a); wydawcą pieniądza elektronicznego może być następujący podmiot (UUP, art. 4 ust. 2 pkt 1-4 oraz 6-8):

- bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe;
- oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 20 ustawy – Prawo bankowe;
- instytucja kredytowa w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 17 ustawy – Prawo bankowe i odpowiednio oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 18 ustawy – Prawo bankowe;
- instytucja pieniądza elektronicznego;
- instytucja płatnicza;
- Europejski Bank Centralny, Narodowy Bank Polski oraz bank centralny innego państwa członkowskiego – gdy nie działają w charakterze władz monetarnych lub organów administracji publicznej;
- organ administracji publicznej (UUP, art. 4 ust. 2b);
- oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego;
- oddział podmiotu świadczącego w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim, zgodnie z prawem tego państwa, pocztowe usługi płatnicze, uprawnionego, zgodnie z prawem tego państwa do wydawania pieniądza elektronicznego oraz Poczta Polska Spółka Akcyjna w zakresie w jakim przepis art. 13 ust.1 pkt 2a ustawy

z dnia 5 września 2008 r. o komercjalizacji państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (Dz. U. Nr 180, poz. 1109, z 2012 r. poz. 1529 oraz z 2013 r. poz.1036) uprawnia ją do wydawania pieniądza elektronicznego;

- kasa oszczędnościowo – kredytowa;

UUP – Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;

Podstawy prawne oraz zasady sporządzania sprawozdań

Podstawy prawne

Akty prawne regulujące zakres danych statystycznych dostarczanych do Departamentu Systemu Płatniczego Narodowego Banku Polskiego:

1. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2022 r. *w sprawie przekazywania informacji Narodowemu Bankowi Polskiemu przez agentów rozliczeniowych, wydawców instrumentów płatniczych oraz wydawców pieniądza elektronicznego* (Dz. U. poz. 2819)
2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 grudnia 2022 r. *w sprawie przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych do oceny funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych* (Dz. U. poz. 2766) z późn. zm.

Informacje pozyskane od podmiotów stanowią podstawę do zagregowania danych według wymagań określonych przez Europejski Bank Centralny w stosunku do państw członkowskich strefy euro oraz spoza strefy euro w zakresie statystyk płatniczych. Wymagania te zostały zawarte w zaleceniu EBC z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie statystyk płatniczych (EBC/2013/44) oraz w [Rozporządzeniu Europejskiego Banku Centralnego \(EU\) 2020 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniającego Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego \(EU\) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności \(EBC/2013/43\)\(ECB/2020/59\)](#).

Ponadto dane gromadzone przez Narodowy Bank Polski umożliwiają polskiemu bankowi centralnemu dokonywanie okresowych ocen funkcjonowania polskiego systemu płatniczego.

3. Wybrane, zagregowane dane *statystyczne* publikowane są na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego: <http://www.nbp.pl>.

Instrukcja wypełniania sprawozdań – informacje ogólne

Pozycje formularzy, które podmiotu sprawozdawczego nie dotyczą pozostają puste, tj. nie wypełnia się ich zerami, z wyjątkiem:

- jeśli w poprzednim kwartale sprawozdawczym, w danej pozycji widniała wartość większa od zera, to w raportowanym kolejnym kwartale sprawozdawczym pozycja ta powinna być uzupełniona liczbą „0”,
- gdy sprawozdawana wartość „0” jest istotna.

Wartość transakcji wykazuje się w pełnych złotych, do dwóch miejsc po przecinku. Wartość transakcji w walutach obcych należy przeliczyć na złote według kursu z dnia, w którym dokonano transakcji. W przypadku braku możliwości zastosowania kursu z dnia dokonania transakcji należy

przyjąć kwartalne kursy średnioważone walut obcych publikowane na stronie NBP, dla kwartału, w którym dokonane zostały transakcje. Kwartalne kursy średnioważone walut obcych można znaleźć pod adresem internetowym http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/arch_a.html, w tabelach zatytułowanych „Kursy średnioważone walut obcych w złotych”, dla formatu CSV w wierszu *Kwartałne, Półroczne, Roczne* w kolumnie dla odpowiedniego kwartału, półrocza lub dla formatu XLS w arkuszu „średnie kwartały” w kolumnie dla odpowiedniego kwartału, półrocza.

1.1. Rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu przekazywania informacji Narodowemu Bankowi Polskiemu przez agentów rozliczeniowych, wydawców instrumentów płatniczych oraz wydawców pieniądza elektronicznego

Podmioty objęte obowiązkiem sprawozdawczym

W rozporządzeniu wskazano podmioty objęte obowiązkiem sprawozdawczym oraz określono zakres sprawozdawanych danych. Podmioty przekazują dane statystyczne w formularzach jednostkowych. Zbiór formularzy jednostkowych tworzy sprawozdanie. Rodzaj sprawozdania określa podmiot sprawozdawczy.

Sprawozdawczością na rzecz NBP zostały objęte następujące podmioty:

- agenci rozliczeniowi (AR); sprawozdanie – **AR1, AR2**,
- wydawcy instrumentów płatniczych (WIP); sprawozdanie **WIP1, WIP2**,
- wydawcy pieniądza elektronicznego (WPE), sprawozdanie – **WPE2**,
- wydawcy instrumentów płatniczych na których przechowywany jest pieniądz elektroniczny wydany przez inny podmiot (WIPE); sprawozdanie – **WIPE2**,

Sprawozdania przekazywane są drogą elektroniczną za pośrednictwem Portalu internetowego Systemu Informacji Sprawozdawczej, przy użyciu taksonomii XBRL udostępnionej przez NBP w Portalu internetowym Systemu Informacji Sprawozdawczej.

Terminy oraz częstotliwość raportowania danych do NBP

Sprawozdania sporządzane są z częstotliwością kwartalną i przekazywane są do NBP w terminie do końca ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dane dotyczą.

Informacje dotyczące wypełniania formularzy ST

Formularz ST.01

Liczba akceptantów z uwzględnieniem liczby punktów handlowo-usługowych i liczba urzędzeń akceptujących karty płatnicze

W formularzu należy podać liczbę akceptantów, liczbę punktów handlowo-usługowych oraz liczbę urzędzeń, zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W pozycjach „Liczba akceptantów – Internet” oraz „Liczba punktów handlowo-usługowych – Internet”, o lokalizacji „na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” lub „poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” decyduje adres siedziby podmiotu (akceptanta), który zawarł umowę z agentem rozliczeniowym.

W pozycjach „Liczba akceptantów – Internet, w tym: Akceptanci wyposażeni zarówno w urządzenia akceptujące karty płatnicze, jak i rozwiązania obsługujące płatności w sieci Internet” należy podać liczbę akceptantów, którzy zawarli z agentem rozliczeniowym zarówno umowę na akceptację kart płatniczych w punktach fizycznych, jak i sieci Internet.

Punkt handlowo-usługowy w Internecie jest odpowiednikiem witryny internetowej prowadzonej przez akceptanta, co oznacza, że jeden akceptant prowadzący sprzedaż towarów i usług w Internecie może posiadać kilka punktów handlowo-usługowych.

Kategoria „Liczba urzędzeń” nie dotyczy podmiotów prowadzących sprzedaż towarów lub usług wyłącznie za pośrednictwem Internetu.

W kategorii „Liczba urzędzeń - Urządzenia akceptujące karty płatnicze” należy podać wszystkie urządzenia akceptujące karty płatnicze. Poszczególne pozycje „w tym: urządzenia...” (wymienione osiem pozycji urzędzeń) nie sumują się w kategorii „Liczba urzędzeń”, gdyż dany terminal może zostać wykazany w kilku kategoriach jednocześnie.

Kiedy mowa o „Urządzenia akceptujące karty płatnicze, w tym: typu mPOS” mowa o fizycznym urządzeniu, umożliwiającym realizację transakcji kartami płatniczymi, które nie posiada własnego modułu komunikacyjnego i do realizacji płatności wymaga bezprzewodowego lub przewodowego połączenia z zewnętrznym urządzeniem (jak np. tablet czy telefon) i nie drukujące samodzielnie potwierdzenia realizacji transakcji. Nie jest jednak PIN-padem programowalnym, który musi być podłączony do systemu kasowego.

Kiedy mowa o „Urządzenia akceptujące karty płatnicze, w tym: typu softPOS” mowa o aplikacji zainstalowanej na urządzeniu mobilnym (np. smartphonie, tablet), która umożliwia realizację transakcji kartą płatniczą. Do kategorii softPOS należy podchodzić szeroko, zaliczając do niej rozwiązania takie jak „PIN on Glass”, „Tap on Phone” czy „Cloud POS”.

Kiedy mowa o „Urządzenia akceptujące karty płatnicze, w tym: typu samoobsługowe” mowa o urządzeniach „bez opieki” (unattended), w których posiadacz karty samodzielnie inicjuje i realizuje płatność (np. automat do sprzedaży [vending machine]).

W kategorii „Inne”, należy podać informację o liczbie fizycznych urządzeń akceptujących karty płatnicze innych, niż wyżej wskazane.

W przypadku raportowania liczby urządzeń akceptujących karty płatnicze zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tj. wypełnienia pozycji „Liczba urządzeń - Urządzenia akceptujące karty płatnicze - poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, należy w formularzu ST.04, w kolumnie „Liczba urządzeń akceptujących karty płatnicze”, wskazać liczbę urządzeń akceptujących karty płatnicze w podziale na poszczególne kraje Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje świata.

Formularze ST.01, ST.02 oraz ST.03 dotyczą sieci akceptacji, odpowiednio, kart płatniczych, pieniądza elektronicznego oraz instrumentów płatniczych. W przypadku gdy akceptant, punkt handlowo-usługowy lub urządzenie umożliwia akceptację jednocześnie kart płatniczych, pieniądza elektronicznego oraz instrumentów płatniczych, to taką informację należy sprawozdać we wszystkich trzech formularzach.

Liczbę akceptantów, liczbę punktów handlowo-usługowych oraz liczbę urządzeń należy podać w sztukach, według stanu na koniec kwartału.

Formularz ST.02

Liczba akceptantów z uwzględnieniem punktów handlowo-usługowych i liczba urządzeń akceptujących pieniądź elektroniczny

W formularzu należy podać liczbę akceptantów pieniądza elektronicznego, liczbę punktów handlowo-usługowych akceptujących pieniądź elektroniczny oraz liczbę urządzeń akceptujących pieniądź elektroniczny, zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W pozycjach „Liczba punktów handlowo-usługowych akceptujących pieniądź elektroniczny – Internet”, o lokalizacji „na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” lub „poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” decyduje adres siedziby podmiotu (akceptanta), który zawarł umowę z agentem rozliczeniowym.

Punkt handlowo-usługowy w Internecie jest odpowiednikiem witryny internetowej prowadzonej przez akceptanta, co oznacza, że jeden akceptant prowadzący sprzedaż towarów i usług w Internecie może posiadać kilka punktów handlowo-usługowych.

Kategoria „Liczba urządzeń” nie dotyczy podmiotów prowadzących sprzedaż towarów lub usług wyłącznie za pośrednictwem Internetu.

W przypadku wskazania liczby urządzeń akceptujących karty, na których przechowywany jest pieniądz elektroniczny oraz liczby urządzeń umożliwiających zasilanie i rozładowywanie kart z funkcją pieniądza elektronicznego, zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, należy w formularzu ST.04, w kolumnie „Liczba urządzeń akceptujących karty, na których jest przechowywany pieniądz elektroniczny” oraz w kolumnie „Urządzenia umożliwiające zasilanie i rozładowanie kart z funkcją pieniądza elektronicznego” wskazać ww. dane statystyczne w podziale na kraje Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje świata.

Formularze ST.01, ST.02 oraz ST.03 dotyczą sieci akceptacji, odpowiednio, kart płatniczych, pieniądza elektronicznego oraz instrumentów płatniczych. W przypadku gdy akceptant, punkt handlowo-usługowy lub urządzenie umożliwia akceptację jednocześnie kart płatniczych, pieniądza elektronicznego oraz instrumentów płatniczych, to taką informację należy sprawozdać we wszystkich trzech formularzach.

Liczbę akceptantów, liczbę punktów handlowo-usługowych oraz liczbę urządzeń należy podać w sztukach, według stanu na koniec kwartału.

Formularz ST.03

Liczba akceptantów z uwzględnieniem liczby punktów handlowo-usługowych i liczba urządzeń akceptujących instrumenty płatnicze

W formularzu należy podać liczbę akceptantów, liczbę punktów handlowo-usługowych oraz liczbę urządzeń, zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W formularzu ST.03, w odróżnieniu od formularza ST.01 dotyczącego liczby akceptantów, liczby punktów handlowo-usługowych, liczby urządzeń akceptujących karty płatnicze, należy wskazać liczbę akceptantów, liczbę punktów handlowo-usługowych, liczbę urządzeń akceptujących instrumenty płatnicze. Kategoria instrumenty płatnicze jest kategorią szerszą niż kategoria karty płatnicze i oprócz kart płatniczych obejmuje takie instrumenty jak: polecenie przelewu, polecenie zapłaty, czeki, płatności mobilne, itd.

W pozycjach „Liczba akceptantów – Internet” oraz „Liczba punktów handlowo-usługowych – Internet”, o lokalizacji „na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” lub „poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” decyduje adres siedziby podmiotu (akceptanta), który zawarł umowę z agentem rozliczeniowym.

Kategoria „Liczba urządzeń” nie dotyczy podmiotów prowadzących sprzedaż towarów lub usług wyłącznie za pośrednictwem Internetu.

Formularze ST.01, ST.02 oraz ST.03 dotyczą sieci akceptacji, odpowiednio, kart płatniczych, pieniądza elektronicznego oraz instrumentów płatniczych. W przypadku gdy akceptant, punkt handlowo-usługowy lub urządzenie umożliwia akceptację jednocześnie kart płatniczych,

pieniądza elektronicznego oraz instrumentów płatniczych, to taką informację należy sprawozdać we wszystkich trzech formularzach.

Punkt handlowo-usługowy w Internecie jest odpowiednikiem witryny internetowej prowadzonej przez akceptanta, co oznacza, że jeden akceptant prowadzący sprzedaż towarów i usług w Internecie może posiadać kilka punktów handlowo-usługowych.

Liczbę akceptantów, liczbę punktów handlowo-usługowych oraz liczbę urządzeń należy podać w sztukach, według stanu na koniec kwartału.

Formularz ST.04

Liczba urządzeń akceptujących karty płatnicze i pieniądz elektroniczny zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W formularzu należy podać informacje o liczbie urządzeń akceptujących karty płatnicze, pieniądz elektroniczny zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w podziale na kraje Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje świata.

W formularzu suma pozycji w kolumnie „Liczba urządzeń akceptujących karty płatnicze” równa jest pozycji „Liczba urządzeń – Urządzenia akceptujące karty płatnicze – poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” raportowanej w formularzu ST.01.

W formularzu suma pozycji w kolumnie „Liczba urządzeń akceptujących instrumenty, na których jest przechowywany pieniądz elektroniczny” równa jest pozycji „Liczba urządzeń akceptujących pieniądz elektroniczny, w tym: - urządzenia akceptujące instrumenty, na których jest przechowywany pieniądz elektroniczny - poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” raportowanej w formularzu ST.02.

W formularzu suma pozycji w kolumnie „Urządzenia umożliwiające zasilenie i rozładowanie kart z funkcją pieniądza elektronicznego” równa jest pozycji „Liczba urządzeń akceptujących pieniądz elektroniczny, w tym: - urządzenia umożliwiające zasilenie i rozładowanie kart z funkcją pieniądza elektronicznego - poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” raportowanej w formularzu ST.02.

Liczbę urządzeń należy podać w sztukach, według stanu na koniec kwartału.

Formularz ST.05

Liczba i wartość bezgotówkowych transakcji płatniczych oraz transakcji typu *cashback*, wykonanych przy użyciu instrumentów płatniczych wydanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza nim

W formularzu należy podać liczbę i wartość bezgotówkowych transakcji płatniczych dokonanych przy użyciu instrumentów wydanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przy użyciu

instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w punktach handlowo-usługowych prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W pozycji „Karty płatnicze – wydawane klientom indywidualnym – urządzenia akceptujące karty płatnicze” oraz „Karty płatnicze – wydawane klientom biznesowym - urządzenia akceptujące karty płatnicze” należy podać liczbę i wartość bezgotówkowych transakcji płatniczych bez towarzyszącej tym transakcjom usługi *cash back*. Liczba i wartość usługi *cash back* raportowana jest w odrębnej pozycji formularza.

W pozycji „Karty płatnicze – wydawane klientom indywidualnym – *cashback*” oraz „Karty płatnicze – wydawane klientom biznesowym – *cashback*” należy podać liczbę i wartość usługi *cash back* bez towarzyszącym tej usłudze bezgotówkowym transakcjom płatniczym. Liczba i wartość bezgotówkowych transakcji płatniczych raportowana jest w odrębnej pozycji formularza.

W pozycji „Internet” dla transakcji dokonanych kartą należy podać liczbę i wartość transakcji typu *card not present*.

W pozycji „Polecenie przelewu – Internet” należy podać liczbę i wartość wszystkich usług polecenia przelewu.

W pozycji „Polecenie przelewu – w tym: za pośrednictwem *pay-by-link*” należy podać liczbę i wartość usług polecenia przelewu wykonanych za pośrednictwem *pay-by-link*. Pozycja „w tym: za pośrednictwem *pay-by-link*” zawiera się w pozycji „Internet”.

W pozycji „Instrumenty płatnicze umożliwiające dokonywanie płatności mobilnych” należy podać liczbę i wartość transakcji dokonywanych w systemach mobilnych takich jak, m.in.: BLIK, IKO, PeoPay, T-Mobile MyWallet, Orange Cash.

W pozycji „Inne instrumenty płatnicze” należy podać liczbę i wartość bezgotówkowych transakcji płatniczych, wykonanych w urządzeniach akceptujących instrumenty płatnicze oraz przez Internet, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych kategoriach tego formularza. Przykładowo, pozycja ta obejmuje liczbę i wartość transakcji wykonanych instrumentem umożliwiającym przechowywanie pieniądza elektronicznego (np. typu PayPal).

W przypadku raportowania liczby i wartości transakcji dokonanych kartami płatniczymi przy użyciu instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tj. wypełnienia pozycji „Karty płatnicze - przy użyciu instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, należy wypełnić formularz ST.06 w podziale na kraje Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje świata.

Liczbę bezgotówkowych transakcji płatniczych należy podać w sztukach, natomiast wartość bezgotówkowych transakcji płatniczych należy podać w złotych.

Kiedy mowa o transakcjach zwrotu, to mowa o transakcjach, w której pewna wartość pieniężna przekazywana jest na kartę jej posiadacza, w przypadku oddania przez niego towaru (lub jego

części), która następuje po rozliczeniu pierwotnej transakcji zakupu przy użyciu karty, zazwyczaj w dniach kolejnych od dnia dokonania transakcji kartą (transakcje *refund/return*). Nie należy raportować transakcji *chargeback*. Nie należy raportować transakcji anulujących transakcję przed jej rozliczeniem (*reversal*).

Formularz ST.06

Liczba i wartość transakcji wykonanych u akceptantów zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przy użyciu kart płatniczych wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W formularzu należy podać liczbę i wartość transakcji wykonanych u akceptantów zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przy użyciu kart płatniczych wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w podziale na poszczególne kraje Unii Europejskiej oraz w podziale na wskazane pozostałe kraje świata.

W formularzu suma pozycji w kolumnach: „liczba transakcji – urządzenia akceptujące karty płatnicze”, „liczba transakcji – Internet” oraz „liczba transakcji – *cashback*” równa jest odpowiednio pozycjom „Liczba transakcji - przy użyciu instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - urządzenia akceptujące karty płatnicze”, „Liczba transakcji - przy użyciu instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - *cashback*” oraz „Liczba transakcji - przy użyciu instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Internet” raportowanym w formularzu ST.05.

Suma pozycji w kolumnach „wartość transakcji – urządzenia akceptujące karty płatnicze”, „wartość transakcji – Internet” oraz „wartość transakcji – *cashback*” równa jest odpowiednio pozycjom „Wartość transakcji - przy użyciu instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - urządzenia akceptujące karty płatnicze”, „Wartość transakcji - przy użyciu instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - *cashback*” oraz „Wartość transakcji - przy użyciu instrumentów wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Internet” raportowanym w formularzu ST.05.

W pozycji „Internet” należy podać liczbę i wartość transakcji typu *card not present*.

W formularzu w pozycji „Karty płatnicze – urządzenia akceptujące karty płatnicze” należy podać liczbę i wartość transakcji płatniczych wykonanych u akceptantów przy użyciu kart płatniczych wydanych poza terytorium RP bez towarzyszącej tym transakcjom usługi *cash back*. Liczba i wartość usługi *cash back* raportowana jest w odrębnej pozycji formularza.

W pozycji „Karty płatnicze – *cashback*” należy podać liczbę i wartość usługi *cash back* bez towarzyszącym tej usłudze transakcjom płatniczym wykonanym u akceptantów przy użyciu kart płatniczych wydanych poza terytorium RP. Liczba i wartość ww. transakcji płatniczych raportowana jest w odrębnej pozycji formularza.

W ramach pozycji „Pozostałe kraje świata”, należy podać zbiorczo liczbę i wartość transakcji dokonanych na terytorium RP kartami wydanymi poza terytorium RP. Pozycję „Pozostałe kraje świata” należy również podać w rozbiciu na poszczególne kraje, przy użyciu listy podanej przez NBP (w taksonomii to pozycje wpisywane typu *type-in*).

Wartość z pozycji „Pozostałe kraje świata” jest równa sumie wartości z pozycji „w tym: dany kraj (nazwa kraju)”.

Liczbę transakcji należy podać w sztukach, natomiast wartość transakcji należy podać w złotych.

Formularz ST.07

Liczba i wartość wykonanych transakcji płatniczych, naruszających przepisy prawa lub reguły uczciwego obrotu oraz wysokość strat poniesionych przez agenta rozliczeniowego i akceptantów spowodowanych tymi transakcjami

W pozycji „Operacje bezgotówkowe – przy użyciu kart płatniczych” należy podać liczbę i wartość operacji wykonanych przy użyciu kart sfalszowanych, kart skradzionych, kart zgubionych, kart uzyskanych na podstawie fałszywych danych oraz kart, które nie doszły do adresata oraz wartość strat spowodowanych tymi operacjami.

W pozycji „Operacje bezgotówkowe – przy użyciu kart płatniczych – w tym: Internet” należy podać liczbę i wartość operacji wykonanych za pośrednictwem Internetu przy użyciu kart sfalszowanych, kart skradzionych, kart zgubionych, kart uzyskanych na podstawie fałszywych danych oraz kart, które nie doszły do adresata, oraz wartość poniesionych strat z tytułu ich dokonania .

Pozycja „Operacje bezgotówkowe – przy użyciu kart płatniczych” jest sumą pozycji: „w tym: w urządzeniach akceptujących karty płatnicze” oraz „w tym: Internet ”.

Pozycja „w tym *chargeback*” stanowi dodatkową informację o transakcjach oszukańczych dokonanych zarówno w Internecie (transakcje typu *card not present*) jak i urządzeniach akceptujących karty płatnicze (transakcje niezdalne). Dane z tej pozycji znajdują się również w pozycjach „w tym: w urządzeniach akceptujących karty płatnicze” i „w tym: Internet ”.

W pozycji „przy użyciu kart płatniczych umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych” należy raportować tylko transakcje bezgotówkowe dokonane w trybie zbliżeniowym kartami płatniczymi, zegarkami, brelokami itd.

W pozycji „Operacje bezgotówkowe – Inne” należy podać liczbę i wartość nieuczciwych transakcji zrealizowanych przy użyciu innych instrumentów płatniczych, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych podkategoriach w ramach kategorii „Operacje bezgotówkowe” (np.: operacje polecenia przelewu *pay-by-link*) oraz wartość strat poniesionych przez agenta rozliczeniowego i akceptantów w wyniku tych transakcji.

W pozycji „przy użyciu instrumentów płatniczych umożliwiających dokonywanie płatności mobilnych (NFC i zdalnych)” należy podać tylko transakcje dokonane telefonem w technologii SIM Centric i HCE oraz przy użyciu aplikacji np. IKO, PeoPay, BLIK.

W przypadku gdy, z powodu trwającego postępowania reklamacyjnego, nie jest możliwe zakwalifikowanie danej transakcji płatniczej jako naruszającej przepisy prawa lub reguły uczciwego obrotu w kwartale, w którym wystąpiła, prosimy o przesłanie informacji o takiej transakcji w kwartale, w którym obecnie jest przygotowywane sprawozdanie.

~~Transakcję raportuje się w kwartale w którym transakcja została dokonana, a nie w kwartale, w którym została wykryta. Jeśli w Q1 2022 została dokonana nieuczciwa transakcja, ale została ona zgłoszona w Q2 2022, to należy przesłać korektę do kwartału Q1 2022 z zaraportowaniem wykrytej nieuczciwości. Ważna jest data dokonania transakcji. Jeśli okaże się, że zaraportowana transakcja nie była nieuczciwa, to należy przesłać korektę i wykluczyć tę transakcję ze statystyk dla danego kwartału.~~

Liczbę operacji należy podać w sztukach, natomiast wartość operacji oraz wartość strat należy podać w złotych.

Informacje dotyczące wypełniania formularzy FN

Dodatkowe wyjaśnienia dotyczące sposobu raportowania danych dla usług m.in. Google Pay (do I kwartału 2022 r. raportowano w formularzu pod nazwą Android Pay), Apple Pay, Garmin Pay, Fitbit Pay i innych - formularze FN.01 – FN.08 oraz FN.15.

1. W formularzu FN.01 dot. liczby kart płatniczych należy ujmować wszystkie karty wydane przez wydawcę wg wskazanych kryteriów, przy czym karta płatnicza, która jest również wykorzystywana do realizacji transakcji w jednej z aplikacji mobilnych (lub w portfelu cyfrowym) powinna być zaraportowana jako jedna karta:
  - w wierszu „**Karty umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych**” należy raportować wszystkie karty zbliżeniowe fizyczne,
  - natomiast w wierszu „**Karty zainstalowane w telefonie, w przynajmniej jednej aplikacji (np. portfel cyfrowy, SIM-NFC)**” należy raportować karty zalogowane w aplikacji,
  - w wierszu „**Karty zainstalowane na innych nośnikach umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych (gadżety, stickery, itp.)**” (gadżety, zegarki, stickery itp.) należy raportować karty zainstalowane w innych nośnikach

Oznacza to, że karta, która jest wykorzystywana w aplikacji (tj. np. tradycyjna karta debetowa zbliżeniowa dodatkowo zarejestrowana w aplikacji) będzie zaraportowana w formularzu FN.01 dwukrotnie: jeden raz w wierszu jako karta umożliwiająca płatności zbliżeniowe – karta

tradycyjna, drugi raz w wierszu drugim lub trzecim jako karta zarejestrowana w odpowiedniej aplikacji.

Ponadto, zgodnie z instrukcją do formularzy: W pozycji **„Karty zainstalowane w telefonie, w przynajmniej jednej aplikacji (np. portfel cyfrowy, SIM-NFC)”** należy podać liczbę kart z aplikacją płatności mobilnych (np.: działające w ramach Google Pay, Apple Pay i inne) oraz innych rozwiązań opartych o technologie NFC (np.: *Host Card Emulation*).

1. W formularzach FN.03 i FN.05 oraz FN.07 należy raportować wszystkie transakcje zrealizowane kartami płatniczymi, w tym także w ramach usługi płatności mobilnych bazującej na karcie płatniczej.
2. W formularzach FN.04 i FN.06
  - w wierszu **„Karty umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych”** należy raportować transakcje zrealizowane wyłącznie kartami fizycznymi,
  - w wierszu **„Karty dodane do przynajmniej jednej aplikacji w telefonie (np. portfel cyfrowy, SIM-NFC)”** należy raportować transakcje dokonane kartami, które zostały zarejestrowane w aplikacji mobilnej,
  - w wierszu **„Karty dodane w innych nośnikach umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych (gadżety, stickery, itp.)”** (gadżety, zegarki, stickery itp.) należy raportować karty zainstalowane w innych nośnikach,
  - w wierszu **„Karta płatnicza bez funkcji zbliżeniowej zainstalowana w telefonie umożliwiającym dokonywanie płatności zbliżeniowych”** należy raportować transakcje kartami płatniczymi dokonane kartami płatniczymi bez funkcji zbliżeniowej, które zostały dodane do aplikacji mobilnej w telefonie wyposażonym w moduł umożliwiający dokonywanie płatności zbliżeniowych,
3. W formularzu FN.15 należy raportować transakcje wykonane przy użyciu instrumentów płatniczych umożliwiających dokonywanie płatności mobilnych, (każdy system osobno z podaniem nazwy systemu). Tak więc w osobnym formularzu w FN.15 powinny zostać zaraportowane wszystkie transakcje (liczba i wartość) dokonane przy użyciu konkretnej aplikacji.

Oznacza to, że łączna liczba i wartości transakcji ujętych w formularzach FN.04 i FN.06 w pozycji **„Karty dodane do przynajmniej jednej aplikacji w telefonie (np. portfel cyfrowy, SIM-NFC)”**, **„Karty dodane w innych nośnikach umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych (gadżety, stickery, itp.)”**, **„Karty płatnicze bez funkcji zbliżeniowej zainstalowana w telefonie umożliwiającym dokonywanie płatności zbliżeniowych”** powinna korespondować z danymi zawartymi w formularzu/formularzach w FN.15. odnoszącymi się do systemów płatności mobilnych opartych o karty płatnicze.

Przykładowo, jeśli oferują Państwo 3 systemy płatności mobilnych, np. Google Pay, Apple Pay czy Garmin Pay, to wówczas należy wypełnić FN.15 trzykrotnie, tj. FN.15 dla Google Pay = np. 30 jednostek, FN.15 dla Apple Pay = np. 20 jedn., FN.15 dla Garmin Pay = np. 10 jedn., a w FN.04 w pozycji „Karty dodane do przynajmniej jednej aplikacji w telefonie (np. portfel cyfrowy, SIM-NFC)”, „Karty dodane w innych nośnikach umożliwiającym dokonywanie płatności zbliżeniowych (gadżety, stickery, itp.)”, „Karty płatnicze bez funkcji zbliżeniowej zainstalowana w telefonie umożliwiającym dokonywanie płatności zbliżeniowych” dla transakcji bezgotówkowych i gotówkowych] powinna być zaraportowana suma systemów opartych na kartach płatniczych.

Formularz FN.01

Liczba kart płatniczych wydanych przez wydawcę instrumentu płatniczego

W formularzu należy podać liczbę kart płatniczych w podziale na schematy kartowe oraz w podziale na karty wydane klientom indywidualnym i karty wydane klientom biznesowym w odniesieniu do wszystkich wyodrębnionych schematów kartowych.

Karta to instrument płatniczy oparty na unikalnym numerze, który może być wykorzystany do zainicjowania płatności, wypłaty gotówki lub wpłaty gotówki, przetwarzany przez system kart płatniczych lub w ramach sieci obsługiwanej przez wydawcę karty. Numer ten może być przechowywany na karcie fizycznej, na innym przedmiocie (w tym na breloku do klucza, naklejce lub smartfonie) lub może być przechowywany wirtualnie, z pominięciem urządzenia fizycznego. W zależności od umowy zawartej z jej wydawcą karta oferuje posiadaczowi jedną lub kilka następujących funkcji: gotówkową, debetową, obciążeniową, kredytową i pieniądza elektronicznego. W przypadku gdy fizyczna karta płatnicza jest dodana do portfela cyfrowego (zdigitalizowana) powinna być liczona jako jedna karta.

W kategorii „Karty według funkcji” w podziale na:

- „karty wyłącznie bankomatowe” należy podać liczbę kart służących wyłącznie do wypłaty gotówki z bankomatu,
- „karty z funkcją wypłaty gotówki z bankomatu” należy podać liczbę kart służących do dokonywania płatności w sklepach oraz do wypłaty gotówki z bankomatu,
- „karty bez funkcji wypłaty gotówki z bankomatu” należy podać liczbę kart służących wyłącznie do dokonywania płatności w sklepach.

Karta debetowa: zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 33 rozporządzenia UE 2015/751, tj.: instrument płatniczy, który umożliwia płatnikowi zainicjowanie transakcji kartą debetową, z wyłączeniem transakcji realizowanych przy użyciu kart przedpłaconych. Karta z funkcją debetową umożliwia posiadaczowi karty inicjowanie transakcji płatniczych, w których każda transakcja jest rejestrowana na rachunku płatnika.

Karta obciążeniowa: karta umożliwiająca posiadaczom karty obciążanie rachunku wystawcy karty dokonywanymi przez nich zakupami do wysokości ustalonego limitu. Saldo na tym rachunku jest następnie w pełni rozliczane na koniec wcześniej określonego okresu. Posiadaczowi jest zazwyczaj naliczana opłata roczna.

Karta kredytowa: zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 34 rozporządzenia (UE) 2015/751, tj.: instrument płatniczy, który umożliwia płatnikowi zainicjowanie transakcji kartą kredytową.

Cechą wyróżniającą kartę obciążeniową, w odróżnieniu od karty debetowej lub kredytowej, jest umowa przyznająca linię kredytową, ale zawierająca zobowiązanie do uregulowania zaciągniętego zadłużenia na koniec z góry określonego okresu bez naliczania odsetek. Ten rodzaj karty jest również znany jako karta debetowa z odroczonym terminem płatności.

W kategorii „Karty według technologii zapisu danych” formularzu należy podać liczbę:

- karty wyposażone jedynie w pasek magnetyczny - karty posiadające jedynie pasek magnetyczny,
- karty wyposażone w mikroprocesor EMV i pasek magnetyczny – karty posiadające pasek magnetyczny jak i mikroprocesor w standardzie EMV,
- karty wyposażone jedynie w mikroprocesor EMV – karty płatnicze wyposażone jedynie w mikroprocesor EMV. Karty umieszczone w naklejce, zegarku, breloku i podobnych oraz karty SIM Centric w telefonie,
- karty wyposażone jedynie w mikroprocesor inny niż EMV – karty płatnicze wydawane bez logo organizacji płatniczej posiadające mikroprocesor inny niż EMV, np. karty wydawane przez banki spółdzielcze pod nazwą OSKAR,
- karty wirtualne – karty, które nie posiadają fizycznego odpowiednika, wykorzystywane do płatności na odległość (zakupy w internecie, transakcje MO/TO), karty umożliwiające płatności zbliżeniowe telefonem w technologii HCE oraz karty w technologii biometrycznej.

W formularzu, za wyjątkiem pozycji „karty płatnicze aktywne w ciągu ostatniego kwartału”, należy podać, w odpowiednich podziałach, liczbę wszystkich kart płatniczych wydanych przez wydawcę, które znajdują się w posiadaniu klienta oraz przygotowane są do wykorzystania (aktywowane, ważne, itd.). Kart nieaktywowanych przez klienta nie należy raportować.

W pozycji „karty płatnicze aktywne w ciągu ostatniego kwartału” należy podać liczbę kart płatniczych, którymi w ciągu ostatniego kwartału została dokonana co najmniej jedna transakcja gotówkowa, bądź bezgotówkowa.

Karty z połączoną funkcją debetową, gotówkową i pieniądza elektronicznego to karta wydana przez dostawcę usług płatniczych, która posiada połączoną funkcję gotówkową, debetową i pieniądza elektronicznego. Ponadto wykazuje się ją w kategoriach odpowiednio: debetowa, z

funkcją gotówkową i funkcja pieniądza elektronicznego. Uwzględnia się wszystkie ważne karty znajdujące się w obiegu, które posiadają wszystkie funkcje jednocześnie.

Karta z funkcją płatności zbliżeniowej: karta umożliwiająca zainicjowanie transakcji płatniczej z użyciem specjalnej technologii bezstykowej, w sytuacji gdy zarówno płatnik, jak i odbiorca transakcji płatniczej (lub ich urządzenia) znajdują się w tym samym miejscu.

W pozycji „Karty zainstalowane w telefonie, w przynajmniej jednej aplikacji (np. portfel cyfrowy, SIM-NFC)” należy podać liczbę kart z aplikacją płatności mobilnych (np.: działające w ramach Apple Pay, Garmin Pay) oraz innych rozwiązań opartych o technologię NFC (np.: Host Card Emulation).

W pozycji „Karty zainstalowane na innych nośnikach umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych (gadżety, stickery, itp.) należy podać liczbę naklejek zbliżeniowych.

W pozycji „Inny schemat kartowy” należy podać liczbę kart płatniczych oraz liczbę kart i innych instrumentów umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych, które nie zostały zareportowane w pozostałych wyodrębnionych schematach kartowych (tj. VISA, Mastercard, American Express, Diners Club, Własne karty wydawcy).

Pozycje „Karty według funkcji”, „Karty według sposobu rozliczania transakcji”, „Karty według technologii zapisu danych” oraz „Karty płatnicze wydane przez wydawcę (razem)” są równe w ramach poszczególnych schematów kartowych oraz podziału na karty wydawane klientom indywidualnym oraz karty wydawane klientom biznesowym.

Liczbę kart i innych instrumentów umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych należy podać w sztukach, według stanu na koniec kwartału.

Karta płatnicza to karta, która posiada co najmniej jedną z następujących funkcji: funkcję debetową, funkcję obciążeniową lub funkcję kredytową. Karta może również posiadać inne funkcje, takie jak funkcja pieniądza elektronicznego, ale karty posiadające tylko funkcję pieniądza elektronicznego nie są zaliczane do tej kategorii. Nie wlicza się kart posiadających jedynie funkcję wypłaty/depozytu gotówkowego.

W pozycji: „karty płatnicze, w tym debetowe, kredytowe, obciążeniowe i przedpłacone” wykazujemy tylko karty płatnicze, które nie posiadają funkcji wypłaty/wpłaty gotówki w bankomacie lub okienku w placówce bankowej. Karty posiadające kilka funkcji wykazywane są w każdej odpowiedniej podkategorii. Tym samym łączna liczba kart z funkcją płatniczą może być mniejsza niż ich suma wynikająca z podkategorii. W celu uniknięcia podwójnego naliczania podkategorii nie należy sumować. Jeśli „karta płatnicza” posiada kilka funkcji, jest liczona w każdej odpowiedniej podkategorii.

W ramach każdej funkcji płatniczej (tj. funkcji debetowej, obciążeniowej i kredytowej) dane o instrumentach płatniczych opartych na karcie przekazuje się w podziale według systemu kart płatniczych, w ramach którego zostały wydane. W przypadku kart wydanych pod wspólną marką

instrumenty płatnicze oparte na karcie są liczone dla każdego z odpowiednich systemów. Tym samym łączna liczba kart w podziale według funkcji płatniczej może być mniejsza niż łączna liczba kart według systemu kart płatniczych. W celu uniknięcia podwójnego naliczania nie należy sumować liczby kart przypisanych poszczególnym systemom kart płatniczych.

W pozycji: „karty płatnicze, w tym debetowe, kredytowe, obciążeniowe i przedpłacone” uwzględnia się wszystkie karty znajdujące się w obiegu, niezależnie od tego, kiedy zostały wydane i jak aktywnie są używane. Karta jest uwzględniana od momentu jej wysłania do posiadacza karty przez wydawcę karty, niezależnie od tego, czy posiadacz karty dokonał jej aktywacji. Karty, które są wysyłane do posiadacza karty z uwagi na termin końca ważności karty, nie są liczone - tzn. karta jest liczona tylko przy pierwszym wydaniu.

Liczbę kart płatniczych należy podać w sztukach, według stanu na koniec kwartału.

W formularzu:

- suma poszczególnych pozycji kategorii „Karty według funkcji” jest równa pozycji „Karty według funkcji”,
- suma poszczególnych pozycji kategorii „Karty według sposobu rozliczania transakcji” jest równa pozycji „Karty według sposobu rozliczania transakcji”,
- suma poszczególnych pozycji kategorii „Karty według technologii zapisu danych” jest równa pozycji „Karty według technologii zapisu danych”,
- podkategoria „karty płatnicze aktywne w ciągu ostatniego kwartału” zawiera się w kategorii „Karty płatnicze wydane przez wydawcę (razem)”.

Przykładowo, suma pozycji podkategorii „karty wyłącznie bankomatowe”, „karty płatnicze z funkcją wypłaty gotówki z bankomatu”, „karty płatnicze bez funkcji wypłaty gotówki z bankomatu” jest równa pozycji „Karty według funkcji”.

Karta z funkcją gotówkową to karta umożliwiająca posiadaczowi wypłatę gotówki z bankomatu i/lub wpłatę gotówki do bankomatu.

Karty z funkcją gotówkową to karty używane do wypłaty gotówki. Nie uwzględnia się kart:

- umożliwiających jedynie inicjowanie transakcji płatniczych;
- używanych wyłącznie do wypłacania lub wpłacania gotówki w bankomatach i które nie posiadają nazwiska płatnika np. karty do odczytu maszynowego używane do wpłacania pieniędzy we wpłatomacie (i.e. machine-readable cards used to deposit money in the Bulk Deposit Machines are reported only under *total number of cards*) są wykazywane wyłącznie w ogólnej liczbie kart (niezależnie od liczby funkcji na karcie) w tabeli nr 2 rozporządzenia. Wspomniane karty nie mogą być używane w bankomatach i dlatego nie są uwzględniane w kartach z funkcją gotówkową.

Formularz FN.03

Liczba operacji dokonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza nim przy użyciu kart płatniczych wydanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W kategorii „Transakcje gotówkowe na terytorium RP/poza terytorium RP”, w pozycji „kasy banku – wypłata” należy podać liczbę transakcji wypłat gotówkowych z kas banku przy wykorzystaniu karty i terminala POS. W tej pozycji należy raportować również liczbę transakcji wypłat gotówki z dowozem do siedziby klienta (usługa taka najczęściej powiązana jest z kartą kredytową).

W kategorii „Transakcje gotówkowe na terytorium RP/poza terytorium RP”, w pozycji „inne” należy podać liczbę gotówkowych transakcji kartowych, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych pozycjach w ramach podziału na rodzaj transakcji gotówkowej (tj. „bankomaty – wypłaty”, „kasy banku – wypłata”, „cash back”). Przykładowo, w pozycji „inne” należy raportować liczbę gotówkowych wpłat do wpłatomatów oraz bankomatów z funkcją depozytową (z wyłączeniem transakcji dokonywanych we wrzutniach).

W pozycji „cashback” należy podać liczbę gotówkowej transakcji *cash back* bez towarzyszących tej usłudze bezgotówkowych transakcji płatniczych. **Transakcji „cashback” nie należy ujmować w transakcjach bezgotówkowych dokonanych kartami.**

W pozycji „Inny schemat kartowy” należy podać liczbę operacji kartowych, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych schematach kartowych (tj. VISA, Mastercard, American Express, Diners Club, Własne karty wydawcy).

W przypadku raportowania liczby transakcji gotówkowych i bezgotówkowych dokonanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tj. wypełnienia pozycji „Transakcje gotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” oraz „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, należy w formularzu FN.07 wypełnić pozycje w podziale na kraje Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje świata.

W formularzu suma pozycji „Transakcje gotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, „Transakcje bezgotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, „Transakcje gotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” jest równa pozycji „Liczba operacji dokonanych przy użyciu poszczególnych rodzajów kart (razem)”

Liczbę operacji/transakcji należy podać w sztukach.

„Liczba operacji zwrotów przy użyciu kart” – przez transakcję zwrotu należy rozumieć transakcję, w której pewna wartość pieniężna przekazywana jest na kartę jej posiadacza, w przypadku oddania przez niego towaru (lub jego części), która następuje po rozliczeniu pierwotnej transakcji zakupu przy użyciu karty, zazwyczaj w dniach kolejnych od dnia dokonania transakcji kartą

(transakcje *refund return*). Nie należy raportować transakcji *chargeback*. Nie należy raportować transakcji anulujących transakcję przed jej rozliczeniem (*reversal*).

Formularz FN.04

Liczba operacji dokonanych zbliżeniowo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przy użyciu kart płatniczych oraz innych instrumentów umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych

W pozycji „Karty **dodane do przynajmniej jednej aplikacji zainstalowanej** w telefonie” należy podać liczbę operacji dokonanych przy wykorzystaniu kart z aplikacją płatności mobilnych oraz innych rozwiązań opartych o technologię NFC (np.: Host Card Emulation).

W pozycji „**Karty dodane w innych nośnikach** ~~Inne nośniki~~ umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych (gadżety, stickery, itp.) należy podać liczbę transakcji dokonanych przy użyciu naklejek zbliżeniowych.

W pozycji „Inny schemat kartowy” należy podać liczbę operacji/transakcji, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych schematach kartowych (tj. VISA, Mastercard, American Express, Diners Club, Własne karty wydawcy).

W pozycji „**Transakcje gotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Karta płatnicza bez funkcji zbliżeniowej zainstalowana w telefonie umożliwiającym dokonywanie płatności zbliżeniowych**” należy podać transakcje dokonane telefonem z zainstalowaną aplikacją do płatności zbliżeniowych, czyli inny niż karta zbliżeniowa instrument umożliwiający płatności zbliżeniowe (telefon, w którym zainstalowano kartę bez funkcji zbliżeniowej).

W pozycji „**Transakcje bezgotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Karta płatnicza bez funkcji zbliżeniowej zainstalowana w telefonie umożliwiającym dokonywanie płatności zbliżeniowych**” należy podać transakcje dokonane telefonem z zainstalowaną aplikacją do płatności zbliżeniowych, czyli inny niż karta zbliżeniowa instrument umożliwiający płatności zbliżeniowe (telefon, w którym zainstalowano kartę bez funkcji zbliżeniowej).

W formularzu suma pozycji „Transakcje gotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” oraz „Transakcje bezgotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” jest równa pozycji „Liczba operacji dokonanych przy użyciu instrumentów umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych ogółem”.

Liczbę operacji/transakcji należy podać w sztukach.

Formularz FN.05

Wartość operacji dokonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza nim przy użyciu kart płatniczych wydanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W kategorii „Transakcje gotówkowe na terytorium RP/poza terytorium RP”, w pozycji „kasy banku – wypłata” należy podać wartość transakcji wypłat gotówkowych z kas banku przy wykorzystaniu karty i terminala POS. W tej pozycji należy raportować również wartość transakcji wypłat gotówki z dowozem do siedziby klienta (usługa taka najczęściej powiązana jest z kartą kredytową).

W kategorii „Transakcje gotówkowe na terytorium RP/poza terytorium RP”, w pozycji „inne” należy podać wartość gotówkowych transakcji kartowych, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych pozycjach w ramach podziału na rodzaj transakcji gotówkowej (tj. „bankomaty – wypłaty”, „kasy banku – wypłata”, „cash back”). Przykładowo, w pozycji „inne” należy raportować wartość gotówkowych wpłat do wpłatomatów oraz bankomatów z funkcją depozytową (z wyłączeniem transakcji dokonywanych we wrzutniach).

W pozycji „cashback” należy podać wartość gotówkowej transakcji *cash back* bez towarzyszących tej usłudze bezgotówkowych transakcji płatniczych. **Transakcji „cashback” nie należy ujmować w transakcjach bezgotówkowych dokonanych kartami.**

W pozycji „Inny schemat kartowy” należy podać wartość operacji kartowych, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych schematach kartowych (tj. VISA, Mastercard, American Express, Diners Club, Własne karty wydawcy).

W przypadku raportowania wartości transakcji gotówkowych i bezgotówkowych dokonanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tj. wypełnienia pozycji „Transakcje gotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” oraz „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, należy w formularzu FN.07 wypełnić pozycje w podziale na kraje Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje świata.

W formularzu suma pozycji „Transakcje gotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, „Transakcje bezgotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, „Transakcje gotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” jest równa pozycji „Wartość operacji dokonanych przy użyciu poszczególnych rodzajów kart (razem)”.

„Wartość operacji zwrotów przy użyciu kart” - transakcja, w której pewna wartość pieniężna przekazywana jest na kartę jej posiadacza, w przypadku oddania przez niego towaru (lub jego części), która następuje po rozliczeniu pierwotnej transakcji zakupu przy użyciu karty, zazwyczaj w dniach kolejnych od dnia dokonania transakcji kartą (transakcje *return/refund*). Nie należy raportować transakcji *chargeback*. Nie należy raportować transakcji anulujących transakcję przed jej rozliczeniem (*reversal*).

Wartość operacji/transakcji należy podać w złotych. Wartość operacji w walutach obcych należy przeliczyć na złote według kursu z dnia, w którym dokonano transakcji.

Formularz FN.06

Wartość operacji dokonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przy użyciu wydanych kart płatniczych umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych oraz przy użyciu innych instrumentów płatniczych umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych

W pozycji „Karty **dodane do przynajmniej jednej aplikacji zainstalowanej** w telefonie” należy podać wartość operacji dokonanych przy wykorzystaniu kart z aplikacją płatności mobilnych oraz innych rozwiązań opartych o technologię NFC (np.: Host Card Emulation).

W pozycji „Karty **dodane w innych nośnikach Inne nośniki** umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych (gadżety, stickery, itp.) należy podać wartość transakcji dokonanych przy użyciu naklejek zbliżeniowych.

W pozycji „Inny schemat kartowy” należy podać wartość operacji/transakcji, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych schematach kartowych (tj. VISA, Mastercard, American Express, Diners Club, Własne karty wydawcy).

W pozycji „Transakcje gotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Karta płatnicza bez funkcji zbliżeniowej zainstalowana w telefonie umożliwiającym dokonywanie płatności zbliżeniowych” należy podać transakcje dokonane telefonem z zainstalowaną aplikacją do płatności zbliżeniowych, czyli inny niż karta zbliżeniowa instrument umożliwiający płatności zbliżeniowe (telefon, w którym zainstalowano kartę bez funkcji zbliżeniowej).

W pozycji „Transakcje bezgotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - Karta płatnicza bez funkcji zbliżeniowej zainstalowana w telefonie umożliwiającym dokonywanie płatności zbliżeniowych” należy podać transakcje dokonane telefonem z zainstalowaną aplikacją do płatności zbliżeniowych, czyli inny niż karta zbliżeniowa instrument umożliwiający płatności zbliżeniowe (telefon, w którym zainstalowano kartę bez funkcji zbliżeniowej).

W formularzu suma pozycji „Transakcje gotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” oraz „Transakcje bezgotówkowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” jest równa pozycji „Wartość operacji dokonanych przy użyciu instrumentów umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych ogółem”.

Wartość operacji/transakcji należy podać w złotych.

Formularz FN.07

Liczba i wartość transakcji bezgotówkowych oraz gotówkowych wykonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przy użyciu kart płatniczych wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Formularz należy wypełnić, w sytuacji gdy w formularzach FN.03 oraz FN.05 wypełniono części „Transakcje gotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” oraz „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

W ramach pozycji „Pozostałe kraje świata”, należy podać zbiorczo liczbę i wartość transakcji dokonanych na terytorium RP kartami wydanyymi poza terytorium RP. Pozycję „Pozostałe kraje świata” należy również podać w rozbiciu na poszczególne kraje, przy użyciu listy podanej przez NBP (w taksonomii to pozycje wpisywane typu *type-in*).

W formularzu:

- suma pozycji „Transakcje bezgotówkowe przy użyciu kart płatniczych - urządzenia akceptujące karty płatnicze – liczba transakcji” równa jest sumie pozycji „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – urządzenia akceptujące karty płatnicze” raportowanych w formularzu FN.03,
- suma pozycji „Transakcje bezgotówkowe przy użyciu kart płatniczych - *card not present* (CNP) – liczba transakcji” równa jest sumie pozycji „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – *card not present* (CNP)” raportowanych w formularzu FN.03,
- suma pozycji „Transakcje gotówkowe przy użyciu kart płatniczych - wypłata gotówki z bankomatu – liczba transakcji” równa jest sumie pozycji „Transakcje gotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – bankomat - wypłata” raportowanych w formularzu FN.03,
- suma pozycji „Transakcje bezgotówkowe przy użyciu kart płatniczych - urządzenia akceptujące karty płatnicze – wartość transakcji” równa jest sumie pozycji „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – urządzenia akceptujące karty płatnicze” raportowanych w formularzu FN.05,
- suma pozycji „Transakcje bezgotówkowe przy użyciu kart płatniczych - *card not present* (CNP) – wartość transakcji” równa jest sumie pozycji „Transakcje bezgotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – *card not present* (CNP)” raportowanych w formularzu FN.05,
- suma pozycji „Transakcje gotówkowe przy użyciu kart płatniczych - wypłata gotówki z bankomatu – wartość transakcji” równa jest sumie pozycji „Transakcje gotówkowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – bankomat wypłata” raportowanych w formularzu FN.05.

Należy podać każdy kraj, w którym zostały dokonane transakcje przy użyciu karty wydanej przez wydawcę.

Formularz FN.08

Liczba i wartość transakcji płatniczych wykonanych przy użyciu wydanych instrumentów płatniczych, naruszających przepisy prawa lub reguły uczciwego obrotu oraz wysokość spowodowanych nimi strat poniesionych przez wydawcę

W pozycjach „operacje gotówkowe bankomat” należy raportować transakcje wypłaty gotówki natomiast w pozycji „operacje gotówkowe inne” należy raportować operacje *cash back, cash advance* oraz inne niewymienione w pozycji bankomat.

W formularzu należy podać liczbę operacji, wartość operacji oraz wartość strat poniesionych przez wydawcę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Pozycja poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie będzie wypełniana.

W pozycji „Kartami płatniczymi według rodzaju oszustwa” należy podać sumę pozycji „przy użyciu kart zgubionych/skradzionych”, „przy użyciu kart nieotrzymanych”, „przy użyciu kart sfalszowanych” oraz „Inne”.

Wiersz „Informacje dodatkowe o oszustwach” należy pozostawić niewypełniony.

W pozycji „operacje bezgotówkowe przy użyciu kart realizowane w standardzie EMV” oraz „operacje bezgotówkowe przy użyciu kart realizowane w standardzie innym niż EMV” należy raportować liczbę i wartość operacji według sposobu jej wykonania tj. w standardzie EMV lub w standardzie innym niż EMV. W tej pozycji nie należy raportować liczby kart, którymi została wykonana transakcja w podziale na karty w standardzie EMV oraz karty w standardzie innym niż EMV.

W pozycji „przy użyciu nośników umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych” należy raportować tylko transakcje dokonane w trybie zbliżeniowym kartami płatniczymi, zegarkami, brelokami itd.

W pozycji „przy użyciu instrumentów umożliwiających dokonywanie płatności mobilnych (NFC i zdalnych)” należy podać tylko transakcje dokonane telefonem w technologii SIM Centric i HCE oraz przy użyciu aplikacji np. IKO, PeoPay, BLIK.

~~W przypadku gdy, z powodu trwającego postępowania reklamacyjnego, nie jest możliwe zakwalifikowanie danej transakcji płatniczej jako naruszającej przepisy prawa lub regulę uczciwego obrotu w kwartale, w którym wystąpiła, prosimy o przesłanie informacji o takiej transakcji w kwartale, w którym obecnie jest przygotowywane sprawozdanie.~~

W przypadku, gdy w chwili sporządzania sprawozdania trwa postępowanie reklamacyjne i nie można ustalić strony, która poniosła stratę należy tę pozycję pozostawić niewypełnioną. Po zakończeniu postępowania reklamacyjnego należy przesłać informację o tym zdarzeniu w kwartale, w którym obecnie jest przygotowywane sprawozdanie.

Liczbę operacji należy podać w sztukach, natomiast wartość operacji i wartość strat należy podać w złotych. Wartość operacji i wartość strat należy przeliczyć na złote według kursu z dnia, w którym zrealizowano transakcję.

~~Transakcję raportuje się w kwartale w którym transakcja została dokonana, a nie w kwartale, w którym została wykryta. Jeśli w Q1 2022 została dokonana nieuczciwa transakcja, ale została ona~~

~~zgłoszona w Q2 2022, to należy przesłać korektę do kwartału Q1 2022 z zaraportowaniem wykrytej nieuczciwości. Ważna jest data dokonania transakcji. Jeśli okaże się, że zaraportowana transakcja nie była nieuczciwa, to należy przesłać korektę i wykluczyć tę transakcję ze statystyk dla danego kwartału.~~

Formularz FN.09

Liczba i wartość usług polecenia przelewu wykonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Należy podać liczbę i wartość usług polecenia przelewu wykonanych na terytorium RP inicjowanych przez klientów dostawców usług płatniczych. Należy podać transakcje polecenia przelewu inicjowane przez osobę fizyczną/prawną niebędącą dostawcą usług płatniczych przekazywane dowolnemu odbiorcy oraz inicjowane przez dostawcę usług płatniczych jeżeli odbiorca polecenia przelewu jest inną osobą fizyczną/prawną niebędącą dostawcą usług płatniczych.

W formularzu należy raportować wszystkie przelewy, które wykonane zostały w banku działającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Bank Zrzeszający ujmuje zbiorcze dokumenty uznaniowe i obciążeniowe dotyczące rozliczeń międzyoddziałowych, wewnątrzoddziałowych i międzybankowych zrzeszonych banków spółdzielczych gdzie po jednej stronie występuje konto techniczne banku zrzeszonego, a po drugiej rachunek bieżący banku spółdzielczego prowadzony przez bank zrzeszający – jako rozliczenia międzyoddziałowe/wewnątrzoddziałowe.

Polecenia przelewu inne niż inicjowane elektronicznie lub w formie papierowej: kategoria obejmuje wszystkie przypadki poleceń przelewu inicjowanych w sposób nieelektroniczny, ale nie w formie papierowej, np. transakcje przy użyciu przekazu pocztowego lub telefonicznego (MOTO).

W pozycji „w tym: polecenie przelewu w standardzie SEPA” należy podać liczbę i wartość usług polecenia przelewu zrealizowanych w standardzie SEPA, wysłanych zarówno za pośrednictwem systemu EuroElixir.

W formularzu należy uwzględnić również liczbę i wartość usług polecenia przelewu zrealizowanych za pośrednictwem bankomatów.

W formularzu:

- suma pozycji „inicjowane w formie papierowej”, „inicjowane w formie elektronicznej” jest równa pozycji „polecenie przelewu według sposobu złożenia zlecenia przez klienta”

Pozycja „polecenie przelewu w standardzie SEPA” jest informacją dodatkową, która mieści się w pozycji „1. polecenie przelewu według sposobu złożenia zlecenia przez klienta” i dlatego nie należy jej sumować z pozostałymi pozycjami,

- suma pozycji „wewnętrznie (w ramach jednego dostawcy, międzyoddziałowe)”, „zewnętrznie (między różnymi dostawcami usług płatniczych)” jest równa pozycji „polecenie przelewu realizowane:”
- suma pozycji „klientów indywidualnych”, „klientów biznesowych” jest równa pozycji „polecenie przelewu realizowane przez:”

W formularzu pozycja „polecenie przelewu według sposobu zlecenia przez klienta” jest równa pozycji „polecenie przelewu realizowane:” oraz pozycji „polecenie przelewu realizowane przez:”.

W formularzu należy podać liczbę i wartość usług polecenia przelewu wykonanych na terytorium RP zarówno w walucie krajowej, jak i w walutach obcych.

Liczbę usług polecenia przelewu należy podać w sztukach, natomiast wartość usług polecenia przelewu należy podać w złotych. Wartość usług polecenia przelewu w walutach obcych należy przeliczyć na złote według kursu z dnia, w którym zrealizowano tę usługę. W przypadku braku możliwości zastosowania kursu z dnia dokonania transakcji należy przyjąć średnioważone kwartalne kursy walut obcych publikowane na stronie NBP, dla kwartału, w którym dokonane zostały transakcje. Średnioważone kwartalne kursy walut obcych można znaleźć pod adresem internetowym <http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/statystyka/kursy.html>, w pliku „Średnioważone kursy walut w złotych” dla odpowiedniego roku, w arkuszu „średnie kwartały”. Transakcje w walutach obcych dokonane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, po przeliczeniu na złote, zgodnie z powyższymi wskazówkami, należy dodać do transakcji zrealizowanych w złotych.

Za usługę polecenia przelewu uznawane są również wpłaty gotówkowe w kasach banku, które wymagają dokonania przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy prowadzony przez inny bank niż bank przyjmujący wpłatę gotówkową. W formularzach, należy podać liczbę i wartość usługi polecenia przelewu zrealizowanej w ww. sposób.

Wpłaty gotówkowe na rachunek bankowy prowadzony przez bank, który przyjmuje wpłatę gotówkową, są uznawane za usługę polecenia przelewu, jeżeli odbiorcą jest inny klient niż klient dokonujący wpłaty gotówkowej. Nie uznawane są za polecenia przelewu wpłaty gotówki na rachunek własny klienta. **Wpłata gotówkowa na rachunek w oddziale banku prowadzącym rachunek dokonana przez klienta niebędącego właścicielem rachunku jest uznana za usługę polecenia przelewu.**

Nie należy raportować wypłaty / spłaty kredytu / spłaty raty kredytu/przelewu na rachunek lokaty terminowej tj. transakcji przekazania środków pomiędzy dwoma rachunkami należącymi do tego samego klienta (np. z rachunku ROR na rachunek kredytu lub lokaty) jak również dopisywanie odsetek od wysokości salda, opłat za prowadzenie rachunku, itp.

Należy raportować płatności BLIK typu P2P, pozostałych operacji dokonywanych BLIK nie należy raportować w kategorii polecenie przelewu.

Formularz FN.10

Liczba i wartość usług polecenia przelewu zleconych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i otrzymanych spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Należy podać liczbę i wartość usług polecenia przelewu zleconych poza terytorium RP (wysłanych za granicę) oraz otrzymanych z poza terytorium RP (otrzymanych z zagranicy). Należy podać transakcje polecenia przelewu inicjowane przez osobę fizyczną/prawną niebędącą dostawcą usług płatniczych przekazywane dowolnemu odbiorcy oraz inicjowane przez dostawcę usług płatniczych jeżeli odbiorca polecenia przelewu jest inną osobą fizyczną/prawną niebędącą dostawcą usług płatniczych.

W formularzu, suma pozycji „inicjowane w formie papierowej”, „inicjowane elektronicznie” jest równe pozycji „polecenie przelewu według sposobu złożenia zlecenia przez klienta”.

Pozycja „polecenie przelewu w standardzie SEPA” jest informacją dodatkową, która mieści się w pozycji „1. polecenie przelewu według sposobu złożenia zlecenia przez klienta”, nie należy jej sumować z pozostałymi pozycjami.

Za usługę polecenia przelewu uznawane są również wpłaty gotówkowe w kasach banku, które wymagają dokonania przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy prowadzony przez inny bank niż bank przyjmujący wpłatę gotówkową. W formularzach, należy podać liczbę i wartość usługi polecenia przelewu zrealizowanej w ww. sposób.

Wpłaty gotówkowe na rachunek bankowy prowadzony przez bank, który przyjmuje wpłatę gotówkową, są uznawane za usługę polecenia przelewu, jeżeli odbiorcą jest inny klient niż klient dokonujący wpłaty gotówkowej. Nie uznawane są za polecenia przelewu wpłaty gotówki na rachunek własny klienta. **Wpłata gotówkowa na rachunek w oddziale banku prowadzącym rachunek dokonana przez klienta niebędącego właścicielem rachunku jest uznana za usługę polecenia przelewu.**

Liczbę usług polecenia przelewu należy podać w sztukach, natomiast wartość usług polecenia przelewu należy podać w złotych. Wartość usług polecenia przelewu w walutach obcych należy przeliczyć na złote według kursu z dnia, w którym zrealizowano transakcję. W przypadku braku możliwości zastosowania kursu z dnia dokonania transakcji należy przyjąć średnioważone kwartalne kursy walut obcych publikowane na stronie NBP, dla kwartału, w którym dokonane zostały transakcje. Średnioważone kwartalne kursy walut obcych można znaleźć pod adresem internetowym <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/kursy/archiwum-tabela-a-csv-xls/>, w pliku „Średnioważone kursy walut w złotych” dla odpowiedniego roku, w arkuszu „średnie kwartały”.

Nie należy raportować wypłaty / spłaty kredytu / spłaty raty kredytu/przelewu na rachunek lokaty terminowej tj. transakcji przekazania środków pomiędzy dwoma rachunkami należącymi do tego samego klienta (np. z rachunku ROR na rachunek kredytu lub lokaty) jak również dopisywanie odsetek od wysokości salda, opłat za prowadzenie rachunku, itp.

Formularz FN.12

Liczba i wartość usług polecenia zapłaty wykonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W formularzu, w pozycji „polecenie zapłaty według sposobu złożenia zlecenia przez klienta” należy podać liczbę i wartość usług polecenia zapłaty zrealizowanych na terytorium RP zarówno w walucie krajowej, jak i w walutach obcych (SEPA).

W formularzu, liczbę i wartość usług polecenia zapłaty zrealizowanych na terytorium RP raportuje bank wierzyciela inicjujący transakcję (a nie bank płatnika/dłużnika). Nie należy przekazywać informacji dotyczących operacji dokonywanych pomiędzy rachunkiem klienta a rachunkiem własnym banku, np. spłata kredytu, dopłaty do lokat.

W formularzu:

- pozycja „w tym: polecenie zapłaty w standardzie SEPA” zawiera się w pozycji „polecenie zapłaty według sposobu złożenia zlecenia przez klienta”,
- suma pozycji „wewnętrznie (w ramach jednego dostawcy, międzyoddziałowe)”, „zewnątrznie (między różnymi dostawcami usług płatniczych)” jest równa pozycji „polecenie zapłaty realizowane”,
- pozycja „polecenie zapłaty według sposobu złożenia zlecenia przez klienta” jest równa pozycji „polecenie zapłaty realizowane”.

Liczbę usług polecenia zapłaty należy podać w sztukach, natomiast wartość usług polecenia zapłaty należy podać w złotych. Wartość usług polecenia zapłaty w walutach obcych należy przeliczyć na złote według kursu z dnia, w którym zrealizowano tę usługę. W przypadku braku możliwości zastosowania kursu z dnia dokonania transakcji należy przyjąć średnioważone kwartalne kursy walut obcych publikowane na stronie NBP, dla kwartału, w którym dokonane zostały transakcje. Średnioważone kwartalne kursy walut obcych można znaleźć pod adresem internetowym <http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/statystyka/kursy.html>, w pliku „Średnioważone kursy walut w złotych” dla odpowiedniego roku, w arkuszu „średnie kwartały”.

Formularz FN.13

Liczba i wartość usług polecenia zapłaty zleconych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i otrzymanych spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W pozycji „Usługi zlecone poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” należy podać liczbę i wartość usług polecenia zapłaty, w wyniku których uznany został rachunek w banku polskim, a obciążony – rachunek prowadzony przez bank zagraniczny. W tej pozycji bank polski raportuje jako bank beneficjenta (odbiorcy).

W pozycji „Usługi otrzymane spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” należy podać liczbę i wartość usług polecenia zapłaty, w wyniku których obciążony został rachunek prowadzony przez

bank polski, a uznany – rachunek w banku zagranicznym. W tej pozycji bank polski raportuje jako bank dłużnika (płatnika).

W pozycji „polecenie zapłaty razem” (dotyczy kolumn liczba i wartość) należy podać informacje statystyczne o poleceniach zapłaty razem .

Liczbę usług polecenia zapłaty należy podać w sztukach, natomiast wartość usług polecenia zapłaty należy podać w złotych. Wartość usług polecenia zapłaty w walutach obcych należy przeliczyć na złote według kursu z dnia, w którym zrealizowano tę usługę. W przypadku braku możliwości zastosowania kursu z dnia dokonania transakcji należy przyjąć średnioważone kwartalne kursy walut obcych publikowane na stronie NBP, dla kwartału, w którym dokonane zostały transakcje. Średnioważone kwartalne kursy walut obcych można znaleźć pod adresem internetowym <http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/statystyka/kursy.html>, w pliku „Średnioważone kursy walut w złotych” dla odpowiedniego roku, w arkuszu „średnie kwartały”.

Formularz FN.13.1

Liczba i wartość nieuczciwych usług polecenia przelewu wykonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W formularzu należy raportować liczbę i wartość nieuczciwych transakcji polecenia przelewu, w podziale na sposób zainicjowania transakcji: papierowy, elektroniczny lub inny.

Polecenia przelewu inne niż inicjowane elektronicznie lub w formie papierowej: kategoria obejmuje wszystkie przypadki poleceń przelewu inicjowanych w sposób nieelektroniczny, ale nie w formie papierowej, np. transakcje przy użyciu przekazu pocztowego lub telefonicznego (MO/TO).

Pozycja „w tym: Przelewy natychmiastowe” stanowi podkategorię pozycji „Inicjowane w formie elektronicznej”.

Formularz FN.15

Liczba i wartość transakcji wykonanych przy użyciu instrumentów płatniczych umożliwiających dokonywanie płatności mobilnych

W formularzu nie należy podawać liczby i wartości transakcji realizowanych poprzez usługę polecenia przelewu, która jest inicjowana przy użyciu telefonu jako narzędzia dostępu do bankowości elektronicznej. Należy podać transakcje zrealizowane na terytorium RP.

W formularzu należy podać liczbę i wartość transakcji wszystkimi instrumentami umożliwiającymi wykonywanie płatności mobilnych, osobno dla każdego systemu (np.: BLIK, IKO, PeoPay, iKasa, itd.).

W przypadku banku, który oferuje różne systemy płatności mobilnych należy wypełnić formularz osobno dla każdego systemu. W każdym formularzu należy wypełnić pozycję Nazwa systemu, która znajduje się pod pozycją Nazwa wydawcy.

W pozycji „Transakcje zdalne” należy podać liczbę i wartość transakcji wykonanych przy użyciu instrumentów umożliwiających dokonywanie płatności mobilnych typu *card not present*.

Liczba użytkowników to liczba osób, które uruchomiły opcję BLIK.

Liczba aktywnych użytkowników, to liczba użytkowników, którzy w sprawozdawanym okresie, co najmniej raz skorzystali z płatności BLIK i którzy byli użytkownikami podmiotu sprawozdawczego w ostatnim dniu roboczym w tym okresie.

Liczbę transakcji należy podać w sztukach, natomiast wartość transakcji należy podać w złotych.

Dodatkowe wyjaśnienia dotyczące sposobu raportowania danych dla usług m.in. Google Pay (nazwa w formularzu Android Pay), Apple Pay, Garmin Pay, Fitbit Pay i innych.

Dane statystyczne dotyczące takich usług należy raportować w formularzach FN.01 – FN.08 oraz FN.15.

1. W formularzu FN.01 dot. liczby kart płatniczych należy ujmować wszystkie karty wydane przez wydawcę wg wskazanych kryteriów, przy czym karta płatnicza, która jest również wykorzystywana do realizacji transakcji w jednej z aplikacji i powinna być zaraportowana jako jedna karta.
2. W formularzu FN.01:
  - w wierszu „**Karty umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych**” należy raportować wszystkie karty zbliżeniowe fizyczne
  - natomiast w wierszu „**Karty zainstalowane w telefonie (np. portfel cyfrowy, SIM-NFC)**” należy raportować karty dodane do przynajmniej jednej aplikacji w telefonie (np. portfele cyfrowe).

lub

- w wierszu „**Inne nośniki umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych**” (gadżety, zegarki, stickery itp.) należy raportować karty zainstalowane w innych nośnikach

Oznacza to, że karta, która jest wykorzystywana w aplikacji (tj. np. tradycyjna karta debetowa zbliżeniowa dodatkowo zarejestrowana w aplikacji) będzie zaraportowana w formularzu FN.01 dwukrotnie: jeden raz w wierszu pierwszym jako karta umożliwiająca płatności zbliżeniowe – karta tradycyjna, drugi raz w wierszu drugim lub trzecim jako karta zarejestrowana w odpowiedniej aplikacji.

Ponadto, zgodnie z instrukcją do formularzy: „W pozycji **„Karty zainstalowane w telefonie”** należy podać liczbę kart z aplikacją płatności mobilnych (np.: działające w ramach Orange Cash, T-Mobile MyWallet) oraz innych rozwiązań opartych o technologię NFC (np.: Host Card Emulation).” W tym zakresie zawiera się również usługa Google Pay (nazwa w formularzu Android Pay), i inne podobne.

3. W formularzach FN.03 i FN.05 oraz FN.07 należy raportować wszystkie transakcje zrealizowane kartami płatniczymi, w tym także w ramach usługi płatności mobilnych bazującej na karcie płatniczej.
4. W formularzach FN.04 i FN.06
  - w wierszu **„Karty umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych”** należy raportować transakcje zrealizowane wyłącznie kartami fizycznymi,
  - natomiast w wierszu **„Karty zainstalowane w telefonie (np. SIM-NFC)”** należy raportować transakcje dokonane kartami, które zostały zarejestrowane w aplikacji lub
  - w wierszu **„Inne nośniki umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych”** (gadżety, zegarki, stickery itp.) należy raportować karty zainstalowane w innych nośnikach
5. W formularzu FN.15 należy raportować transakcje wykonane przy użyciu instrumentów płatniczych umożliwiających dokonywanie płatności mobilnych, (każdy system osobno z podaniem nazwy systemu.). Tak więc w osobnym formularzu w FN.15 powinny zostać zaraportowane wszystkie transakcje (liczba i wartość) dokonane przy użyciu konkretnej aplikacji.

Oznacza to, że łączna liczba i wartości transakcji ujętych w formularzach FN.04 i FN.06 w pozycji „Kartami zainstalowanymi w telefonie (np. SIM-NFC)” lub w pozycji „Inne nośniki umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych” powinna korespondować z danymi zawartymi w formularzu/formularzach w FN.15. odnoszącymi się do systemów płatności mobilnych opartych o karty płatnicze.

Przykładowo, jeśli oferują Państwo 3 systemy płatności mobilnych, np. Google Pay (Android Pay), Apple Pay czy Garmin Pay, to wówczas należy wypełnić FN.15 trzykrotnie, tj. FN.15 dla Android Pay = np. 30 jednostek, FN.15 dla Apple Pay = np. 20 jedn., FN.15 dla Garmin Pay = np. 40 jedn., a w FN.04 w pozycji „Karty zainstalowane w telefonie (np. SIM-NFC)” lub „Inne nośniki umożliwiające dokonywanie płatności zbliżeniowych” [dla transakcji bezgotówkowych i gotówkowych] powinna być zaraportowana suma systemów opartych na kartach płatniczych.

Formularz FN.16

Liczba bankomatów

Formularz wypełniają operatorzy bankomatów (właściciele bankomatów), zarówno bankowi, jak i niebankowi.

W pozycji „Bankomaty” należy podać zbiorczo liczbę i wartość bankomatów umożliwiających wypłatę gotówki i bankomatów umożliwiających wypłatę i wpłatę gotówki.

W formularzu, suma pozycji „umożliwiający wypłatę gotówki” oraz „umożliwiający wypłatę i wpłatę gotówki” musi być równa pozycji „Bankomaty”.

W pozycji „z funkcją polecenia przelewu” należy podać liczbę bankomatów, które wyposażone są w dodatkową funkcję tj. dokonywanie polecenia przelewu. Podana liczba bankomatów w tej pozycji nie składa się na liczbę bankomatów, a stanowi jedynie dodatkową informację. Bankomaty zaprezentowane w tej pozycji są prezentowane również w pozycjach „umożliwiający wypłatę gotówki” oraz „umożliwiający wypłatę i wpłatę gotówki”.

W formularzu:

- pozycja „umożliwiający wypłatę gotówki” dotyczy bankomatów z jedną funkcją – tylko wypłaty gotówki,
- pozycja „umożliwiający wypłatę i wpłatę gotówki” dotyczy bankomatów z dwiema funkcjami – wypłaty i wpłaty gotówki,
- pozycja „z funkcją polecenia przelewu” dotyczy bankomatów, które oprócz funkcji wypłaty gotówki (dotyczy również bankomatów z dwiema funkcjami) posiadają dodatkowo funkcję wykonania usługi polecenia przelewu.

W formularzu należy podać liczbę bankomatów zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W pozycji „umożliwiający wpłatę gotówki (wpłatomaty) nie należy podawać informacji o urządzeniach typu „wrzutnie”.

W przypadku raportowania liczby bankomatów zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tj. wypełnienia pozycji „Zlokalizowane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” należy w formularzu FN.17 wypełnić kolumny „Bankomaty – liczba”, „w tym: urządzenia umożliwiający wypłatę gotówki” oraz „w tym: urządzenia z funkcją polecenia przelewu” „w tym: urządzenia akceptujące transakcje zbliżeniowe” w podziale na poszczególne kraje Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje świata.

Liczbę bankomatów należy podać w sztukach według stanu na koniec kwartału.

Formularz FN.17

Liczba bankomatów zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - informacje uszczegółowione

W pozycji „Pozostałe kraje świata” należy podać zbiorczo liczbę bankomatów zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez dokonywania podziału na poszczególne kraje świata.

W formularzu:

- suma pozycji „Bankomaty – liczba” jest równa pozycji „Bankomaty: - zlokalizowane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” raportowanej w formularzu FN.16,
- suma pozycji „w tym: urządzenia umożliwiające wypłatę gotówki” jest równa pozycji „Bankomaty: - w tym: umożliwiające wypłatę gotówki - zlokalizowane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” raportowanej w formularzu FN.16,
- suma pozycji „w tym: urządzenia z funkcją polecenia przelewu” jest równa pozycji „Bankomaty: - w tym: z funkcją polecenia przelewu - zlokalizowane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” raportowanej w formularzu FN.16.

Liczbę bankomatów należy podać w sztukach według stanu na koniec kwartału.

Formularz FN.18

Liczba i wartość transakcji wykonanych w bankomatach zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza nim

Formularz wypełniają operatorzy bankomatów (właściciele bankomatów), zarówno bankowi, jak i niebankowi.

W formularzu należy podać liczbę i wartość transakcji wykonanych w bankomatach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla transakcji dokonanych przy użyciu instrumentów płatniczych wydanych przez krajowych oraz zagranicznych dostawców usług płatniczych oraz poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla transakcji dokonanych przy użyciu instrumentów płatniczych wydanych jedynie przez krajowych dostawców usług płatniczych.

W formularzu, pozycje:

- „Liczba transakcji – poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych, w tym – wypłata gotówki – depozyt gotówkowy – polecenie przelewu – zakup towarów lub usług - inne”,
- „Wartość transakcji – poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych, w tym – wypłata gotówki – depozyt gotówkowy – polecenie przelewu – zakup towarów lub usług – inne”.

należy pozostawić niewypełnione.

Pozycje te w formularzu zaznaczono jako nieaktywne.

W formularzu:

- suma pozycji „wypłata gotówki”, „depozyt gotówkowy”, „polecenie przelewu”, „zakup towarów i usług” oraz inne” jest równa pozycji „Transakcje dokonane przy użyciu instrumentów płatniczych wydanych przez krajowych dostawców usług płatniczych w tym:”,
- suma pozycji „wypłata gotówki”, „depozyt gotówkowy”, „polecenie przelewu”, „zakup towarów i usług” oraz inne” jest równa pozycji „Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych w tym:”.

W pozycji „inne” należy podać liczbę i wartość transakcji wykonanych w bankomatach, które nie zostały zaraportowane w pozostałych wyodrębnionych rodzajach transakcji wykonywanych w bankomatach.

W pozycji „depozyt gotówkowy (w tym wrzutnie)” nie należy podawać liczby i wartości transakcji wpłaty gotówki dokonywanej do urządzeń typu wrzutnie.

W pozycji „depozyt gotówkowy (w tym wrzutnie)” należy podać liczbę i wartość transakcji wpłaty gotówki dokonywanej do urządzeń umożliwiających wpłatę gotówki, tj. wpłatomaty jeśli do wykonania transakcji użyto karty płatniczej.

W przypadku raportowania liczby i wartości transakcji wykonanych w bankomatach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych tj. wypełnienia pozycji „Liczba transakcji – na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych, w tym:” oraz „Wartość transakcji – na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych, w tym:” należy w formularzu FN.19 wypełnić kolumny „Liczba transakcji” oraz „Wartość transakcji” w podziale na poszczególne kraje Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje świata.

W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 października 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu przekazywania informacji Narodowemu Bankowi Polskiemu przez agentów rozliczeniowych, wydawców instrumentów płatniczych oraz wydawców pieniądza elektronicznego oraz w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia błędnie umieszczono znak „*” po pozycjach „poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. Znak „*” powinien zostać umieszczony po pozycji „Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych w tym:” tj. „Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych w tym: *”, a prawidłowe odwołanie do formularza FN.19, znajdujące się pod formularzem powinno brzmieć następująco:

„* W przypadku wypełnienia pozycji „na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych” należy wypełnić formularz FN.19.”

Powyższa zmiana została wprowadzona w formularzu - „Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych w tym: *”, „*

W przypadku wypełnienia pozycji „na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych” należy wypełnić formularz FN.19.”.

Liczbę transakcji wykonanych w bankomatach należy podać w sztukach, natomiast wartość transakcji wykonanych w bankomatach należy podać w złotych. Należy przeliczyć na złote według kursu z dnia, w którym zrealizowano transakcję.

Formularz FN.19

Liczba i wartość transakcji wykonanych w bankomatach zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przy użyciu instrumentów płatniczych wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Formularz wypełniają operatorzy bankomatów (właściciele bankomatów), zarówno bankowi, jak i niebankowi.

W formularzu:

- pozycje w kolumnie „Liczba transakcji” są równe pozycji „Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych”, odpowiednio dla pozycji „wyplata gotówki”, „depozyt gotówkowy”, raportowanej w formularzu FN.18,
- pozycje w kolumnie „Wartość transakcji” są równe pozycji „Transakcje dokonane instrumentami płatniczymi wydanymi przez zagranicznych dostawców usług płatniczych”, odpowiednio dla pozycji „wyplata gotówki”, „depozyt gotówkowy”, raportowanej w formularzu FN.18.

W ramach pozycji „Pozostałe kraje świata”, należy podać zbiorczo liczbę i wartość transakcji dokonanych na terytorium RP kartami wydanymi poza terytorium RP. Pozycję „Pozostałe kraje świata” należy również podać w rozbiciu na poszczególne kraje, przy użyciu listy podanej przez NBP (w taksonomii to pozycje wpisywane typu *type-in*).

Formularz FN.20

Liczba i wartość transakcji płatniczych wykonanych w bankomatach, naruszających przepisy prawa lub reguły uczciwego obrotu, które zostały wykonane przy użyciu wydanych

instrumentów płatniczych, oraz wysokość spowodowanych nimi strat poniesionych przez właściciela bankomatu

Formularz wypełniają operatorzy bankomatów (właściciele bankomatów), zarówno bankowi, jak i niebankowi.

W formularzu suma pozycji „ przy użyciu instrumentów płatniczych wydanych na terytorium RP, w tym przy użyciu:” oraz „ przy użyciu instrumentów płatniczych wydanych poza terytorium RP, w tym przy użyciu:” jest równa pozycji „Operacje gotówkowe”.

Liczbę operacji oszukańczych należy podać w sztukach, natomiast wartość operacji oszukańczych oraz wartość strat poniesionych przez właściciela bankomatu należy podać w złotych.

1.2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych do oceny funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych (Dz. U. poz. 2766) z późn. zm.

Sprawozdawczością na rzecz NBP zostały objęte następujące podmioty:

- izby rozliczeniowe/**operatorzy systemów płatności**;
- przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wykonywania i pośrednictwa w realizowaniu przekazów pieniężnych w obrocie krajowym i z zagranicą;
- przedsiębiorstwo państwowe użyteczności publicznej Poczta Polska.

a. Izby rozliczeniowe/operatorzy systemów płatności****

Formularze dla podmiotów, których obszarem działania są usługi z zakresu rozliczeń i płatności, działające na podstawie art. 67 ustawy Prawo bankowe, opracowywane są w oparciu o rodzaj i zakres prowadzonej działalności. Jeden podmiot może przekazywać więcej niż jeden formularz w sytuacji kiedy prowadzi więcej niż jeden system płatności. Wzory formularzy odpowiadające oferowanemu zakresowi usług przez dany podmiot opracowuje Narodowy Bank Polski.

Sprawozdania sporządzane są z częstotliwością kwartalną, przekazywane są do NBP w terminie do końca ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po upływie kwartału którego dane dotyczą.

W razie braku możliwości przekazania danych bezpośrednio poprzez Portal SIS, dane mogą być przekazywane pisemnie lub za pomocą poczty elektronicznej.

b. Przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wykonywania i pośrednictwa w realizowaniu przekazów pieniężnych w obrocie krajowym i z zagranicą

Informacje przekazywane są przez przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wykonywania i pośrednictwa w realizowaniu przekazów pieniężnych w obrocie krajowym i z zagranicą.

Przekazanie środków następuje przy wykorzystaniu usługi krajowego lub międzynarodowego przekazu pieniężnego (transakcje wysłane za granicę oraz transakcje otrzymane z zagranicy) Przekazane środki pieniężne mogą być dostarczone do osobistego odbioru w placówce danego podmiotu lub w bankomacie (wypłata gotówkowa), na rachunek płatniczy (UUP, art. 2 pkt 25).

Zgodnie z art. 4 pkt 22 dyrektywy UE 2366/2015 usługa przekazu pieniężnego oznacza usługę płatniczą, która umożliwia, bez konieczności tworzenia rachunków płatniczych w imieniu płatnika lub odbiorcy, odbiór środków pieniężnych od płatnika wyłącznie w celu transferu odpowiedniej kwoty do odbiorcy lub innego dostawcy usług płatniczych działającego w imieniu odbiorcy lub odbiór takich środków pieniężnych w imieniu odbiorcy i ich udostępnienie odbiorcy.

Przekazy pieniężne nie są wykazywane jako polecenia przelewu, ani nie są uwzględniane w sprawozdawczości dotyczącej innych usług płatniczych, ponieważ są one wykazywane odrębnie. Przekazy pieniężne nie ograniczają się do przekazów pieniężnych obejmujących gotówkę po obu stronach transakcji.

Wysłane przekazy pieniężne są wykazywane przez dostawcę płatnika, otrzymane przekazy pieniężne są wykazywane przez dostawcę odbiorcy.

Transakcje, które są powiązane z rachunkiem płatniczym płatnika lub odbiorcy, są wyłączone z kategorii przekazów pieniężnych. Transakcje takie wykazuje się w ramach odpowiedniego użytego instrumentu płatniczego.

Liczbę transakcji wykonanych należy podać w sztukach, natomiast wartość transakcji należy podać w złotych.

Sprawozdania sporządzane są z częstotliwością półroczną, przekazywane są do NBP w terminie do końca ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po upływie półrocza którego dane dotyczą.

W razie braku możliwości przekazania danych bezpośrednio poprzez Portal SIS, dane mogą być przekazane za pomocą poczty elektronicznej.

c. Poczta Polska S.A.

W formularzu należy przekazywać liczbę i wartość transakcji w zakresie usług dotyczących dokonywania przekazów pocztowych, pocztowego zlecenia zapłaty oraz wpłat na rachunki bankowe realizowanych przez Poczta Polska S.A.

Liczbę transakcji wykonanych należy podać w sztukach, natomiast wartość transakcji należy podać w złotych.

Sprawozdania sporządzane są z częstotliwością półroczną, przekazywane są do NBP w terminie do końca ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po upływie półrocza którego dane dotyczą.

Dane przekazywane są drogą elektroniczną za pośrednictwem Portalu internetowego Systemu Informacji Sprawozdawczej, przy użyciu taksonomii XBRL udostępnionej przez NBP w Portalu internetowym Systemu Informacji Sprawozdawczej.

Informacje dotyczące wypełniania formularzy AR2, WIP2 i AIS/PIS

Informacje ogólne

Rada Prezesów Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) w dniu 1 grudnia 2020 r. przyjęła dokument Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (EU) 2020 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (EU) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43)¹. Zgodnie z Zaleceniem EBC z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/44), rekomenduje, aby również banki centralne z krajów spoza strefy euro przekazywały dane z zakresu statystyki płatności do EBC, zgodnie z nowym rozporządzeniem.

Podział geograficzny

Geo 0	Geo 1	Geo 2	Geo 3	Geo 4	Geo 6
Krajowe			Krajowe	Krajowe	
	Krajowe i transgraniczne razem	Transgraniczne	Podział na poszczególne kraje EOG	Transgraniczne w ramach EOG	Podział na poszczególne kraje świata
			Transgraniczne poza EOG	Transgraniczne poza EOG	

W przypadku wszystkich instrumentów płatniczych innych niż instrumenty płatnicze oparte na karcie, rezydencja instytucji kontrahenta jest zgłaszana z podziałem według Geo 3. W przypadku transakcji płatniczych opartych na karcie i wypłat gotówki przy użyciu instrumentów płatniczych opartych na karcie, oprócz miejsca rezydencji instytucji kontrahenta, zgłaszana jest również lokalizacja POS z podziałem na Geo 3. W szczególnym przypadku zgłaszania przez PISP podział geograficzny należy zgłaszać w oparciu o siedzibę instytucji prowadzącej rachunek, z którego inicjowana jest płatność, w celu wykazania, w jakim zakresie usługa ta jest świadczona ponad granicami.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R2011&from=EN>

W przypadku podziału geograficznego według GEO6 sprawozdawca raportuje tylko wybrane kolumny tabeli, tj. kraje odpowiednio dla dla kraju wydawcy karty, terminala (pozycje typu typed-in).

Tabele o tytule „Sporządzający sprawozdanie” powinny zawierać osoby odpowiedzialne za merytoryczną zawartość raportów.

Poniżej zaprezentowano strukturę formularzy wypełnianych przez poszczególne podmioty:

<p>Liczba i wartość transakcji rozliczonych przez Wydawców instrumentów płatniczych w podziale na usługę płatniczą:</p> <p>1. polecenia przelewów, polecenia zapłaty, czeki</p> <p>2. transakcje płatnicze zrealizowane w oparciu o kartę w urządzeniach akceptujących karty płatnicze w podziale na:</p> <p>2.1 kraj rezydencji agenta rozliczeniowego (nazwa tabeli określa dany kraj). Podział geograficzny dotyczy krajów należących do EOG, każdy kraj z osobna i zbiorczo dla pozostałych krajów świata spoza EOG (tzw. podział GEO3);</p> <p>2.2 kraj lokalizacji terminala (kolumny tabeli w podziale na kraje GEO3).</p> <p>2.3 kanał inicjacji elektroniczny i nieelektroniczny oraz na operacje zdalne i niezdalne (boczek tabeli). Ponadto transakcje elektroniczne niezdalne są gromadzone w ramach schematów płatniczych (np: Mastercard, VISA), w podziale na silne i słabe uwierzytelnianie klienta i brak silnego uwierzytelnienia klienta. W przypadku transakcji, w których nie zastosowano silnego uwierzytelnienia klienta, przekazuje się informację o przyczynach braku silnego uwierzytelnienia klienta.</p> <p>3. wypłata gotówki przy użyciu instrumentu płatniczego opartego na karcie w podziale na:</p> <p>3.1 kraj rezydencji agenta rozliczeniowego (nazwa tabeli określa dany kraj). Podział geograficzny dotyczy krajów należących do EOG, każdy kraj z osobna i zbiorczo dla pozostałych krajów świata spoza EOG (tzw. podział GEO3);</p> <p>3.2 kraj lokalizacji terminala (kolumny tabeli w podziale na kraje GEO3).</p> <p>3.3 schematy płatnicze (np: Mastercard, VISA) oraz w podziale rodzaj karty.</p> <p>Transakcje wysłane, sprawozdawane przez właścicieli, posiadaczy lub operatorów bankomatów:</p> <p>Liczba i wartość transakcji płatniczych zrealizowanych w oparciu o kartę w bankomatach obsługiwanych przez właściciela, posiadacza lub operatora</p>	4a.L	Liczba i wartość transakcji - polecenia przelewów, polecenia zapłaty, czeki.
	4a.W	<ul style="list-style-type: none"> polecenia przelewu są liczone po stronie płatnika/dłużnika/nadawcy stroną wysyłającą („wysłane”) jest podmiot wysyłający środki pieniężne np. bank płatnika/dłużnika, a stroną otrzymującą („otrzymane”) jest podmiot otrzymujący środki pieniężne np. bank wierzyciela; polecenia zapłaty (PZ) są liczone po stronie odbiorcy stroną wysyłającą („wysłane”) jest podmiot wysyłający zlecenie PZ i jednocześnie otrzymujący/odbierający środki pieniężne np. bank wierzyciela/odbiorcy środków, a stroną otrzymującą („otrzymane”) jest podmiot otrzymujący zlecenie PZ i jednocześnie wysyłający środki pieniężne np. bank płatnika/dłużnika;
	4a.S.L_PLiW2	Transakcje wysłane. Liczba i wartość transakcji dokonana kartami Wydawcy i rozliczana przez krajowych agentów rozliczeniowych (przez rezydentów)
	4a.S.W_PLiW2	oraz wypłata gotówki przy użyciu instrumentu płatniczego opartego na karcie Wydawcy rozliczana przez krajowych agentów rozliczeniowych (przez rezydentów)
	4a.S.L_krajGEO3	Transakcje wysłane. Liczba i wartość transakcji dokonana kartami Wydawcy i rozliczana przez zagranicznych agentów rozliczeniowych (przez nierezydentów)
	4a.S.W_krajGEO3	oraz wypłata gotówki przy użyciu instrumentów płatniczych opartych na karcie Wydawcy rozliczanych przez zagranicznych agentów (przez nierezydentów). Podział na kraje rezydencji zagranicznego agenta rozliczającego transakcje kartowe sprawozdaje się z osobna w oddzielnych tabelach, tj. na formularzach:
		4a.S.L_AT (liczba transakcji rozliczana przez austriackiego agenta rozliczeniowego),
		4a.S.W_AT (wartość transakcji rozliczana przez austriackiego agenta rozliczeniowego),
		4a.S.L_BE (liczba transakcji rozliczana przez belgijskiego agenta rozliczeniowego),
		4a.S.W_BE (wartość transakcji rozliczana przez belgijskiego agenta rozliczeniowego),
	....,	
	4a.S.L_G1 (liczba transakcji rozliczana przez agenta rozliczeniowego spoza EOG),	
	4a.S.W_G1 (wartość transakcji rozliczana przez agenta rozliczeniowego spoza EOG).	
4a.R.L_PLiW2	Transakcje otrzymane zrealizowane w bankomatach zlokalizowanych na terenie Polski - Liczba i wartość transakcji zrealizowanych w oparciu o kartę w bankomatach obsługiwanych przez właściciela, posiadacza lub operatora bankomatu.	
4a.R.W_PLiW2		
4a.R.L_krajGEO3		

<p>bankomatu w podziale na:</p> <p>4.1 kraj lokalizacji urzędzenia (nazwa tabeli określa dany kraj). Sprawozdaje się informacje o transakcjach w urzędzeniach dokonanych na terenach krajów należących do EOG, każdy kraj z osobna i zbiorczo dla pozostałych krajów świata spoza EOG (tzw. podział GEO3);</p> <p>4.2 kraj wydawcy karty (kolumny tabeli w podziale na kraje GEO3).</p> <p>4.3 kanał inicjacji elektroniczny i nieelektroniczny oraz na operacje zdalne i niezdalne (boczek tabeli). Ponadto transakcje elektroniczne niezdalne są gromadzone w ramach schematów płatniczych, w podziale na silne uwierzytelnianie klienta i brak silnego uwierzytelnienia klienta. W przypadku transakcji, w których nie zastosowano silnego uwierzytelnienia klienta, przekazuje się informację o przyczynach braku silnego uwierzytelnienia klienta.</p>	4a.R.W_krajGEO3	<p>Liczba i wartość transakcji zrealizowanych w oparciu o kartę w bankomatatach obsługiwanych przez właściciela, posiadacza lub operatora bankomatu. Transakcje otrzymane zrealizowane w bankomatatach zlokalizowanych na terenach krajów należących do EOG i zbiorczo dla pozostałych krajów świata spoza EOG (tzw. podział GEO3). Każdy kraj lokalizacji bankomatu sprawozdaje się z osobna w oddzielnych tabelach, tj. na formularzach:</p> <p>4a.R.L_AT (liczba transakcji w urzędzeniach na terenie Austrii), 4a.R.W_AT (wartość transakcji w urzędzeniach na terenie Austrii), 4a.R.L_BE (liczba transakcji w urzędzeniach na terenie Belgii), 4a.R.W_BE (wartość transakcji w urzędzeniach na terenie Belgii), ..., 4a.R.L_G1 (liczba transakcji w urzędzeniach zlokalizowanych w krajach spoza EOG), 4a.R.W_G1 (wartość transakcji w urzędzeniach zlokalizowanych w krajach spoza EOG).</p>
<p>Liczba i wartość nieuczciwych transakcji dot.:</p> <p>1. polecenia przelewów, polecenia zapłaty, czeki</p> <p>2. transakcje płatnicze zrealizowane w oparciu o kartę w urzędzeniach akceptujących karty płatnicze</p> <p>3. wypłata gotówki przy użyciu instrumentu płatniczego opartego na karcie</p> <p>4. zrealizowanych w oparciu o kartę w bankomatatach obsługiwanych przez właścicieli, posiadaczy lub operatorów bankomatów</p> <p>Dane są przekazywane dokładnie w takim samym podziale jak dane w tabelach 4a, przy czym dodatkowo sprawozdawana jest informacja w podziale na źródło nadużycia finansowego.</p> <p>"Straty wynikające z nadużyć finansowych na okaziciela" są wykazywane przez dostawcę, który zgłasza nieuczciwą transakcję płatniczą i tylko w odniesieniu do wartości nieuczciwych transakcji płatniczych.</p>	5a.LF	Liczba i wartość nieuczciwych transakcji - polecenia przelewów, polecenia zapłaty, czeki
	5a.WF	
	5a.S.LF_PLiW2	Liczba i wartość nieuczciwych transakcji dokonana kartami Wydawcy i rozliczana przez krajowych agentów rozliczeniowych (przez rezydentów)
	5a.S.WF_PLiW2	Liczba i wartość nieuczciwych transakcji dokonana kartami Wydawcy i rozliczana przez krajowych agentów rozliczeniowych (przez rezydentów) oraz nieuczciwa wypłata gotówki przy użyciu instrumentu płatniczego opartego na karcie Wydawcy rozliczana przez krajowych agentów rozliczeniowych (przez rezydentów)
5a.S.LF_krajGEO3	Liczba i wartość nieuczciwych transakcji dokonana kartami Wydawcy i rozliczana przez zagranicznych agentów rozliczeniowych (przez nierezydentów)	Liczba i wartość nieuczciwych transakcji dokonana kartami Wydawcy i rozliczana przez zagranicznych agentów rozliczeniowych (przez nierezydentów) oraz nieuczciwe wypłaty gotówki przy użyciu instrumentów płatniczych opartych na karcie Wydawcy rozliczanych przez zagranicznych agentów (przez nierezydentów). Podział na kraje rezydencji zagranicznego agenta rozliczającego transakcje kartowe sprawozdaje się z osobna w oddzielnych tabelach, tj. na formularzach:
5a.S.WF_krajGEO3	Liczba i wartość nieuczciwych transakcji dokonana kartami Wydawcy i rozliczana przez zagranicznych agentów rozliczeniowych (przez nierezydentów) oraz nieuczciwe wypłaty gotówki przy użyciu instrumentów płatniczych opartych na karcie Wydawcy rozliczanych przez zagranicznych agentów (przez nierezydentów). Podział na kraje rezydencji zagranicznego agenta rozliczającego transakcje kartowe sprawozdaje się z osobna w oddzielnych tabelach, tj. na formularzach:	5a.S.L_AT (liczba transakcji rozliczana przez austriackiego agenta rozliczeniowego), 5a.S.W_AT (wartość transakcji rozliczana przez austriackiego agenta rozliczeniowego), 5a.S.L_BE (liczba transakcji rozliczana przez belgijskiego agenta rozliczeniowego), 5a.S.W_BE (wartość transakcji rozliczana przez belgijskiego agenta rozliczeniowego), ..., 5a.S.L_G1 (liczba transakcji rozliczana przez agenta rozliczeniowego spoza EOG), 5a.S.W_G1 (wartość transakcji rozliczana przez agenta rozliczeniowego spoza EOG).
5a.S.SF	"Straty wynikające z nadużyć finansowych na okaziciela" zbiorczo dla transakcji: 1.1. poleceń przelewów; 1.2. poleceń zapłaty; 2. transakcji płatniczych zrealizowanych w oparciu o kartę w urzędzeniach akceptujących karty płatnicze 3. wypłat gotówki przy użyciu instrumentu płatniczego opartego na karcie; w podziale na kategorie: „składający sprawozdanie dostawca usług płatniczych”, „użytkownik usług płatniczych składającego sprawozdanie dostawcy usług płatniczych” i „inni podmiot”.	

	5a.R.SF	Straty wynikające z nadużyć finansowych na okaziciela” zbiorczo dla transakcji: 4. zrealizowanych w oparciu o kartę w bankomatach obsługiwanych przez właścicieli, posiadaczy lub operatorów bankomatów w podziale na kategorie: „składający sprawozdanie dostawca usług płatniczych”, „użytkownik usług płatniczych składającego sprawozdanie dostawcy usług płatniczych” i „inni podmiot”.
	5a.R.LF_PLiW2	Nieuczciwe transakcje otrzymane zrealizowane w bankomatach zlokalizowanych na terenie Polski - Liczba i wartość nieuczciwych transakcji zrealizowanych w oparciu o kartę w bankomatach obsługiwanych przez właściciela, posiadacza lub operatora bankomatu.
	5a.R.WF_PLiW2	
	5a.R.LF_krajGEO3	Liczba i wartość nieuczciwych transakcji zrealizowanych w oparciu o kartę w bankomatach obsługiwanych przez właściciela, posiadacza lub operatora bankomatu. Transakcje otrzymane zrealizowane w bankomatach zlokalizowanych na terenach krajów należących do EOG i zbiorczo dla pozostałych krajów świata spoza EOG (tzw. podział GEO3). Każdy kraj lokalizacji bankomatu sprawozdaje się z osobna w oddzielnych tabelach, tj. na formularzach: 5a.R.L_AT (liczba transakcji w urządzeniach na terenie Austrii), 5a.R.W_AT (wartość transakcji w urządzeniach na terenie Austrii), 5a.R.L_BE (liczba transakcji w urządzeniach na terenie Belgii), 5a.R.W_BE (wartość transakcji w urządzeniach na terenie Belgii), ... 5a.R.L_G1 (liczba transakcji w urządzeniach zlokalizowanych w krajach spoza EOG), 5a.R.W_G1 (wartość transakcji w urządzeniach zlokalizowanych w krajach spoza EOG).
	5a.R.WF_krajGEO3	

Agent rozliczeniowy raportuje transakcje dokonane usługą PaySafeCard w pozycji „Transakcje płatnicze dokonane pieniądzem elektronicznym [otrzymane]” w tabelach 4a LiW.

Tabele w sprawozdaniu AR2 wypełniane są tylko dla transakcji dokonywanych kartami płatniczymi, z wyłączeniem tabeli 4aLiW.

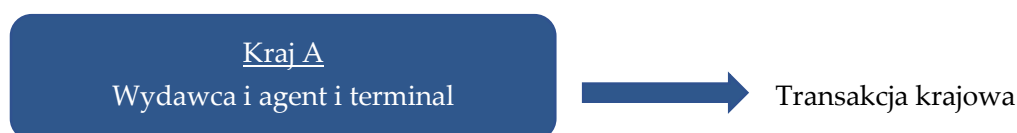
W sprawozdaniach AR2 i WIP2 należy raportować również operacje zwrotu przy użyciu kart, tj. transakcje, w których pewna wartość pieniężna przekazywana jest na kartę jej posiadacza, w przypadku oddania przez niego towaru (lub jego części), która następuje po rozliczeniu pierwotnej transakcji zakupu przy użyciu karty, zazwyczaj w dniach kolejnych od dnia dokonania transakcji kartą (transakcje *refund/return*). Nie należy raportować transakcji *chargeback*. Nie należy raportować transakcji anulujących transakcję przed jej rozliczeniem (*reversal*).

Krajowa transakcja płatnicza

oznacza „krajową transakcję płatniczą” zdefiniowaną w art. 2 pkt 27 rozporządzenia (UE) nr 260/2012, tj. „płatność krajowa” oznacza transakcję płatniczą zainicjowaną przez płatnika lub odbiorcę, w przypadku gdy dostawca usług płatniczych płatnika i dostawca usług płatniczych odbiorcy znajdują się w tym samym państwie członkowskim. W przypadku transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę „krajowa transakcja płatnicza” oznacza „krajową transakcję płatniczą” zdefiniowaną w art. 2 ust. 9 rozporządzenia (UE) 2015/751, tj. „krajowa transakcja

płatnicza” oznacza transakcję płatniczą realizowaną w oparciu o kartę, niebędącą transgraniczną transakcją płatniczą;

Krajowe transakcje płatnicze to transakcje, w których dostawca usług płatniczych płatnika i dostawca usług płatniczych odbiorcy są rezydentami w tym samym kraju. W przypadku transakcji płatniczych opartych na karcie, transakcje krajowe to transakcje płatnicze, w których dostawca usług płatniczych płatnika (wydawca) i dostawca usług płatniczych odbiorcy (agent) oraz punkt sprzedaży są rezydentami w tym samym kraju.

Transgraniczna transakcja płatnicza

Transakcja płatnicza zainicjowana przez płatnika lub odbiorcę, w przypadku której dostawca usług płatniczych płatnika(wydawca) i dostawca usług płatniczych odbiorcy (agent rozliczeniowy) znajdują się w różnych krajach. W przypadku transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę „transgraniczna transakcja płatnicza” oznacza „transgraniczną transakcję płatniczą” zdefiniowaną w art. 2 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2015/751², tj. transgraniczna transakcja płatnicza oznacza transakcję płatniczą realizowaną w oparciu o kartę, w przypadku gdy wydawca i agent rozliczeniowy znajdują się w różnych państwach członkowskich lub gdy dany instrument płatniczy oparty na karcie jest wydany przez wydawcę znajdującego się w państwie innym niż państwo, w którym znajduje się punkt sprzedaży.

Transgraniczna transakcja płatnicza przy użyciu instrumentów płatniczych opartych na karcie to transakcje płatnicze, w których zarówno wydawca jak i agent rozliczeniowy znajdują się w różnych krajach lub te, w których wydawca znajduje się w innym kraju niż punkt sprzedaży.

W przypadku transakcji płatniczych opartych na karcie inicjowanych w sposób niezdalny lokalizacja POS to lokalizacja fizycznego terminala. W przypadku transakcji płatniczych inicjowanych zdalnie, lokalizację punktu sprzedaży zgłasza się zgodnie z definicją "punktu sprzedaży" określoną poniżej.

Lokalizacja terminala (punktu sprzedaży) wskazuje kraj, w którym dokonano transakcji.

Terminale POS obejmują terminale obsługiwane przez osobę fizyczną i bezobsługowe (np. terminale do płacenia za bilety parkingowe).

---

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę, OJ L 123, 19.5.2015, p. 1–15, <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/751/oj>.

Punkt sprzedaży

oznacza w rozumieniu art. 2 pkt 29 rozporządzenia (UE) 2015/751, tj.: adres, pod którym znajduje się fizyczny lokal akceptanta, w którym inicjowana jest transakcja płatnicza. Niemniej jednak:

- a) w przypadku umowy zawieranej na odległość, zdefiniowanej w art. 2 pkt 7 dyrektywy 2011/83/UE, punktem sprzedaży jest adres stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, pod którym dany akceptant prowadzi działalność gospodarczą, niezależnie od lokalizacji strony internetowej lub serwera, i przy użyciu którego to adresu transakcja płatnicza jest inicjowana;
- b) jeżeli akceptant nie ma stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, punktem sprzedaży jest adres miejsca, w którym akceptant prowadzi działalność gospodarczą na podstawie ważnego zezwolenia, i przy użyciu którego to adresu dana transakcja płatnicza jest inicjowana;
- c) jeżeli akceptant nie ma stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, ani nie posiada ważnego zezwolenia na działalność gospodarczą, punktem sprzedaży jest adres do korespondencji na potrzeby płatności podatków tego akceptanta związanych z jego działalnością w zakresie sprzedaży, i przy użyciu którego to adresu dana transakcja płatnicza jest inicjowana.

Podmiot realizujący transakcje płatnicze w oparciu o polecenie przelewu, polecenie zapłaty, czeki przekazuje dane statystyczne w sprawozdaniu WIP2 w tabelach: 4a.L, 4a.W, 5a.LF, 5a.WF.

Podmiot realizujący transakcje płatnicze dokonane kartami płatniczymi przekazuje dane statystyczne w sprawozdaniu WIP2 w tabelach: 4a.S.L_PLiW2, 4a.S.W_PLiW2, 5a.S.LF_PLiW2, 5a.S.WF_PLiW2, 4a.S.L_krajGEO3, 4a.S.W_krajGEO3, 5a.S.LF_GEO3, 5a.S.WF_krajGEO3, 5a.S.SF, 6.c.LiW, 6.ab.LiW, 9.L.MCC, 9.W.MCC, 9.LiW, 4a.R.L_PLiW2, 4a.R.W_PLiW2, 5a.R.LF_PLiW2, 5a.R.WF_PLiW2, 4a.RL_krajGEO3, 4a.RW_krajGEO3, 5a.RLF_GEO3, 5a.RWF_krajGEO3.

Podmiot raportujący od strony operatora bankomatu przekazuje w sprawozdaniu WIP2 dane statystyczne w tabelach: 4a.R.L_PLiW2, 4a.R.W_PLiW2, 5a.R.LF_PLiW2, 5a.R.WF_PLiW2, 5a.R.SF, 4a.R.L_krajGEO3, 4a.R.W_krajGEO3, 5a.R.LF_krajGEO3, 5a.RWF_krajGEO3.

Podmiot raportujący od strony agenta przekazuje w sprawozdaniu AR2 dane statystyczne w tabelach: 4a.R.L_PLiW2, 4a.R.W_PLiW2, 5a.R.LF_PLiW2, 5a.R.WF_PLiW2, 5a.R.SF, 4a.R.L_krajGEO3, 4a.R.W_krajGEO3, 5a.R.LF_krajGEO3, 5a.RWF_krajGEO3.

Podmiot raportujący w roli agenta rozliczeniowego przekazuje dane statystyczne od strony lokalizacji terminala: POS, witryny internetowej, wirtualnego punktu sprzedaży, bankomatu, a następnie kraju wydawcy karty.

Podmiot raportujący w roli wydawcy karty przekazuje dane statystyczne od strony agenta rozliczeniowego, a następnie lokalizacji terminala: POS, witryny internetowej lub bankomatu.

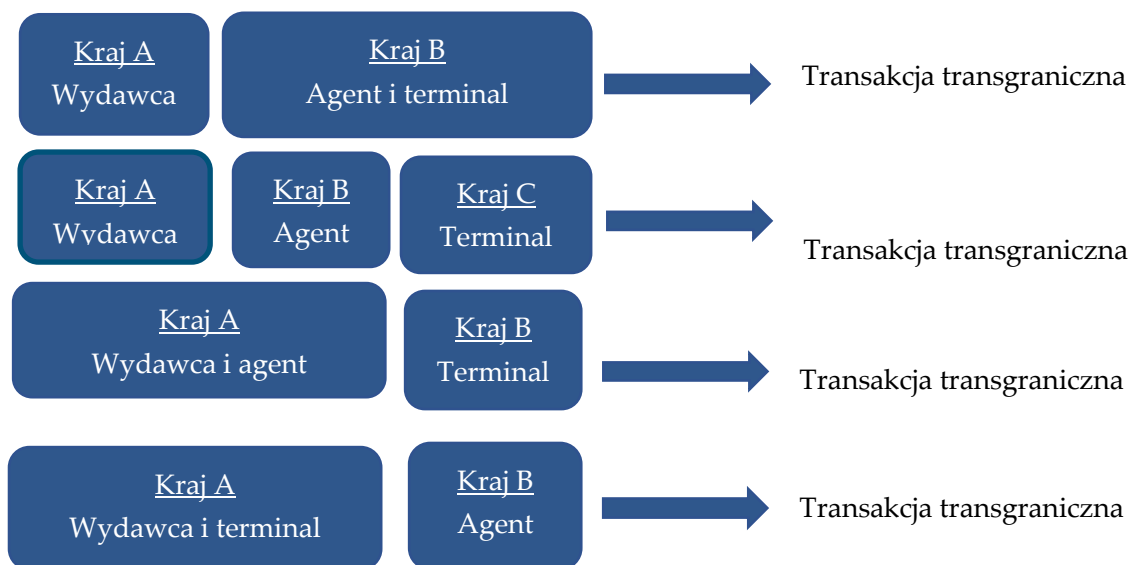
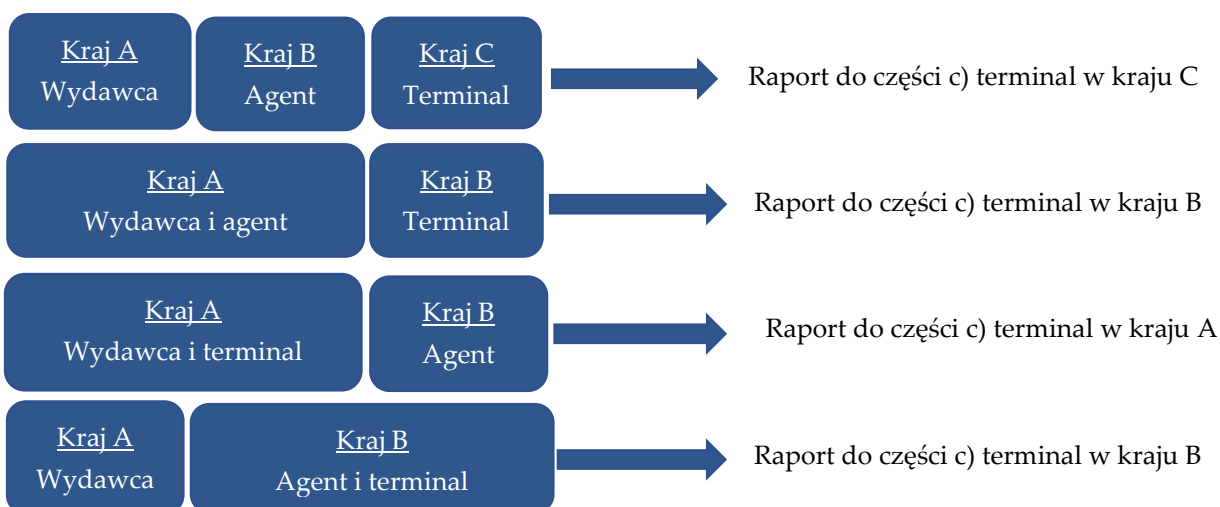
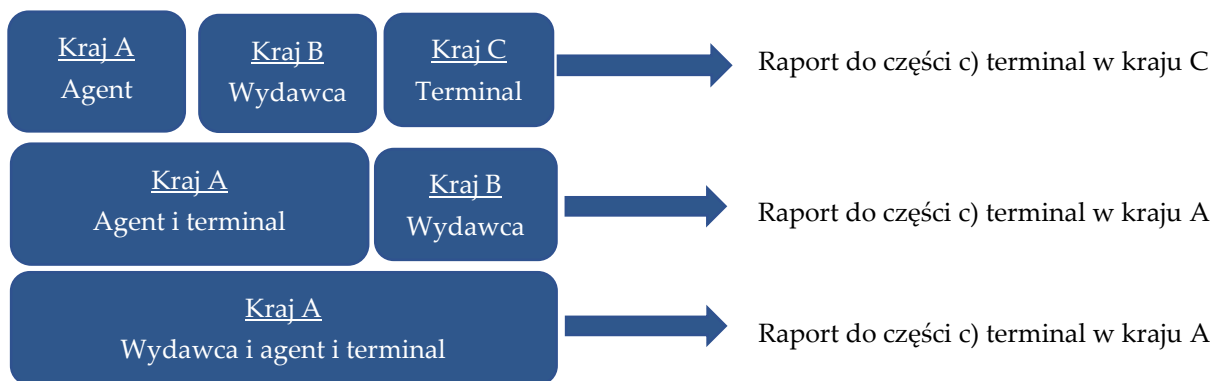

Tabela 6.c.LiW i 6.ab.LiW dotyczy tylko transakcji dokonanych w fizycznych terminalach POS:

- transakcje w terminalach, dokonane za pomocą kart wydanych przez dostawców będących rezydentami, zgłaszane przez agenta rozliczeniowego będącego rezydentem;
- transakcje w terminalach, dokonane za pomocą kart wydanych przez dostawców niebędących rezydentami, zgłaszane przez agenta rozliczeniowego będącego rezydentem;
- transakcje w terminalach, dokonane, u agenta niebędącego rezydentem, za pomocą kart wydanych przez dostawców będących rezydentami, zgłaszane przez wydawcę będącego rezydentem.

W tabeli 6 w pozycji „Pozostałe transakcje w bankomacie” należy wykazywać transakcje w terminalach niewirtualnych, np.: doładowanie telefonu w bankomacie oraz polecenie przelewu. Nie należy wykazywać operacji typu zmiana PIN czy sprawdzenie salda.

W tabeli 9.L.MCC, 9.W.MCC, 9.R.L.MCC, 9.R.W.MCC podmiot przekazuje dane statystyczne w sprawozdaniach:

- AR2 od strony kraju wydawcy karty, transakcje dokonane w fizycznych terminalach POS i witrynach internetowych,
- WIP2 od strony lokalizacji terminala: POS, witryny internetowej lub bankomatu, transakcje dokonane w fizycznych terminalach POS.

Tabela 4a

W tabelach 4a są sprawozdawane wszystkie transakcje (uczciwe i nieuczciwe), w tabelach 5a tylko nieuczciwe transakcje. Oznacza to, że w tabeli 5a sprawozdawany jest podzbiór transakcji z tabeli 4a, przy czym dodatkowo w tabeli 5a wskazuje się źródło nadużycia finansowego, czego nie robi się w tabeli 4a. W celach zachowania przejrzystości tabele 4a i 5a mają zachowaną taką samą strukturę, ale w tabeli 4a pozycje dotyczące źródła oszustwa finansowego zostały wyszarzone/nieokodowane, co oznacza, że pozycje te nie są wypełniane danymi sprawozdawczymi, jak wspomniano powyżej.

Informacje sprawozdawane w tabeli 4a są gromadzone w różnych ujęciach w podziale na:

- transakcje wysłane i otrzymane,
- transakcje zdalne i niezdalne,
- schematy płatności (np. Mastercard, VISA, SEPA i nie SEPA),
- sposób zastosowanego uwierzytelnienia.

Transakcja wysłana - transakcja z udziałem instytucji niemonetarnych wysłana do dostawców usług płatniczych. Informacje są przekazywane w kraju sprawozdającym przez dostawcę będącego rezydentem.

W przypadku różnych usług płatniczych obowiązują następujące zasady:

- polecenia przelewu są liczone po stronie płatnika/dłużnika/nadawcy

stroną wysyłającą („wysłane”) jest podmiot wysyłający środki pieniężne np. bank płatnika/dłużnika, a stroną otrzymującą („otrzymane”) jest podmiot otrzymujący środki pieniężne np. bank wierzyciela;

- polecenia zapłaty (PZ) są liczone po stronie odbiorcy

stroną wysyłającą („wysłane”) jest podmiot wysyłający zlecenie PZ i jednocześnie otrzymujący/odbierający środki pieniężne np. bank wierzyciela/odbiorcy środków, a stroną otrzymującą („otrzymane”) jest podmiot otrzymujący zlecenie PZ i jednocześnie wysyłający środki pieniężne np. bank płatnika/dłużnika;

- czeki są liczone po stronie odbiorcy (sytuacja analogiczna do wyżej opisanego polecenia zapłaty);
- transakcje kartami płatniczymi są liczone po stronie płatnika, tj. emitenta/wydawcy;
- transakcje płatnicze z wykorzystaniem pieniądza elektronicznego są liczone albo po stronie płatnika, albo po stronie odbiorcy, w zależności od kanału inicjacji. Jeśli transakcja jest liczona po stronie płatnika w ramach transakcji wysłanych, to w ramach transakcji otrzymanych powinna być liczona po stronie odbiorcy.

Transakcja otrzymana - transakcja z udziałem niemonetarnych instytucji finansowych otrzymana od dostawców usług płatniczych. Informacje są dostarczane w kraju sprawozdającym przez dostawcę będącego rezydentem.

Transakcje zdalne i niezdalne

Przelewy, transakcje płatnicze, które są oparte na kartach i transakcje pieniądzem elektronicznym są podzielone na zdalne i niezdalne kanały płatności:

- *transakcje zdalne* – oznacza transakcję płatniczą zainicjowaną za pośrednictwem Internetu lub urządzenia, które może być wykorzystywane do porozumiewania się na odległość, płatność mobilna (bankowość internetowa i mobilna);
- *transakcje niezdalne* – transakcja inicjowana w bankomacie, terminalu POS, terminalu bezobsługowym, w tym z wykorzystaniem technologii zbliżeniowej, a także automatycznych centrach płatności.

Transakcje SEPA i nie SEPA

Sprawozdawczość w schematach płatniczych jest podzielona na schematy SEPA i nie SEPA dla poleceń przelewu i poleceń zapłaty. Transakcje należy przekazywać osobno dla każdego schematu, SEPA, czy nie SEPA. Ogólnounijne (paneuropejskie) schematy poleceń przelewu to schemat SEPA CT i SEPA Instant CT, natomiast w przypadku poleceń zapłaty ogólnounijne schematy to SEPA DD Core i SEPA DD B2B. Płatności w systemie TARGET2 nadal są liczone jako płatności inne niż SEPA. To samo dotyczy płatności w innych walutach niż euro, nie wykorzystujących standardów SEPA.

Przyczyny braku silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Kategoria Inne; wszystkie instrumenty płatnicze

Inne

Transakcje, dla których nie można ustalić przyczyny braku silnego uwierzytelnienia klienta.

Inne dotyczy transakcji płatniczych dokonywanych kartą oraz transakcji pieniądzem elektronicznym, w przypadku których żaden z pozostałych powodów nie ma zastosowania.

Przykładami takich transakcji są:

- transakcja płatnicza oparta na karcie, której obszar geograficzny jest poza EOG, a kontrahent spoza EOG, który nie obsługuje SCA i nie podlega wymogom PSD2 (tzw. „transakcje jednostronne”);
- dostawca usług płatniczych ma dodatkowy czas na migrację do procedur zgodnych z SCA;
- informacje w sprawie zgłaszania przyczyn braku SCA przez dostawcę usług płatniczych: zdalny(Z)/niezdalny(NZ):

	Polecenia przelewu	Wysłana transakcja płatnicza za pomocą karty	Otrzymana transakcja płatnicza za pomocą karty	Transakcja płatnicza pieniądzem elektronicznym
Niska wartość	Z	Z	Z	Z
Płatność na własną rzecz	Z, NZ	-	-	Z
Zaufani odbiorcy	Z, NZ	Z, NZ	-	Z, NZ
Transakcja cykliczna	Z, NZ	Z, NZ	Z, NZ	Z, NZ
Bezpieczne procesy lub protokoły dotyczące płatności przedsiębiorstw	Z	Z	-	Z
Analiza ryzyka transakcji	Z	Z	Z	Z
Niskokwotowa wartość zbliżeniowa	NZ	NZ	NZ	NZ
Terminale samoobsługowe służące do uiszczania opłat za przejazd i opłat za postój	NZ	NZ	NZ	NZ
Inicjowane przez dostawcę świadczącego usługę inicjowania płatności	-	Z	Z	Z
Inne	-	Z,NZ	Z,NZ	Z, N

Innowacyjne rozwiązania płatnicze są zgłaszane zgodnie z głównym instrumentem płatniczym i kanałem inicjacji. Na przykład, jeżeli telefon komórkowy jest wykorzystywany wyłącznie jako kanał inicjowania/odbierania płatności, te transakcje płatnicze powinny być liczone zgodnie z wykorzystaną główną usługą płatniczą, np. transakcja płatnicza w oparciu o kartę, polecenie przelewu, polecenie zapłaty itp.

Polecenie przelewu

Polecenie przelewu oznacza usługę płatniczą polegającą na uznaniu rachunku płatniczego odbiorcy transakcją płatniczą lub serią transakcji płatniczych z rachunku płatniczego płatnika przez dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek płatniczy płatnika, na podstawie dyspozycji udzielonych przez płatnika (dyrektywa (UE) 2015/2366 art.4 pkt 24).

Transakcje polecenia przelewu obejmują:

- a) transakcje płatnicze pomiędzy dwoma rachunkami utrzymywanymi przez różnych dostawców, realizowane poprzez pośrednika, tj. w przypadku gdy płatności wysyłane są do innego dostawcy lub do systemu płatności;
- b) transakcje płatnicze pomiędzy dwoma rachunkami utrzymywanymi przez tego samego dostawcę, np. transakcja na nasze konto, rozliczana albo na rachunkach samego dostawcy, albo poprzez pośrednika, tj. innego dostawcę lub system płatności.

Transakcja, w której polecenie przelewu jest inicjowane w terminalu, a do uwierzytelnienia użytkownika usług płatniczych używana jest karta płatnicza, nie jest transakcją płatniczą opartą na karcie.

Transakcja mająca miejsce między dwoma klientami lub między dwoma rachunkami tego samego klienta jest uznana za polecenie przelewu (zakładając, że przynajmniej jeden z kontrahentów jest instytucją niemonetarną).

Transakcje wyłączone z poleceń przelewu to zlecenia transakcji zrealizowane poprzez zwykłe zaksięgowanie, oznacza zaksięgowanie kredytu na rachunku klienta bez użycia tradycyjnego instrumentu płatniczego:

- wypłata odsetek przez bank;
- wypłata dywidendy przez bank;
- wypłata kwoty kredytu na rachunek bieżący klienta;
- inne uznania rachunku za pomocą prostego zapisu księgowego.

Uznania rachunku za pomocą prostego wpisu księgowego nie są uwzględniane jako polecenia przelewu. Mogą one obejmować usługi związane z zarządzaniem płynnością, transakcje kredytowe i transakcje związane z obrotem papierami wartościowymi. **Transakcja kiedy PSP prowadzący rachunek potrąca jedynie kwotę z rachunku płatniczego klienta, nie jest**

uwzględniana. Nie należy zgłaszać transakcji uważanych za wewnętrzną operację księgową (wewnątrzbankowych), tj. operacji dotyczących rachunków technicznych w ramach jednego i tego samego dostawcy usług płatniczych, zaległych sald transakcji przy użyciu instrumentów płatniczych opartych na karcie oraz przepływu środków pieniężnych z transakcji polecenia zapłaty.

Odrzucone polecenia przelewu nie powinny być liczone, ponieważ są one odrzucane w sferze banku klienta po stronie wysyłającej (co nie prowadzi do faktycznej transakcji).

Podział geograficzny Geo 3 składa się z następujących elementów, na przykładzie wysłanego polecenia przelewu:

- (a) krajowy - polecenie przelewu zainicjowane przez niemonetarną instytucję finansową jest dokonywane z rachunku prowadzonego przez dostawcę usług płatniczych (PSP) będącego rezydentem na inny rachunek prowadzony przez tego samego lub innego PSP będącego rezydentem,
- (b) podział według krajów dla wszystkich krajów EOG - polecenie przelewu zainicjowane przez niemonetarną instytucję finansową jest dokonywane z rachunku prowadzonego przez PSP będącego rezydentem na inny rachunek prowadzony przez innego PSP będącego nierezydentem w jednym z krajów EOG. Dla każdego kraju EOG przekazuje się odrębną liczbę,
- (c) pozostałe kraje świata - polecenie przelewu zainicjowane przez instytucję niemonetarną jest dokonywane z rachunku prowadzonego przez PSP będącego rezydentem na inny rachunek prowadzony przez innego PSP będącego rezydentem spoza EOG.

Polecenia przelewu dzielone są na:

- *polecenie przelewu inicjowane w formie papierowej*

Polecenie przelewu złożone przez płatnika w formie papierowej lub poprzez złożenie pracownikom oddziału (w kasie) dyspozycji zainicjowania polecenia przelewu, a także każde inne polecenie przelewu wymagające przetwarzania ręcznego.

- *polecenia przelewu inicjowane elektronicznie:*

Polecenia przelewu zainicjowanych w pliku/paczce, a także zainicjowane jako indywidualne płatności, cd, dyskietka.

- *inne - polecenia przelewu inne niż inicjowane elektronicznie lub w formie papierowej:*

Obejmuje wszystkie przypadki poleceń przelewu inicjowanych w sposób nieelektroniczny, ale nie w formie papierowej, np. transakcje przy użyciu przekazu pocztowego lub telefonicznego (MOTO).

Polecenie przelewu zainicjowane w pliku/paczce

Polecenie przelewu inicjowane elektronicznie, które jest częścią grupy poleceń przelewu, inicjowanych wspólnie przez płatnika za pośrednictwem dedykowanego kanału. Każde polecenie przelewu zawarte w paczce jest liczone jako oddzielne polecenie przelewu do raportu o liczbie transakcji.

Polecenie przelewu inicjowane jako płatność indywidualna

Polecenie przelewu inicjowane elektronicznie, które jest inicjowane niezależnie, tj. nie jest częścią grupy poleceń przelewu inicjowanych wspólnie.

Pojedyncze polecenie przelewu inicjowane na podstawie zlecenia stałego są również zgłaszane jako inicjowane na podstawie pojedynczej płatności.

Polecenia przelewu poprzez bankowość internetową

Polecenie przelewu zainicjowane za pośrednictwem bankowości internetowej i usług inicjowania płatności. Obejmuje to transakcje, w których platforma bankowości internetowej jest dostępna za pośrednictwem przeglądarek internetowych lub mobilnej aplikacji bankowości internetowej. Polecenia przelewu inicjowane przez PISP za pośrednictwem platformy bankowości internetowej ASPSP są także uwzględniane i dodatkowo raportowane w części dedykowanym zestawieniu „Polecenia przelewu inicjowane przez PISP”, podziały nie wykluczają się wzajemnie.

Płatności w ramach handlu elektronicznego (e-commerce)

Płatności w ramach handlu elektronicznego oparte na poleceniu przelewu obejmują:

- sprzedaż, zakup towarów lub usług, pomiędzy przedsiębiorstwami, gospodarstwami domowymi, osobami fizycznym (*pay-by-link*).
- transakcje elektroniczne przeprowadzane za pośrednictwem Internetu lub innych sieci pośrednictwa komputerowego (komunikacja online).

Zagadnienie obejmuje zamawianie towarów i usług, poprzez sieci komputerowe, ale płatność i ostateczna dostawa towarów lub usług może być przeprowadzona zarówno w trybie on-line, jak i off-line.

Płatności w ramach handlu elektronicznego obejmują transakcje inicjowane za pośrednictwem bankowości internetowej (pozycja "Płatności w ramach handlu elektronicznego" jest podpozycją "poleceń przelewu poprzez bankowość internetową"). Podpozycja ta nie obejmuje transakcji handlu elektronicznego inicjowanych w inny sposób niż opisany w definicji "poleceń przelewu opartych na bankowości internetowej". Polecenia przelewu inicjowane przez PISP związane z transakcjami handlu elektronicznego są uwzględniane w przypadku, gdy są one inicjowane przy użyciu platformy bankowości internetowej i związane z zakupem na stronie internetowej

sprzedawcy. Nie uwzględnia się transakcji, w których ASPSP funkcjonuje jako PISP w celu zainicjowania zwykłego polecenia przelewu na rachunek w innym ASPSP³. Podpozycja „Płatności w ramach handlu elektronicznego odpowiada podpozycji "płatności elektroniczne oparte na bankowości internetowej" w wytycznych EBC/2014/15 w sprawie statystyki monetarnej i finansowej (wytyczne MFS), tj. płatności elektroniczne poprzez bankowość internetową (online banking) – transakcje inicjowane w systemie bankowości internetowej i usługi inicjowania płatności. Pozycja „płatności elektroniczne poprzez bankowość internetową” nie obejmuje płatności inicjowanych wyłącznie przez płatnika poprzez bankowość internetową, którym nie towarzyszy jednoczesna transakcja zakupu on-line. Pozycja ta nie obejmuje również faktur prezentowanych on-line niezwiązanych z jednoczesną transakcją zakupu on-line.

W przypadku transakcji z żądaniem zapłaty można je tutaj uwzględnić, jeśli pochodzą one z transakcji e-commerce

Bankomat lub inny terminal dostawcy

Należy raportować transakcje poleceniem przelewu wykonane w bankomacie do uwierzytelnienia których klient użył karty płatniczej. Transakcji tych już nie wykazuje się w tabelach dla transakcji kartowych. Polecenia przelewu inicjowane w bankomacie lub innym terminalu dostawcy obejmują tylko płatności niezdalne. Polecenie przelewu zainicjowane w bankomacie lub innym terminalu dostawcy za pomocą rozwiązania mobilnego, raportowane jest również w tej kategorii. Takie polecenie przelewu nie jest raportowane jako polecenie przelewu w kategorii płatność mobilna (zdalne)

Transakcje w bankomatach z funkcją polecenia przelewów również będą wykazywane w tej pozycji.

Płatność mobilna

Rozwiązanie stosowane w celu inicjowania płatności, w przypadku którego dane dotyczące płatności i instrukcje płatnicze są przekazywane lub potwierdzane w oparciu o łączność mobilną i technologię transmisji danych za pośrednictwem urządzenia mobilnego. Kategoria ta obejmuje portfele elektroniczne i inne rozwiązania w zakresie płatności mobilnych stosowane do inicjowania transakcji typu P2P (od osoby fizycznej na rzecz innej osoby fizycznej) lub C2B (od konsumenta na rzecz przedsiębiorcy), tj. polecenia przelewu, płatności kartą i transakcje z użyciem pieniądza elektronicznego. **Przykładowo w tej kategorii zawierają się płatności BLIK typu P2P. Wyłączone są transakcje inicjowane w bankomacie lub innym terminalu dostawcy usług**

---

³ Podpozycja „Płatności w ramach handlu elektronicznego odpowiada podpozycji "płatności elektroniczne oparte na bankowości internetowej" w wytycznych EBC/2014/15 w sprawie statystyki monetarnej i finansowej (wytyczne MFS), tj. płatności elektroniczne poprzez bankowość internetową (online banking) – transakcje inicjowane w systemie bankowości internetowej i usługi inicjowania płatności.

płatniczych oraz polecenia przelewu oparte na bankowości internetowej. Pozostałych operacji dokonywanych BLIK nie należy raportować w kategorii polecenie przelewu.

Płatność mobilna dokonywana przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P)

Rozwiązanie, w ramach którego płatności dokonywane przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P) są inicjowane, potwierdzane lub odbierane za pośrednictwem urządzenia mobilnego. Instrukcja płatnicza i inne dane o płatności są przekazywane lub potwierdzane za pomocą urządzenia mobilnego. W celu identyfikacji płatnika lub odbiorcy można stosować odróżniający identyfikator płatności mobilnej, taki jak numer telefonu komórkowego lub adres e-mail. Płatność mobilna dokonywana przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P) może być wykorzystywana do inicjowania poleceń przelewu, płatności kartą lub transakcji z użyciem pieniądza elektronicznego. **Przykładowo w tej kategorii zawierają się płatności BLIK typu P2P. Pozostałych operacji dokonywanych BLIK nie należy raportować w kategorii polecenie przelewu. Nie należy raportować transakcji inicjowanych nie zdalnie, np. w bankomatach lub innych terminalach, jak również poleceń przelewu opartych na bankowości internetowej. Nie należy raportować próśb o przelew BLIK, a jedynie transakcje.**

Polecenia przelewu dzielą się na:

- zdalne kanały płatności to: przelewy za pośrednictwem bankowości internetowej lub usług płatności mobilnych;
- niezdalnie kanały płatności to: przelewy inicjowane za pośrednictwem bankomatu lub innych terminali. Transakcje w terminalach, w tym transakcje z wykorzystaniem technologii zbliżeniowej.

Schematy płatności

- SEPA CT,
- SEPA Instant CT,
- Polecenie przelewu zewnętrzne (pozaschematowe): w tej pozycji należy zamieszczać transakcje przeprowadzone w systemach płatniczych, do których nie zastosowano standardu SEPA oraz transakcje przesyłane za pośrednictwem banku korespondenta,
- Polecenie przelewu wewnętrzne (typu on-us) i międzyoddziałowe.

Uwierzytelnienie

Oznacza procedurę umożliwiającą dostawcy usług płatniczych weryfikację tożsamości użytkownika usług płatniczych lub ważności stosowania konkretnego instrumentu płatniczego, łącznie ze stosowaniem indywidualnych danych uwierzytelniających tego użytkownika (zgodnie dyrektywą (UE) 2015/2366 art. 4 pkt. 29).

Silne uwierzytelnianie klienta (SCA)

Silne uwierzytelnianie klienta oznacza uwierzytelnianie w oparciu o zastosowanie co najmniej dwóch elementów należących do kategorii: wiedza (coś, co wie wyłącznie użytkownik), posiadanie (coś, co posiada wyłącznie użytkownik) i cechy klienta (coś czym jest użytkownik), niezależnie w tym sensie, że naruszenie jednego z nich nie osłabia wiarygodności pozostałych, które to uwierzytelnianie jest zaprojektowane w sposób zapewniający ochronę poufności danych uwierzytelniających (dyrektywa (UE) 2015/2366 art. 4 pkt 30).

Zgodnie z art. 97 ust. 1 PSD2, "...dostawca usług płatniczych (PSP) stosuje silne uwierzytelnianie klienta (SCA), gdy płatnik:

- a) uzyskuje dostęp do swojego rachunku płatniczego w trybie online;
- b) inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą;
- c) przeprowadza jakiegokolwiek działanie za pośrednictwem kanału zdalnego, które może wiązać się z ryzykiem oszustwa płatniczego lub innych nadużyć".

Warunki te nie mają charakteru łącznego, tj. system SCA powinien mieć zastosowanie, gdy spełniony jest co najmniej jeden z nich.

Brak silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Brak silnego uwierzytelnienia klienta odnosi się do transakcji, które są zwolnione z silnego uwierzytelniania klienta zgodnie z rozdziałem III rozporządzenia delegowanego (UE) 2018/389, a także transakcji, dla których przepisy art. 97 ust. 1 Dyrektywy (UE) 2015/2366 nie ma zastosowania. Uwzględniono transakcje inicjowane przez handlowca oraz inne transakcje, do których SCA nie ma zastosowania.

Przyczyny braku silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Niska wartość

Transakcje płatnicze, dla których ma zastosowanie wyjątek, który jest określony w art. 16 rozporządzenia komisji (UE) 2018/389:

- kwota zdalnej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 30 EUR;
- łączna kwota poprzednich zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 100 EUR;
- liczba poprzednio wykonanych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu następujących po sobie, pojedynczych zdalnych

elektronicznych transakcji płatniczych. pojedyncza kwota zbliżeniowej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 50 EUR.

Płatności na własną rzecz

Są to transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek określony w art. 15 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389: płatnik i odbiorca są tą samą osobą fizyczną lub prawną i oba rachunki płatnicze są prowadzone przez tego samego dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek. Płatności te dotyczą poleceń przelewu i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Zaufani odbiorcy

Transakcje płatnicze, do których jest wyjątek określony w art. 13 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy lub zmienia listę zaufanych odbiorców za pośrednictwem swojego dostawcy usług płatniczych prowadzącego rachunek,
- płatnik inicjuje transakcję płatniczą, a odbiorca znajduje się na liście zaufanych odbiorców utworzonej uprzednio przez płatnika.

Transakcja cykliczna

Transakcje płatnicze, do których jest zastosowanie wyjątku określonego w art. 14 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy, zmienia lub po raz pierwszy inicjuje serię transakcji cyklicznych opiewających na tę samą kwotę na rzecz tego samego odbiorcy,
- dostawca usług płatniczych może nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, z zastrzeżeniem spełnienia ogólnych wymogów dotyczących uwierzytelniania, w odniesieniu do inicjowania wszystkich kolejnych transakcji płatniczych należących do serii transakcji płatniczych, o których mowa punkcie powyżej.

Bezpieczne procesy lub protokoły dotyczące płatności przedsiębiorstw

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 17 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta wobec osób prawnych inicjujących elektroniczne transakcje płatnicze za pośrednictwem przeznaczonych do tego procesów lub protokołów, które udostępnia się wyłącznie płatnikom niebędącym konsumentami, jeżeli właściwe organy uznają, że przedmiotowe procesy lub protokoły gwarantują poziom bezpieczeństwa równoważny co najmniej poziomowi przewidzianemu w dyrektywie (UE) 2015/2366.

Analiza ryzyka transakcji

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 18 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

1. Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą, którą dostawca usług płatniczych uzna za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka zgodnie z mechanizmami monitorowania transakcji, o których mowa w art. 2 oraz w ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu.

2. Elektroniczną transakcję płatniczą, o której mowa w ust. 1, uznaje się za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) wskaźnik oszustw dla tego rodzaju transakcji, zgłoszony przez dostawcę usług płatniczych i obliczony zgodnie z art. 19, wynosi nie więcej niż referencyjne wskaźniki oszustw określone w tabeli zamieszczonej w załączniku odpowiednio dla „zdalnych płatności elektronicznych realizowanych w oparciu o kartę” i „zdalnych elektronicznych poleceń przelewu”;

b) kwota transakcji nie przekracza odpowiedniej wartości progu wyłączenia określonej w tabeli zamieszczonej w załączniku;

c) po przeprowadzeniu analizy ryzyka w czasie rzeczywistym dostawcy usług płatniczych nie stwierdzili występowania żadnego z następujących elementów:

(i) niestandardowych wydatków lub niestandardowego wzorca zachowań płatnika;

(ii) nietypowych informacji na temat dostępu do urządzenia/oprogramowania płatnika;

(iii) wystąpienia złośliwego oprogramowania w którejkolwiek sesji procesu uwierzytelniania;

(iv) znanego scenariusza oszustwa w świadczeniu usług płatniczych;

(v) niestandardowej lokalizacji płatnika;

(vi) lokalizacji odbiorcy wiążącej się z wysokim ryzykiem.

3. Dostawcy usług płatniczych, którzy mają zamiar objąć elektroniczne zdalne transakcje płatnicze wyłączeniem z obowiązku stosowania silnego uwierzytelniania klienta ze względu na to, iż wiąże się z nimi niski poziom ryzyka, uwzględniają przynajmniej następujące czynniki oparte na analizie ryzyka:

a) poprzednie schematy wydatków indywidualnego użytkownika usług płatniczych;

b) historię transakcji płatniczych każdego użytkownika usług płatniczych danego dostawcy usług płatniczych;

c) lokalizację płatnika i odbiorcy podczas transakcji płatniczej, w przypadku gdy urządzenie lub oprogramowanie dostępowe pochodzi od dostawcy usług płatniczych;

d) identyfikację niestandardowych wzorców płatności użytkownika usług płatniczych w stosunku do historii transakcji płatniczych tego użytkownika.

W ramach oceny dokonywanej przez dostawcę usług płatniczych łączy się wszystkie te czynniki oparte na analizie ryzyka, aby uzyskać punktową ocenę ryzyka dla każdej pojedynczej transakcji w celu określenia, czy konkretną płatność można przeprowadzić bez silnego uwierzytelnienia klienta.

Niskokwotowa płatność zbliżeniowa

- transakcje płatnicze zbliżeniowe, do których ma zastosowanie wyjątek art. 11 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: pojedyncza kwota zbliżeniowej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 50 EUR;
- łączna kwota poprzednich zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 150 EUR;
- liczba następujących po sobie zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu.

Dotyczy przelewów bankowych, transakcji płatniczych kartą i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Terminal samoobsługowy służący do uiszczania opłat za przejazd i opłat za postój

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 12 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: płatnik inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą w terminale samoobsługowym służącym do regulowania opłat za przejazd lub opłat za postój.

Polecenie zapłaty

Polecenie zapłaty oznacza usługę płatniczą polegającą na obciążeniu rachunku płatniczego płatnika, w przypadku gdy transakcja płatnicza została zainicjowana przez odbiorcę na podstawie zgody udzielonej przez płatnika na rzecz odbiorcy, dostawcy usług płatniczych odbiorcy lub dostawcy usług płatniczych samego płatnika dyrektywa (UE) 2015/2366 art.4 pkt 23.

Polecenia zapłaty są inicjowane przez odbiorcę (np. przedsiębiorstwo użyteczności publicznej) na podstawie upoważnienia udzielonego przez płatnika. Uwzględniono zarówno stałe, jak i „jednorazowe” polecenia zapłaty. W przypadku powtarzających się poleceń zapłaty każda pojedyncza płatność poleceniem zapłaty jest liczona jako jedna transakcja. Uwzględnia się również

polecenia zapłaty służące do regulowania należności wynikających z transakcji przy użyciu karty kredytowej lub karty obciążeniowej.

W przypadku braku środków odrzucone polecenia zapłaty powinny być raportowane, ponieważ odrzucane są w sferze międzybankowej po stronie otrzymującej (w tym przypadku rzeczywista transakcja jest dokonywana, a następnie odrzucana).

Polecenia zapłaty zainicjowane w pliku

Polecenia zapłaty inicjowane elektronicznie, które są częścią grupy poleceń zapłaty, inicjowanych wspólnie przez odbiorcę płatności. Każde polecenie zapłaty zawarte w paczce jest liczone jako oddzielne polecenie zapłaty.

Polecenie zapłaty inicjowane jako płatność indywidualna

Polecenie zapłaty inicjowane elektronicznie, które jest inicjowane niezależnie, tj. nie jest częścią grupy poleceń zapłaty inicjowanych wspólnie.

Zgoda udzielona w ramach upoważnienia elektronicznego

Upoważnienie - oznacza wyrażenie zgody i autoryzację ze strony płatnika udzieloną odbiorcy i (bezpośrednio lub pośrednio za pośrednictwem odbiorcy) dostawcy usług płatniczych odbiorcy w celu umożliwienia odbiorcy zainicjowania pobrania środków ze wskazanego rachunku płatniczego płatnika oraz w celu umożliwienia dostawcy usług płatniczych odbiorcy wykonania takich dyspozycji, zgodnie z definicją w art. 2 pkt 21 Rozporządzenia EU nr 260/2012.

Upoważnienie wydane w innej formie

Polecenia zapłaty gdzie płatnik udzielił zgody w formie innej niż elektroniczna. Polecenia zapłaty, w których dostawca usług płatniczych nie był zaangażowany w udzielanie upoważnienia oraz nie był w stanie uzyskać informacji co do formy udzielenia zgody.

Schematy płatności

- SEPA CT,
- SEPA Instant CT,
- Polecenie zapłaty zewnętrzne (pozaschematowe): w tej pozycji należy zamieszczać transakcje przeprowadzone w systemach płatniczych, do których nie zastosowano standardu SEPA oraz transakcje przesyłane za pośrednictwem banku korespondenta,
- Polecenie zapłaty wewnętrzne (typu on-us) i międzydziałowe.

Transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę

Oznacza usługę opartą na infrastrukturze systemu kart płatniczych i jego zasadach biznesowych w celu realizacji transakcji płatniczej za pomocą dowolnej karty bądź urządzenia lub

oprogramowania telekomunikacyjnego, cyfrowego lub informatycznego, jeżeli prowadzi to do dokonania transakcji kartą debetową lub kredytową. Transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę nie obejmują transakcji realizowanych w oparciu o inne rodzaje usług płatniczych, zgodnie z art. 2 pkt 7 rozporządzenia UE nr 751/2015, w tym kartą obciążeniową.

Instrument płatniczy oparty na karcie

Zgodnie z art. 2 pkt 20 rozporządzenia UE nr 751/2015, oznacza dowolny instrument płatniczy, w tym kartę, telefon komórkowy, komputer lub dowolne inne urządzenie techniczne zawierające odpowiednią aplikację płatniczą, który umożliwia płatnikowi zainicjowanie transakcji płatniczej realizowanej w oparciu o kartę, która nie jest poleceniem przelewu ani poleceniem zapłaty, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 rozporządzenia UE nr 260/2012, w tym kartą obciążeniową.

Agent rozliczeniowy

Zgodnie z art. 2 pkt 1 rozporządzenia UE nr 751/2015 oznacza dostawcę usług płatniczych zawierającego z odbiorcą umowę o akceptowanie i obsługę transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę, których wynikiem jest transfer środków pieniężnych na rzecz odbiorcy.

Wydawca karty

Zgodnie z art. 2 pkt 2 rozporządzenia UE nr 751/2015 oznacza dostawcę usług płatniczych zawierającego umowę o dostarczenie płatnikowi instrumentu płatniczego w celu inicjowania i przetwarzania transakcji płatniczych płatnika realizowanych w oparciu o kartę.

Usługa acquiringu transakcji płatniczych

Zgodnie z art. 4 pkt 44 dyrektywy UE nr 2366/2015 oznacza usługę płatniczą świadczoną przez dostawcę usług płatniczych, który zawiera z odbiorcą umowę o akceptowaniu i przetwarzaniu transakcji płatniczych, co skutkuje transferem środków pieniężnych do odbiorcy.

Inicjowane w formie elektronicznej

Transakcje płatnicze w oparciu o kartę, które są inicjowane w POS, bankomacie lub innym fizycznym terminalu umożliwiającym elektroniczną inicjację płatności jak również płatności inicjowane online, w Internecie.

Inicjowane w formie innej niż elektroniczna

Transakcje płatnicze w oparciu o kartę zainicjowane w terminalu fizycznym, tzw. imprinter (pisemna procedura autoryzacji), uwierzytelnione podpisem złożonym na papierze w punkcie sprzedaży oraz poprzez zamówienie pocztowe lub telefoniczne (MOTO)(CNP).

Płatność mobilna

Rozwiązanie stosowane w celu inicjowania płatności, w przypadku którego dane dotyczące płatności i instrukcje płatnicze są przekazywane lub potwierdzane w oparciu o łączność mobilną i

technologię transmisji danych za pośrednictwem urządzenia mobilnego. Kategoria ta obejmuje portfele elektroniczne i inne rozwiązania w zakresie płatności mobilnych stosowane do inicjowania transakcji typu P2P (od osoby fizycznej na rzecz innej osoby fizycznej) lub C2B (od konsumenta na rzecz przedsiębiorcy), tj. polecenia przelewu, płatności kartą i transakcje z użyciem pieniądza elektronicznego.

Płatność mobilna dokonywana przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P)

Rozwiązanie, w ramach którego płatności dokonywane przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P) są inicjowane, potwierdzane lub odbierane za pośrednictwem urządzenia mobilnego. Instrukcja płatnicza i inne dane o płatności są przekazywane lub potwierdzane za pomocą urządzenia mobilnego. W celu identyfikacji płatnika lub odbiorcy można stosować odróżniający identyfikator płatności mobilnej, taki jak numer telefonu komórkowego lub adres e-mail. Płatność mobilna dokonywana przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P) może być wykorzystywana do inicjowania poleceń przelewu, płatności kartą lub transakcji z użyciem pieniądza elektronicznego. **W przypadku kart należy raportować transakcje z telefonu na telefon pomiędzy użytkownikami indywidualnymi, np.: płatności mobilna z wykorzystaniem karty płatniczej w portfelu cyfrowym dokonana w sklepie stacjonarnym (C2B):**

- zalicza się do kategorii karty płatnicze / płatności mobilna
- nie zalicza się już do kategorii karty płatnicze / płatności mobilna / w tym: płatność mobilna P2P.

Płatność zbliżeniowa

Transakcja płatnicza przy użyciu karty lub innych środków, w ramach której płatnik i akceptant (lub ich urządzenia) znajdują się w tym samym miejscu i w przypadku, gdy łączność między urządzeniem przenośnym, a terminalem POS odbywa się przy pomocy technologii bezstykowej.

Płatności NFC

Kategoria ta obejmuje płatności zbliżeniowe przy użyciu kart lub urządzeń przenośnych wykorzystujących technologię NFC (np. płatności mobilne inicjowane za pośrednictwem portfeli opartych na kartach mobilnych). Zbliżeniowa transakcja płatnicza przy użyciu technologii bliskiego zasięgu (NFC) (ISO/IEC 18092).

Silne uwierzytelnianie klienta (SCA)

Silne uwierzytelnianie klienta oznacza uwierzytelnianie w oparciu o zastosowanie co najmniej dwóch elementów należących do kategorii: wiedza (coś, co wie wyłącznie użytkownik), posiadanie (coś, co posiada wyłącznie użytkownik) i cechy klienta (coś czym jest użytkownik), niezależnie w tym sensie, że naruszenie jednego z nich nie osłabia wiarygodności pozostałych, które to uwierzytelnianie jest zaprojektowane w sposób zapewniający ochronę poufności danych uwierzytelniających (dyrektywa (UE) 2015/2366 art. 4 pkt 30).

Brak silnego uwierzytelnienie klienta (non-SCA)

Brak silnego uwierzytelnienia klienta odnosi się do transakcji, które są zwolnione z silnego uwierzytelniania klienta zgodnie z rozdziałem III rozporządzenia delegowanego (UE) 2018/389, a także transakcji, dla których przepisy art. 97 ust. 1 Dyrektywy (UE) 2015/2366 nie ma zastosowania. Uwzględniono transakcje inicjowane przez handlowca oraz inne transakcje, do których SCA nie ma zastosowania.

Przyczyny braku silnego uwierzytelnienie klienta (non-SCA)

Zaufani odbiorcy

Transakcje płatnicze, do których jest wyjątek określony w art. 13 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy lub zmienia listę zaufanych odbiorców za pośrednictwem swojego dostawcy usług płatniczych prowadzącego rachunek,
- płatnik inicjuje transakcję płatniczą, a odbiorca znajduje się na liście zaufanych odbiorców utworzonej uprzednio przez płatnika.

Transakcja cykliczna

Transakcje płatnicze, do których jest zastosowanie wyjątku określonego w art. 14 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy, zmienia lub po raz pierwszy inicjuje serię transakcji cyklicznych opiewających na tę samą kwotę na rzecz tego samego odbiorcy,
- dostawca usług płatniczych może nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, z zastrzeżeniem spełnienia ogólnych wymogów dotyczących uwierzytelniania, w odniesieniu do inicjowania wszystkich kolejnych transakcji płatniczych należących do serii transakcji płatniczych, o których mowa punkcie powyżej.

Niskokwotowa płatność zbliżeniowa

- transakcje płatnicze zbliżeniowe, do których ma zastosowanie wyjątek art. 11 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: pojedyncza kwota zbliżeniowej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 50 EUR;
- łączna kwota poprzednich zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 150 EUR;

- liczba następujących po sobie zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu.

Dotyczy przelewów bankowych, transakcji płatniczych kartą i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Terminal samoobsługowy służący do uiszczania opłat za przejazd i opłat za postój

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 12 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: płatnik inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą w terminale samoobsługowym służącym do regulowania opłat za przejazd lub opłat za postój.

Niska wartość

Transakcje płatnicze, dla których ma zastosowanie wyjątek, który jest określony w art. 16 rozporządzenia komisji (UE) 2018/389:

- kwota zdalnej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 30 EUR;
- łączna kwota poprzednich zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 100 EUR;
- liczba poprzednio wykonanych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu następujących po sobie, pojedynczych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych. pojedyncza kwota zbliżeniowej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 50 EUR.

Bezpieczne procesy lub protokoły dotyczące płatności przedsiębiorstw

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 17 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelnienia klienta wobec osób prawnych inicjujących elektroniczne transakcje płatnicze za pośrednictwem przeznaczonych do tego procesów lub protokołów, które udostępnia się wyłącznie płatnikom niebędącym konsumentami, jeżeli właściwe organy uznają, że przedmiotowe procesy lub protokoły gwarantują poziom bezpieczeństwa równoważny co najmniej poziomowi przewidzianemu w dyrektywie (UE) 2015/2366.

Analiza ryzyka transakcji

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 18 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

1. Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą, którą dostawca usług płatniczych uzna za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka zgodnie z mechanizmami monitorowania transakcji, o których mowa w art. 2 oraz w ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu;

2. Elektroniczną transakcję płatniczą, o której mowa w ust. 1, uznaje się za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) wskaźnik oszustw dla tego rodzaju transakcji, zgłoszony przez dostawcę usług płatniczych i obliczony zgodnie z art. 19, wynosi nie więcej niż referencyjne wskaźniki oszustw określone w tabeli zamieszczonej w załączniku odpowiednio dla „zdalnych płatności elektronicznych realizowanych w oparciu o kartę” i „zdalnych elektronicznych poleceń przelewu”;

b) kwota transakcji nie przekracza odpowiedniej wartości progu wyłączenia określonej w tabeli zamieszczonej w załączniku;

c) po przeprowadzeniu analizy ryzyka w czasie rzeczywistym dostawcy usług płatniczych nie stwierdzili występowania żadnego z następujących elementów:

(i) niestandardowych wydatków lub niestandardowego wzorca zachowań płatnika;

(ii) nietypowych informacji na temat dostępu do urządzenia/oprogramowania płatnika;

(iii) wystąpienia złośliwego oprogramowania w którejkolwiek sesji procesu uwierzytelniania;

(iv) znanego scenariusza oszustwa w świadczeniu usług płatniczych;

(v) niestandardowej lokalizacji płatnika;

(vi) lokalizacji odbiorcy wiążącej się z wysokim ryzykiem.

3. Dostawcy usług płatniczych, którzy mają zamiar objąć elektroniczne zdalne transakcje płatnicze wyłączeniem z obowiązku stosowania silnego uwierzytelniania klienta ze względu na to, iż wiąże się z nimi niski poziom ryzyka, uwzględniają przynajmniej następujące czynniki oparte na analizie ryzyka:

a) poprzednie schematy wydatków indywidualnego użytkownika usług płatniczych;

b) historię transakcji płatniczych każdego użytkownika usług płatniczych danego dostawcy usług płatniczych;

c) lokalizację płatnika i odbiorcy podczas transakcji płatniczej, w przypadku gdy urządzenie lub oprogramowanie dostępne pochodzi od dostawcy usług płatniczych;

d) identyfikację niestandardowych wzorców płatności użytkownika usług płatniczych w stosunku do historii transakcji płatniczych tego użytkownika.

W ramach oceny dokonywanej przez dostawcę usług płatniczych łączy się wszystkie te czynniki oparte na analizie ryzyka, aby uzyskać punktową ocenę ryzyka dla każdej pojedynczej transakcji w celu określenia, czy konkretną płatność można przeprowadzić bez silnego uwierzytelnienia klienta.

Transakcja inicjowana przez punkt usługowo-handlowy

oznacza „Transakcję inicjowaną przez akceptanta” w rozumieniu załącznika II część C przypis 4 wytycznych EUNB zmieniających wytyczne EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 dyrektywy (UE) 2015/2366 (EUNB/GL/01), tj.: transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę, które spełniają warunki określone przez Komisję Europejską w Q&A 2018_4131 i Q&A 2018_4031, i które w związku z tym uważa się za transakcje inicjowane przez odbiorcę płatności i nie podlegające wymogowi stosowania silnego uwierzytelniania klienta zawartemu w art. 97 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2).

Wyплаты gotówki przy użyciu instrumentów płatniczych opartych na karcie

Wyплаты gotówki w bankomatach lub kasach banku, terminalach POS przy pomocy karty z funkcją gotówkową.

Czeki

Pisemne i podpisane zlecenie jednej strony, tj. wystawcy, na rzecz drugiej strony, tj. akceptanta, który jest co do zasady instytucją kredytową, na mocy którego akceptant ma obowiązek zapłacić wystawcy lub stronie trzeciej bezwarunkowo, na jej żądanie kwotę wskazaną przez wystawcę.

Kategorie obejmują czeki wystawione i przedłożone do realizacji:

1. Czeki wysłane liczone są po stronie odbiorcy. W przypadku czeków krajowych dostawcy usług płatniczych obu stron (płatnika i odbiorcy) są rezydentami w kraju zgłaszającym. W przypadku transakcji transgranicznych odbiorca składa czek do dostawcy usług płatniczych będącego rezydentem kraju sprawozdającego, podczas gdy dostawa usług płatniczych płatnika znajduje się poza krajem.
2. Czeki otrzymane liczone są po stronie płatnika. W przypadku czeków krajowych dostawcy usług płatniczych obu stron (płatnika i odbiorcy) są rezydentami w kraju zgłaszającym. W przypadku transakcji transgranicznych dostawca usług płatniczych płatnika jest rezydentem w kraju sprawozdającym, a dostawca usług płatniczych odbiorcy jest rezydentem poza tym krajem.

Nie zalicza się wypłaty gotówki za pomocą czeku, wypłaty gotówki z wykorzystaniem blankietu bankowego, czeków wystawionych, ale nieprzedstawionych do rozliczenia.

Transakcje z użyciem pieniądza elektronicznego WPE2/WIPE2

Transakcja płatnicza z użyciem pieniądza elektronicznego oznacza transakcję płatniczą z wykorzystaniem „pieniądza elektronicznego” zdefiniowanego w art. 2 ust. 2 dyrektywy 2009/110/WE., tj. pieniądz elektroniczny - wartość pieniężną przechowywaną elektronicznie, w tym magnetycznie, stanowiącą prawo do roszczenia wobec emitenta, która jest emitowana w zamian za środki pieniężne w celu dokonywania transakcji płatniczych określonych w art. 4 pkt 5 dyrektywy 2007/64/WE (transakcja płatnicza - działanie zainicjowane przez płatnika lub odbiorcę, polegające na lokowaniu, transferze lub wycofaniu środków, niezależnie od rodzaju pierwotnych zobowiązań między płatnikiem a odbiorcą) i akceptowana przez osoby fizyczne lub prawne inne niż emitent pieniądza elektronicznego.

Transakcje z użyciem pieniądza elektronicznego są liczone jako wysłane lub otrzymane w zależności od strony inicjującej, w przypadku jeśli zostały zainicjowane przez odbiorcę, liczone są jako otrzymane, od strony płatnika.

Rachunek pieniądza elektronicznego

Rachunek, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny i saldo, na które może być wykorzystane przez posiadacza rachunku do dokonywania płatności i transferu środków pomiędzy rachunkami.

Karty z funkcją pieniądza elektronicznego

Karta na której pieniądz elektroniczny może być bezpośrednio przechowywany i/lub daje dostęp do pieniądza elektronicznego przechowywanego na rachunkach pieniądza elektronicznego, umożliwiając dokonywanie transakcji płatniczych z wykorzystaniem pieniądza elektronicznego.

Karty wirtualne nie są raportowane jako karty pieniądza elektronicznego. Uwzględniane są tylko wirtualne karty przedpłacone. Kupony, bony podarunkowe, które są akceptowane tylko przez ograniczoną liczbę sprzedawców, są wyłączone z raportowania kart z funkcją pieniądza elektronicznego - na których pieniądz elektroniczny może być bezpośrednio przechowywany.

Wartość pieniężna przechowywana na określonych instrumentach przedpłaconych nie stanowi pieniądza elektronicznego, jeżeli instrumenty te umożliwiają posiadaczowi pieniądza elektronicznego nabywanie towarów lub usług jedynie w siedzibie emitenta pieniądza elektronicznego lub karty w ramach ograniczonej sieci usługodawców na podstawie bezpośredniej umowy handlowej z emitentem branżowym, lub mogą być wykorzystywane jedynie do nabywania ograniczonego zakresu towarów lub usług. Instrumenty takie mogą obejmować: karty sklepowe, karty paliwowe, karty członkowskie, karty transportu publicznego, bony na posiłki lub bony na usługi. Tego typu karty jak i transakcje z użyciem tych kart nie są uwzględniane w sprawozdawczości w zakresie statystyki płatności.

Rachunek pieniądza elektronicznego z dostępem za pomocą karty

Zgodnie z definicją „rachunku pieniądza elektronicznego” i „karty z funkcją pieniądza elektronicznego”.

Płatności z użyciem pieniądza elektronicznego z wykorzystaniem kart z możliwością bezpośredniego przechowywania pieniądza elektronicznego

Transakcja w ramach, której posiadacz karty z funkcją pieniądza elektronicznego przekazuje wartość pieniądza elektronicznego ze swojego salda zapisanego na karcie na saldo odbiorcy/beneficjenta.

Płatność z użyciem pieniądza elektronicznego z wykorzystaniem rachunków pieniądza elektronicznego

Transakcja polegająca na przekazywaniu środków z rachunku pieniądza elektronicznego płatnika na rachunek odbiorcy.

Płatność z użyciem pieniądza elektronicznego z wykorzystaniem rachunków pieniądza elektronicznego w tym z dostępem za pomocą kart

Transakcja, w której w celu uzyskania dostępu do rachunku pieniądza elektronicznego wykorzystywana jest karta, a następnie środki przekazywane są z rachunku pieniądza elektronicznego płatnika na rachunek odbiorcy.

Płatność mobilna

Rozwiązanie stosowane w celu inicjowania płatności, w przypadku którego dane dotyczące płatności i instrukcje płatnicze są przekazywane lub potwierdzane w oparciu o łączność mobilną i technologię transmisji danych za pośrednictwem urządzenia mobilnego. Kategoria ta obejmuje portfele elektroniczne i inne rozwiązania w zakresie płatności mobilnych stosowane do inicjowania transakcji typu P2P (od osoby fizycznej na rzecz innej osoby fizycznej) lub C2B (od konsumenta na rzecz przedsiębiorcy), tj. polecenia przelewu, płatności kartą i transakcje z użyciem pieniądza elektronicznego.

Płatność mobilna dokonywana przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P)

Rozwiązanie, w ramach którego płatności dokonywane przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P) są inicjowane, potwierdzane lub odbierane za pośrednictwem urządzenia mobilnego. Instrukcja płatnicza i inne dane o płatności są przekazywane lub potwierdzane za pomocą urządzenia mobilnego. W celu identyfikacji płatnika lub odbiorcy można stosować odróżniający identyfikator płatności mobilnej, taki jak numer telefonu komórkowego lub adres e-mail. Płatność mobilna dokonywana przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P) może być wykorzystywana do inicjowania poleceń przelewu, płatności kartą lub transakcji z użyciem pieniądza elektronicznego.

Silne uwierzytelnianie klienta (SCA)

Silne uwierzytelnianie klienta oznacza uwierzytelnianie w oparciu o zastosowanie co najmniej dwóch elementów należących do kategorii: wiedza (coś, co wie wyłącznie użytkownik), posiadanie (coś, co posiada wyłącznie użytkownik) i cechy klienta (coś czym jest użytkownik), niezależnie w tym sensie, że naruszenie jednego z nich nie osłabia wiarygodności pozostałych, które to uwierzytelnianie jest zaprojektowane w sposób zapewniający ochronę poufności danych uwierzytelniających (dyrektywa (UE) 2015/2366 art. 4 pkt 30).

Brak silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Brak silnego uwierzytelnienia klienta odnosi się do transakcji, które są zwolnione z silnego uwierzytelniania klienta zgodnie z rozdziałem III rozporządzenia delegowanego (UE) 2018/389, a także transakcji, dla których przepisy art. 97 ust. 1 Dyrektywy (UE) 2015/2366 nie ma zastosowania. Uwzględniono transakcje inicjowane przez handlowca oraz inne transakcje, do których SCA nie ma zastosowania.

Przyczyny braku silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Niska wartość

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 16 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą i jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- a) kwota zdalnej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 30 EUR; oraz
- b) łączna kwota poprzednich zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 100 EUR; lub
- c) liczba poprzednio wykonanych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu następujących po sobie, pojedynczych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych.

Zaufani odbiorcy

Transakcje płatnicze, do których jest wyjątek określony w art. 13 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy lub zmienia listę zaufanych odbiorców za pośrednictwem swojego dostawcy usług płatniczych prowadzącego rachunek,

- płatnik inicjuje transakcję płatniczą, a odbiorca znajduje się na liście zaufanych odbiorców utworzonej uprzednio przez płatnika.

Transakcja cykliczna

Transakcje płatnicze, do których jest zastosowanie wyjątku określonego w art. 14 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy, zmienia lub po raz pierwszy inicjuje serię transakcji cyklicznych opiewających na tę samą kwotę na rzecz tego samego odbiorcy,
- dostawca usług płatniczych może nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, z zastrzeżeniem spełnienia ogólnych wymogów dotyczących uwierzytelniania, w odniesieniu do inicjowania wszystkich kolejnych transakcji płatniczych należących do serii transakcji płatniczych, o których mowa punkcie powyżej.

Płatności na własną rzecz

Są to transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek określony w art. 15 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389: płatnik i odbiorca są tą samą osobą fizyczną lub prawną i oba rachunki płatnicze są prowadzone przez tego samego dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek. Płatności te dotyczą poleceń przelewu i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Bezpieczne procesy lub protokoły dotyczące płatności przedsiębiorstw

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 17 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta wobec osób prawnych inicjujących elektroniczne transakcje płatnicze za pośrednictwem przeznaczonych do tego procesów lub protokołów, które udostępnia się wyłącznie płatnikom niebędącym konsumentami, jeżeli właściwe organy uznają, że przedmiotowe procesy lub protokoły gwarantują poziom bezpieczeństwa równoważny co najmniej poziomowi przewidzianemu w dyrektywie (UE) 2015/2366.

Analiza ryzyka transakcji

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 18 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

1. Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą, którą dostawca usług płatniczych uzna za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka zgodnie z mechanizmami monitorowania transakcji, o których mowa w art. 2 oraz w ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu.

2. Elektroniczną transakcję płatniczą, o której mowa w ust. 1, uznaje się za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) wskaźnik oszustw dla tego rodzaju transakcji, zgłoszony przez dostawcę usług płatniczych i obliczony zgodnie z art. 19, wynosi nie więcej niż referencyjne wskaźniki oszustw określone w tabeli zamieszczonej w załączniku odpowiednio dla „zdalnych płatności elektronicznych realizowanych w oparciu o kartę” i „zdalnych elektronicznych poleceń przelewu”;
- b) kwota transakcji nie przekracza odpowiedniej wartości progu wyłączenia określonej w tabeli zamieszczonej w załączniku;
- c) po przeprowadzeniu analizy ryzyka w czasie rzeczywistym dostawcy usług płatniczych nie stwierdzili występowania żadnego z następujących elementów:
  - (i) niestandardowych wydatków lub niestandardowego wzorca zachowań płatnika;
  - (ii) nietypowych informacji na temat dostępu do urządzenia/oprogramowania płatnika;
  - (iii) wystąpienia złośliwego oprogramowania w którejkolwiek sesji procesu uwierzytelniania;
  - (iv) znanego scenariusza oszustwa w świadczeniu usług płatniczych;
  - (v) niestandardowej lokalizacji płatnika;
  - (vi) lokalizacji odbiorcy wiążącej się z wysokim ryzykiem.

3. Dostawcy usług płatniczych, którzy mają zamiar objąć elektroniczne zdalne transakcje płatnicze wyłączeniem z obowiązku stosowania silnego uwierzytelniania klienta ze względu na to, iż wiąże się z nimi niski poziom ryzyka, uwzględniają przynajmniej następujące czynniki oparte na analizie ryzyka:

- a) poprzednie schematy wydatków indywidualnego użytkownika usług płatniczych;
- b) historię transakcji płatniczych każdego użytkownika usług płatniczych danego dostawcy usług płatniczych;
- c) lokalizację płatnika i odbiorcy podczas transakcji płatniczej, w przypadku gdy urządzenie lub oprogramowanie dostępne pochodzi od dostawcy usług płatniczych;
- d) identyfikację niestandardowych wzorców płatności użytkownika usług płatniczych w stosunku do historii transakcji płatniczych tego użytkownika.

W ramach oceny dokonywanej przez dostawcę usług płatniczych łączy się wszystkie te czynniki oparte na analizie ryzyka, aby uzyskać punktową ocenę ryzyka dla każdej pojedynczej transakcji

w celu określenia, czy konkretną płatność można przeprowadzić bez silnego uwierzytelnienia klienta.

Niskokwotowa płatność zbliżeniowa

- transakcje płatnicze zbliżeniowe, do których ma zastosowanie wyjątek art. 11 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: pojedyncza kwota zbliżeniowej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 50 EUR;
- łączna kwota poprzednich zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 150 EUR;
- liczba następujących po sobie zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu.

Dotyczy przelewów bankowych, transakcji płatniczych kartą i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Terminal samoobsługowy służący do uiszczania opłat za przejazd i opłat za postój

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 12 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: płatnik inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą w terminale samoobsługowym służącym do regulowania opłat za przejazd lub opłat za postój.

Transakcja inicjowana przez punkt usługowo-handlowy

oznacza „Transakcję inicjowaną przez akceptanta” w rozumieniu załącznika II część C przypis 4 wytycznych EUNB zmieniających wytyczne EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 dyrektywy (UE) 2015/2366 (EUNB/GL/01), tj.: transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę, które spełniają warunki określone przez Komisję Europejską w Q&A 2018_4131 i Q&A 2018_4031, i które w związku z tym uważa się za transakcje inicjowane przez odbiorcę płatności i nie podlegające wymogowi stosowania silnego uwierzytelnienia klienta zawartemu w art. 97 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2)

Tabele 5

W tabelach 4a są sprawozdawane wszystkie transakcje (uczciwe i nieuczciwe), w tabelach 5a tylko nieuczciwe transakcje. Oznacza to, że w tabeli 5a sprawozdawany jest podzbiór transakcji z tabeli 4a, przy czym dodatkowo w tabeli 5a wskazuje się źródło nadużycia finansowego, czego nie robi

się w tabeli 4a. W celach zachowania przejrzystości tabele 4a i 5a mają zachowaną taką samą strukturę, ale w tabeli 4a pozycje dotyczące źródła oszustwa finansowego zostały wyszalone/nieokodowane, co oznacza, że pozycje te nie są wypełniane danymi sprawozdawczymi, jak wspomniano powyżej.

Nieuczciwa transakcja płatnicza

obejmuje wszystkie przypadki nadużyć płatniczych, o których mowa w wytycznej 1.1 wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) (EBA/GL/2018/05) tj.:

- a) dokonane nieautoryzowane transakcje płatnicze, w tym zrealizowane w wyniku utraty, kradzieży lub przywłaszczenia danych dotyczących płatności szczególnie chronionych lub instrumentu płatniczego, niezależnie od tego, czy są one możliwe do wykrycia przez płatnika przed dokonaniem płatności czy nie i niezależnie od tego, czy są one spowodowane przez rażące niedbalstwo płatnika, czy też zostały wykonane w sytuacji braku zgody płatnika („nieautoryzowana transakcja płatnicza”); oraz
- b) transakcje płatnicze dokonane w wyniku nakłonienia płatnika przez oszusta do wystawienia zlecenia płatniczego na rachunek płatniczy, który – zdaniem płatnika – należy do uprawnionego odbiorcy lub przekazania w dobrej wierze takiego polecenia dostawcy usług płatniczych („manipulowanie płatnikiem”).

Nieuczciwe transakcje płatnicze raportujemy w przeznaczonych tabelach dotyczących nieuczciwości (5a... dla WIP2). Raportują Państwo wszystkie transakcje:

- zgłoszone jako nieuczciwe, a nie tylko potwierdzone nieuczciwości, czy też zaakceptowane przez Państwa, jako transakcje nieuczciwe
- oraz wykryte przez Państwa jako nieuczciwe.

~~Daną transakcję raportuje się w kwartale w którym transakcja została dokonana, a nie w kwartale, w którym została wykryta. Jeśli w Q1-2022 została dokonana nieuczciwa transakcja, ale została ona zgłoszona w Q2-2022, to należy przesłać korektę do kwartału Q1-2022 z zaraportowaniem wykrytej nieuczciwości. Ważna jest data dokonania transakcji. Jeśli okaże się, że zaraportowana transakcja nie była nieuczciwa, to należy przesłać korektę i wykluczyć tę transakcję ze statystyk dla danego kwartału.~~

W przypadku gdy, z powodu trwającego postępowania reklamacyjnego, nie jest możliwe zakwalifikowanie danej transakcji płatniczej jako naruszającej przepisy prawa lub reguły uczciwego obrotu w kwartale, w którym wystąpiła, prosimy o przesłanie informacji o takiej transakcji w kwartale, w którym obecnie jest przygotowywane sprawozdanie.

Polecenie przelewu

Silne uwierzytelnianie klienta (SCA)

Silne uwierzytelnianie klienta oznacza uwierzytelnianie w oparciu o zastosowanie co najmniej dwóch elementów należących do kategorii: wiedza (coś, co wie wyłącznie użytkownik), posiadanie (coś, co posiada wyłącznie użytkownik) i cechy klienta (coś czym jest użytkownik), niezależnie w tym sensie, że naruszenie jednego z nich nie osłabia wiarygodności pozostałych, które to uwierzytelnianie jest zaprojektowane w sposób zapewniający ochronę poufności danych uwierzytelniających (dyrektywa (UE) 2015/2366 art. 4 pkt 30).

Brak silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Brak silnego uwierzytelnienia klienta odnosi się do transakcji, które są zwolnione z silnego uwierzytelniania klienta zgodnie z rozdziałem III rozporządzenia delegowanego (UE) 2018/389, a także transakcji, dla których przepisy art. 97 ust. 1 Dyrektywy (UE) 2015/2366 nie ma zastosowania. Uwzględniono transakcje inicjowane przez handlowca oraz inne transakcje, do których SCA nie ma zastosowania.

Wystawienie zlecenia płatniczego przez oszusta

stanowi rodzaj nieautoryzowanej transakcji zdefiniowanej w wytycznej wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych nr 1.1 lit. a) *dokonane nieautoryzowane transakcje płatnicze, w tym zrealizowane w wyniku utraty, kradzieży lub przywłaszczenia danych dotyczących płatności szczególnie chronionych lub instrumentu płatniczego, niezależnie od tego, czy są one możliwe do wykrycia przez płatnika przed dokonaniem płatności czy nie i niezależnie od tego, czy są one spowodowane przez rażące niedbalstwo płatnika, czy też zostały wykonane w sytuacji braku zgody płatnika („nieautoryzowana transakcja płatnicza” i oznacza sytuację, w której oszust wystawia fałszywe zlecenie płatnicze po uzyskaniu za pomocą nieuczciwych środków szczególnie chronionych danych płatniczych dotyczących płatnika lub odbiorcy.*

Modyfikacja zlecenia płatniczego przez oszusta

oznacza „modyfikację zlecenia płatniczego przez oszusta” w rozumieniu wytycznej 1.6 lit. c) wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) (EBA/GL/2018/05), tj.: nieautoryzowana transakcja -o której mowa w wytycznej nr 1.1 lit. a) i oznacza sytuację, w której oszust przechwytuje i modyfikuje autentyczne zlecenie płatnicze w dowolnym momencie w trakcie połączenia elektronicznego między urządzeniem płatnika a dostawcą usług płatniczych (na przykład przy użyciu złośliwego oprogramowania lub ataków umożliwiających hakerom podsłuch komunikacji między dwoma hostami kontaktującymi się zgodnie z prawem (atak typu

man in the middle) lub zmienia instrukcję płatniczą w systemie dostawcy usług płatniczych przed dokonaniem rozliczenia i rozrachunku zlecenia płatniczego.

Przyczyny braku silnego uwierzytelnienie klienta (non-SCA)

Niska wartość

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 16 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą i jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- a) kwota zdalnej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 30 EUR; oraz
- b) łączna kwota poprzednich zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 100 EUR; lub
- c) liczba poprzednio wykonanych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu następujących po sobie, pojedynczych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych.

Płatności na własną rzecz

Są to transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek określony w art. 15 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389: płatnik i odbiorca są tą samą osobą fizyczną lub prawną i oba rachunki płatnicze są prowadzone przez tego samego dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek. Płatności te dotyczą poleceń przelewu i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Zaufani odbiorcy

Transakcje płatnicze, do których jest wyjątek określony w art. 13 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy lub zmienia listę zaufanych odbiorców za pośrednictwem swojego dostawcy usług płatniczych prowadzącego rachunek,
- płatnik inicjuje transakcję płatniczą, a odbiorca znajduje się na liście zaufanych odbiorców utworzonej uprzednio przez płatnika.

Transakcja cykliczna

Transakcje płatnicze, do których jest zastosowanie wyjątku określonego w art. 14 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy, zmienia lub po raz pierwszy inicjuje serię transakcji cyklicznych opiewających na tę samą kwotę na rzecz tego samego odbiorcy,
- dostawca usług płatniczych może nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, z zastrzeżeniem spełnienia ogólnych wymogów dotyczących uwierzytelniania, w odniesieniu do inicjowania wszystkich kolejnych transakcji płatniczych należących do serii transakcji płatniczych, o których mowa punkcie powyżej.

Bezpieczne procesy lub protokoły dotyczące płatności przedsiębiorstw

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 17 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta wobec osób prawnych inicjujących elektroniczne transakcje płatnicze za pośrednictwem przeznaczonych do tego procesów lub protokołów, które udostępnia się wyłącznie płatnikom niebędącym konsumentami, jeżeli właściwe organy uznają, że przedmiotowe procesy lub protokoły gwarantują poziom bezpieczeństwa równoważny co najmniej poziomowi przewidzianemu w dyrektywie (UE) 2015/2366.

Analiza ryzyka transakcji

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 18 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

1. Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą, którą dostawca usług płatniczych uznaje za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka zgodnie z mechanizmami monitorowania transakcji, o których mowa w art. 2 oraz w ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu.
2. Elektroniczną transakcję płatniczą, o której mowa w ust. 1, uznaje się za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:
  - a) wskaźnik oszustw dla tego rodzaju transakcji, zgłoszony przez dostawcę usług płatniczych i obliczony zgodnie z art. 19, wynosi nie więcej niż referencyjne wskaźniki oszustw określone w tabeli zamieszczonej w załączniku odpowiednio dla „zdalnych płatności elektronicznych realizowanych w oparciu o kartę” i „zdalnych elektronicznych poleceń przelewu”;
  - b) kwota transakcji nie przekracza odpowiedniej wartości progu wyłączenia określonej w tabeli zamieszczonej w załączniku;

c) po przeprowadzeniu analizy ryzyka w czasie rzeczywistym dostawcy usług płatniczych nie stwierdzili występowania żadnego z następujących elementów:

- (i) niestandardowych wydatków lub niestandardowego wzorca zachowań płatnika;
- (ii) nietypowych informacji na temat dostępu do urządzenia/oprogramowania płatnika;
- (iii) wystąpienia złośliwego oprogramowania w którejkolwiek sesji procesu uwierzytelniania;
- (iv) znanego scenariusza oszustwa w świadczeniu usług płatniczych;
- (v) niestandardowej lokalizacji płatnika;
- (vi) lokalizacji odbiorcy wiążącej się z wysokim ryzykiem.

3. Dostawcy usług płatniczych, którzy mają zamiar objąć elektroniczne zdalne transakcje płatnicze wyłączeniem z obowiązku stosowania silnego uwierzytelniania klienta ze względu na to, iż wiąże się z nimi niski poziom ryzyka, uwzględniają przynajmniej następujące czynniki oparte na analizie ryzyka:

- a) poprzednie schematy wydatków indywidualnego użytkownika usług płatniczych;
- b) historię transakcji płatniczych każdego użytkownika usług płatniczych danego dostawcy usług płatniczych;
- c) lokalizację płatnika i odbiorcy podczas transakcji płatniczej, w przypadku gdy urządzenie lub oprogramowanie dostępowe pochodzi od dostawcy usług płatniczych;
- d) identyfikację niestandardowych wzorców płatności użytkownika usług płatniczych w stosunku do historii transakcji płatniczych tego użytkownika.

W ramach oceny dokonywanej przez dostawcę usług płatniczych łączy się wszystkie te czynniki oparte na analizie ryzyka, aby uzyskać punktową ocenę ryzyka dla każdej pojedynczej transakcji w celu określenia, czy konkretną płatność można przeprowadzić bez silnego uwierzytelnienia klienta.

Niskokwotowa płatność zbliżeniowa

- transakcje płatnicze zbliżeniowe, do których ma zastosowanie wyjątek art. 11 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: pojedyncza kwota zbliżeniowej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 50 EUR;
- łączna kwota poprzednich zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności

zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 150 EUR;

- liczba następujących po sobie zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu.

Dotyczy przelewów bankowych, transakcji płatniczych kartą i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Terminal samoobsługowy służący do uiszczania opłat za przejazd i opłat za postój

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 12 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: płatnik inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą w terminale samoobsługowym służącym do regulowania opłat za przejazd lub opłat za postój.

Inicjowane przez PISP

Pozycja raportowana przez dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek (ASPSP), Podmioty sprawozdające, ASPSP, powinny uwzględniać płatności inicjowane przez zewnętrznych PISP w imieniu płatników, którzy posiadają rachunki płatnicze u tego konkretnego PSP raportującego.

Polecenie zapłaty

Zgoda udzielona w ramach upoważnienia elektronicznego

Upoważnienie - oznacza wyrażenie zgody i autoryzację ze strony płatnika udzieloną odbiorcy i (bezpośrednio lub pośrednio za pośrednictwem odbiorcy) dostawcy usług płatniczych odbiorcy w celu umożliwienia odbiorcy zainicjowania pobrania środków ze wskazanego rachunku płatniczego płatnika oraz w celu umożliwienia dostawcy usług płatniczych odbiorcy wykonania takich dyspozycji, zgodnie z definicją w art. 2 pkt 21 Rozporządzenia EU nr 260/2012.

Upoważnienie wydane w innej formie

Polecenia zapłaty gdzie płatnik udzielił zgody w formie innej niż elektroniczna. Polecenia zapłaty, w których dostawca usług płatniczych nie był zaangażowany w udzielanie upoważnienia oraz nie był w stanie uzyskać informacji co do formy udzielenia zgody.

Nieautoryzowana transakcja płatnicza

oznacza w rozumieniu wytycznej 1.1 lit. a) wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych

(PSD2) (EBA/GL/2018/05), tj.: dokonane nieautoryzowane transakcje płatnicze, w tym zrealizowane w wyniku utraty, kradzieży lub przywłaszczenia danych dotyczących płatności szczególnie chronionych lub instrumentu płatniczego, niezależnie od tego, czy są one możliwe do wykrycia przez płatnika przed dokonaniem płatności czy nie i niezależnie od tego, czy są one spowodowane przez rażące niedbalstwo płatnika, czy też zostały wykonane w sytuacji braku zgody płatnika.

Manipulowanie płatnikiem

transakcje płatnicze dokonane w wyniku nakłonienia płatnika przez oszusta do wystawienia zlecenia płatniczego na rachunek płatniczy, który – zdaniem płatnika – należy do uprawnionego odbiorcy lub przekazania w dobrej wierze takiego polecenia dostawcy usług płatniczych.

Straty wynikające z nadużyć finansowych na okaziciela

w rozumieniu wytycznej 1.6 lit. b) wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) (EBA/GL/2018/05), tj.: straty ponoszone przez zgłaszającego dostawcę usług płatniczych, użytkownika świadczonych przez niego usług płatniczych lub inne podmioty odzwierciedlające faktyczny wpływ nadużyć finansowych na przepływy pieniężne. Ze względu na to, że rejestracja poniesionych strat finansowych może być przesunięta w czasie w stosunku do rzeczywistych transakcji związanych z nadużyciami finansowymi, oraz w celu uniknięcia korekt danych przekazywanych wyłącznie z uwagi na tę różnicę terminów ostateczne straty z tytułu nadużyć finansowych powinny być zgłaszane w okresie, w którym są ujmowane w księgach dostawcy usług płatniczych. Ostateczne kwoty strat z tytułu nadużyć finansowych nie powinny uwzględniać refundacji przez agencje ubezpieczeniowe, ponieważ nie są one związane z zapobieganiem nadużyciom finansowym w rozumieniu PSD2.

Transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę

Silne uwierzytelnianie klienta (SCA)

Silne uwierzytelnianie klienta oznacza uwierzytelnianie w oparciu o zastosowanie co najmniej dwóch elementów należących do kategorii: wiedza (coś, co wie wyłącznie użytkownik), posiadanie (coś, co posiada wyłącznie użytkownik) i cechy klienta (coś czym jest użytkownik), niezależnie w tym sensie, że naruszenie jednego z nich nie osłabia wiarygodności pozostałych, które to uwierzytelnianie jest zaprojektowane w sposób zapewniający ochronę poufności danych uwierzytelniających (dyrektywa (UE) 2015/2366 art. 4 pkt 30).

Brak silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Brak silnego uwierzytelnienia klienta odnosi się do transakcji, które są zwolnione z silnego uwierzytelniania klienta zgodnie z rozdziałem III rozporządzenia delegowanego (UE) 2018/389, a także transakcji, dla których przepisy art. 97 ust. 1 Dyrektywy (UE) 2015/2366 nie ma zastosowania. Uwzględniono transakcje inicjowane przez handlowca oraz inne transakcje, do których SCA nie ma zastosowania.

Wystawienie zlecenia płatniczego przez oszusta

stanowi rodzaj nieautoryzowanej transakcji zdefiniowanej w wytycznej wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych nr 1.1 lit. a) *dokonane nieautoryzowane transakcje płatnicze, w tym zrealizowane w wyniku utraty, kradzieży lub przywołaszczenia danych dotyczących płatności szczególnie chronionych lub instrumentu płatniczego, niezależnie od tego, czy są one możliwe do wykrycia przez płatnika przed dokonaniem płatności czy nie i niezależnie od tego, czy są one spowodowane przez rażące niedbalstwo płatnika, czy też zostały wykonane w sytuacji braku zgody płatnika („nieautoryzowana transakcja płatnicza” i oznacza sytuację, w której oszust wystawia fałszywe zlecenie płatnicze po uzyskaniu za pomocą nieuczciwych środków szczególnie chronionych danych płatniczych dotyczących płatnika lub odbiorcy.*

Modyfikacja zlecenia płatniczego przez oszusta

oznacza „modyfikację zlecenia płatniczego przez oszusta” w rozumieniu wytycznej 1.6 lit. c) wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) (EBA/GL/2018/05), tj.: nieautoryzowana transakcja -o której mowa w wytycznej nr 1.1 lit. a) i oznacza sytuację, w której oszust przechwytuje i modyfikuje autentyczne zlecenie płatnicze w dowolnym momencie w trakcie połączenia elektronicznego między urządzeniem płatnika a dostawcą usług płatniczych (na przykład przy użyciu złośliwego oprogramowania lub ataków umożliwiających hakerom podsłuch komunikacji między dwoma hostami kontaktującymi się zgodnie z prawem (atak typu man in the middle) lub zmienia instrukcję płatniczą w systemie dostawcy usług płatniczych przed dokonaniem rozliczenia i rozrachunku zlecenia płatniczego.

Zagubienie lub kradzież karty

Nadużycie finansowe polegające na użyciu zagubionego lub skradzionego instrumentu płatniczego opartego na karcie (karty debetowej, karty debetowej z odroczonym obciążeniem rachunku lub karty kredytowej) bez faktycznego, dorozumianego lub wyraźnego upoważnienia posiadacza karty.

Nieodebrana karta

Instrument płatniczy oparty na karcie, co do której płatnik twierdzi, że go nie odebrał, mimo że dostawca usług płatniczych płatnika (wydawca) potwierdza jej wysłanie do płatnika (za pomocą dowolnej metody dostawy).

Karta sfalszowana

Posługiwanie się zmienionym lub podrobionym instrumentem płatniczym opartym na karcie, w tym powielenie lub zmiana paska magnetycznego lub wytłoczenia.

Kradzież danych karty

Kradzież szczególnie chronionych danych dotyczących płatności w rozumieniu art. 4 pkt 32 dyrektywy (UE) 2015/2366. Szczególnie chronione dane dotyczące płatności w tym przypadku odnoszą się do danych na instrumencie płatniczym opartym na karcie, w tym do indywidualnych danych uwierzytelniających, które mogą być wykorzystywane do dokonywania oszustw. W odniesieniu do działalności prowadzonej przez dostawców świadczących usługę inicjowania płatności i dostawców usług zapewniających dostęp do informacji o rachunku nazwisko i imię/nazwa właściciela rachunku i numer rachunku nie stanowią szczególnie chronionych danych dotyczących płatności.

Przyczyny braku silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Zaufani odbiorcy

Transakcje płatnicze, do których jest wyjątek określony w art. 13 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy lub zmienia listę zaufanych odbiorców za pośrednictwem swojego dostawcy usług płatniczych prowadzącego rachunek,
- płatnik inicjuje transakcję płatniczą, a odbiorca znajduje się na liście zaufanych odbiorców utworzonej uprzednio przez płatnika.

Transakcja cykliczna

Transakcje płatnicze, do których jest zastosowanie wyjątku określonego w art. 14 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy, zmienia lub po raz pierwszy inicjuje serię transakcji cyklicznych opiewających na tę samą kwotę na rzecz tego samego odbiorcy,
- dostawca usług płatniczych może nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, z zastrzeżeniem spełnienia ogólnych wymogów dotyczących uwierzytelniania, w

odniesieniu do inicjowania wszystkich kolejnych transakcji płatniczych należących do serii transakcji płatniczych, o których mowa punkcie powyżej.

Niskokwotowa płatność zbliżeniowa

- transakcje płatnicze zbliżeniowe, do których ma zastosowanie wyjątek art. 11 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: pojedyncza kwota zbliżeniowej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 50 EUR;
- łączna kwota poprzednich zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 150 EUR;
- liczba następujących po sobie zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu.

Dotyczy przelewów bankowych, transakcji płatniczych kartą i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Terminal samoobsługowy służący do uiszczania opłat za przejazd i opłat za postój

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 12 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: płatnik inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą w terminale samoobsługowym służącym do regulowania opłat za przejazd lub opłat za postój.

Niska wartość

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 16 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą i jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- a) kwota zdalnej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 30 EUR; oraz
- b) łączna kwota poprzednich zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 100 EUR; lub
- c) liczba poprzednio wykonanych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu następujących po sobie, pojedynczych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych.

Bezpieczne procesy lub protokoły dotyczące płatności przedsiębiorstw

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 17 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta wobec osób prawnych inicjujących elektroniczne transakcje płatnicze za pośrednictwem przeznaczonych do tego procesów lub protokołów, które udostępnia się wyłącznie płatnikom niebędącym konsumentami, jeżeli właściwe organy uznają, że przedmiotowe procesy lub protokoły gwarantują poziom bezpieczeństwa równoważny co najmniej poziomowi przewidzianemu w dyrektywie (UE) 2015/2366.

Analiza ryzyka transakcji

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 18 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

1. Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą, którą dostawca usług płatniczych uzna za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka zgodnie z mechanizmami monitorowania transakcji, o których mowa w art. 2 oraz w ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu.

2. Elektroniczną transakcję płatniczą, o której mowa w ust. 1, uznaje się za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) wskaźnik oszustw dla tego rodzaju transakcji, zgłoszony przez dostawcę usług płatniczych i obliczony zgodnie z art. 19, wynosi nie więcej niż referencyjne wskaźniki oszustw określone w tabeli zamieszczonej w załączniku odpowiednio dla „zdalnych płatności elektronicznych realizowanych w oparciu o kartę” i „zdalnych elektronicznych poleceń przelewu”;

b) kwota transakcji nie przekracza odpowiedniej wartości progu wyłączenia określonej w tabeli zamieszczonej w załączniku;

c) po przeprowadzeniu analizy ryzyka w czasie rzeczywistym dostawcy usług płatniczych nie stwierdzili występowania żadnego z następujących elementów:

(i) niestandardowych wydatków lub niestandardowego wzorca zachowań płatnika;

(ii) nietypowych informacji na temat dostępu do urządzenia/oprogramowania płatnika;

(iii) wystąpienia złośliwego oprogramowania w którejkolwiek sesji procesu uwierzytelniania;

(iv) znanego scenariusza oszustwa w świadczeniu usług płatniczych;

(v) niestandardowej lokalizacji płatnika;

(vi) lokalizacji odbiorcy wiążącej się z wysokim ryzykiem.

3. Dostawcy usług płatniczych, którzy mają zamiar objąć elektroniczne zdalne transakcje płatnicze wyłączeniem z obowiązku stosowania silnego uwierzytelniania klienta ze względu na to, iż wiąże się z nimi niski poziom ryzyka, uwzględniają przynajmniej następujące czynniki oparte na analizie ryzyka:

- a) poprzednie schematy wydatków indywidualnego użytkownika usług płatniczych;
- b) historię transakcji płatniczych każdego użytkownika usług płatniczych danego dostawcy usług płatniczych;
- c) lokalizację płatnika i odbiorcy podczas transakcji płatniczej, w przypadku gdy urządzenie lub oprogramowanie dostępne pochodzi od dostawcy usług płatniczych;
- d) identyfikację niestandardowych wzorców płatności użytkownika usług płatniczych w stosunku do historii transakcji płatniczych tego użytkownika.

W ramach oceny dokonywanej przez dostawcę usług płatniczych łączy się wszystkie te czynniki oparte na analizie ryzyka, aby uzyskać punktową ocenę ryzyka dla każdej pojedynczej transakcji w celu określenia, czy konkretną płatność można przeprowadzić bez silnego uwierzytelnienia klienta.

Transakcja inicjowana przez punkt usługowo-handlowy

oznacza „Transakcję inicjowaną przez akceptanta” w rozumieniu załącznika II część C przypis 4 wytycznych EUNB zmieniających wytyczne EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 dyrektywy (UE) 2015/2366 (EUNB/GL/01), tj.: transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę, które spełniają warunki określone przez Komisję Europejską w Q&A 2018_4131 i Q&A 2018_4031, i które w związku z tym uważa się za transakcje inicjowane przez odbiorcę płatności i nie podlegające wymogowi stosowania silnego uwierzytelniania klienta zawartemu w art. 97 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2)

Straty wynikające z nadużyć finansowych na okaziciela

w rozumieniu wytycznej 1.6 lit. b) wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) (EBA/GL/2018/05), tj.: straty ponoszone przez zgłaszającego dostawcę usług płatniczych, użytkownika świadczonych przez niego usług płatniczych lub inne podmioty odzwierciedlające faktyczny wpływ nadużyć finansowych na przepływy pieniężne. Ze względu na to, że rejestracja poniesionych strat finansowych może być przesunięta w czasie w stosunku do rzeczywistych transakcji związanych z nadużyciami finansowymi, oraz w celu uniknięcia korekt danych przekazywanych wyłącznie z uwagi na tę różnicę terminów ostateczne straty z tytułu nadużyć finansowych powinny być zgłaszane w okresie, w którym są ujmowane w księgach dostawcy

usług płatniczych. Ostateczne kwoty strat z tytułu nadużyć finansowych nie powinny uwzględniać refundacji przez agencje ubezpieczeniowe, ponieważ nie są one związane z zapobieganiem nadużyciom finansowym w rozumieniu PSD2.

Wypłata gotówki

Wypłata gotówki przy użyciu instrumentu płatniczego opartego na karcie (z wyjątkiem transakcji pieniądza elektronicznego).

Wypłata gotówki w bankomacie lub w kasie dostawcy usług płatniczych przy użyciu karty z funkcją gotówkową. Nie zalicza się tu transakcji płatniczych z użyciem pieniądza elektronicznego, natomiast zalicza się zaliczki gotówkowe w terminalach POS.

Wystawienie zlecenia płatniczego przez oszusta

stanowi rodzaj nieautoryzowanej transakcji zdefiniowanej w wytycznej wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych nr 1.1 lit. a) *dokonane nieautoryzowane transakcje płatnicze, w tym zrealizowane w wyniku utraty, kradzieży lub przywłaszczenia danych dotyczących płatności szczególnie chronionych lub instrumentu płatniczego, niezależnie od tego, czy są one możliwe do wykrycia przez płatnika przed dokonaniem płatności czy nie i niezależnie od tego, czy są one spowodowane przez rażące niedbalstwo płatnika, czy też zostały wykonane w sytuacji braku zgody płatnika („nieautoryzowana transakcja płatnicza” i oznacza sytuację, w której oszust wystawia fałszywe zlecenie płatnicze po uzyskaniu za pomocą nieuczciwych środków szczególnie chronionych danych płatniczych dotyczących płatnika lub odbiorcy.*

Zagubienie lub kradzież karty

Nadużycie finansowe polegające na użyciu zagubionego lub skradzionego instrumentu płatniczego opartego na karcie (karty debetowej, karty debetowej z odroczonym obciążeniem rachunku lub karty kredytowej) bez faktycznego, dorozumianego lub wyraźnego upoważnienia posiadacza karty.

Nieodebrana karta

Instrument płatniczy oparty na karcie, co do której płatnik twierdzi, że go nie odebrał, mimo że dostawca usług płatniczych płatnika (wydawca) potwierdza jej wysłanie do płatnika (za pomocą dowolnej metody dostawy).

Karta sfalszowana

Posługiwanie się zmienionym lub podrobionym instrumentem płatniczym opartym na karcie, w tym powielenie lub zmiana paska magnetycznego lub wytlóczenia.

Straty wynikające z nadużyć finansowych na okaziciela

w rozumieniu wytycznej 1.6 lit. b) wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) (EBA/GL/2018/05), tj.: straty ponoszone przez zgłaszającego dostawcę usług płatniczych, użytkownika świadczonych przez niego usług płatniczych lub inne podmioty odzwierciedlające faktyczny wpływ nadużyć finansowych na przepływy pieniężne. Ze względu na to, że rejestracja poniesionych strat finansowych może być przesunięta w czasie w stosunku do rzeczywistych transakcji związanych z nadużyciami finansowymi, oraz w celu uniknięcia korekt danych przekazywanych wyłącznie z uwagi na tę różnicę terminów ostateczne straty z tytułu nadużyć finansowych powinny być zgłaszane w okresie, w którym są ujmowane w księgach dostawcy usług płatniczych. Ostateczne kwoty strat z tytułu nadużyć finansowych nie powinny uwzględniać refundacji przez agencje ubezpieczeniowe, ponieważ nie są one związane z zapobieganiem nadużyciom finansowym w rozumieniu PSD2.

Informacje ogólne dotyczące wypełniania formularzy WPE2/WIPE2

Pieniądz elektroniczny – wartość pieniężna przechowywana elektronicznie, w tym magnetycznie, wydawana z obowiązkiem jej wykupu, w celu dokonania transakcji płatniczych, akceptowana przez podmioty inne niż wyłącznie wydawca pieniądza elektronicznego (UUP, art. 2 pkt 21a); działalność w zakresie wydawania pieniądza elektronicznego i jego wykupu może być wykonywana wyłącznie przez wydawców pieniądza elektronicznego (UUP, art. 4 ust 2a); wydawcą pieniądza elektronicznego może być następujący podmiot (UUP, art. 4 ust. 2 pkt 1-4 oraz 6-8):

- bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe;
- oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 20 ustawy – Prawo bankowe;
- instytucja kredytowa w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 17 ustawy – Prawo bankowe i odpowiednio oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 18 ustawy – Prawo bankowe;
- instytucja pieniądza elektronicznego;
- instytucja płatnicza;
- Europejski Bank Centralny, Narodowy Bank Polski oraz bank centralny innego państwa członkowskiego – gdy nie działają w charakterze władz monetarnych lub organów administracji publicznej;
- organ administracji publicznej
oraz (UUP, art. 4 ust. 2b):
- oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego;

- oddział podmiotu świadczącego w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim, zgodnie z prawem tego państwa, pocztowe usługi płatnicze, uprawnionego, zgodnie z prawem tego państwa do wydawania pieniądza elektronicznego oraz Poczta Polska Spółka Akcyjna w zakresie w jakim przepis art. 13 ust.1 pkt 2a ustawy z dnia 5 września 2008 r. o komercjalizacji państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (Dz. U. Nr 180, poz. 1109, z 2012 r. poz. 1529 oraz z 2013 r. poz.1036) uprawnia ją do wydawania pieniądza elektronicznego;
- kasa oszczędnościowo – kredytowa.

Środki pieniężne otrzymywane przez instytucje płatnicze, biura usług płatniczych, instytucje pieniądza elektronicznego oraz oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego w związku ze świadczeniem usług płatniczych oraz w zamian za wydawany pieniądz elektroniczny nie stanowią depozytu ani innych środków pieniężnych podlegających zwrotowi w rozumieniu art. 726 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (art. 7 ust. 1 UUP).

W ramach sprawozdania WIPE2 informację statystyczną do NBP przekazuje wydawca instrumentu płatniczego, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny wydany przez inny podmiot. W tym przypadku wydawca instrumentu płatniczego nie jest wydawcą pieniądza elektronicznego. Jeżeli wydawca instrumentu płatniczego jest równocześnie wydawcą pieniądza elektronicznego to raportuje informację statystyczną na temat pieniądza elektronicznego w ramach sprawozdania WIP2, skierowanego do wydawców pieniądza elektronicznego.

Środki pieniężne otrzymywane w zamian za wydawany pieniądz elektroniczny nie mogą być oprocentowane ani nie mogą przynosić posiadaczowi pieniądza elektronicznego żadnych innych pożytków uzależnionych od okresu posiadania pieniądza elektronicznego (art. 7 ust. 4 UUP).

Wskazówki dotyczące sposobu definiowania pieniądza elektronicznego zawarte zostały w następujących punktach preambuły do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE:

„(5) Właściwe jest ograniczenie zakresu stosowania niniejszej dyrektywy do dostawców usług płatniczych, którzy emitują pieniądz elektroniczny. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do wartości pieniężnej przechowywanej przy użyciu szczególnych instrumentów przedpłaconych, mających odpowiadać na konkretne potrzeby, które to instrumenty można wykorzystywać jedynie w ograniczony sposób, ponieważ pozwalają one posiadaczowi pieniądza elektronicznego nabywać towary lub usługi wyłącznie w siedzibie emitenta pieniądza elektronicznego lub na podstawie bezpośredniej umowy handlowej z profesjonalnym emitentem w ramach ograniczonej sieci podmiotów świadczących usługi, albo ponieważ można je wykorzystywać wyłącznie do nabycia ograniczonego asortymentu towarów lub usług.

Instrument można uznać za wykorzystywany w ograniczonym zakresie, jeśli można go wykorzystać wyłącznie do nabycia towarów i usług w określonym sklepie lub sieci sklepów albo do nabycia ograniczonego asortymentu towarów lub usług, bez względu na geograficzne położenie punktu sprzedaży.

Do takich instrumentów można zaliczyć karty sklepowe, karty stacji benzynowych, karty członkowskie, karty transportu publicznego, bony na posiłki lub bony usługowe (takie jak bony opieki nad dziećmi, bony socjalne lub usługowe, które dofinansowują zatrudnienie pracowników wykonujących prace związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego, takie jak sprzątanie, prasowanie lub prace ogrodnicze) (...). W przypadku gdy taki instrument o celu szczególnym przeradza się w instrument o celu ogólnym, wyłącznie z zakresu niniejszej dyrektywy nie powinno mieć dłużej zastosowania.

Z zakresu niniejszej dyrektywy nie należy wyłączać instrumentów, które można wykorzystać do zakupów w sklepach określonych handlowców, ponieważ takie instrumenty są zazwyczaj projektowane dla ciągle powiększających się sieci świadczących usługi.

(6) Jest również właściwe, aby niniejsza dyrektywa nie miała zastosowania do wartości pieniężnej wykorzystywanej do zakupu towarów i usług cyfrowych, w przypadku których, z uwagi na istotę takiego towaru lub usługi, operator dodaje do nich wartość nierozzerwalnie z nimi związaną np.: w formie narzędzi dostępu, dystrybucji lub wyszukiwania, pod warunkiem, że z danego towaru lub usługi można korzystać jedynie za pośrednictwem urządzenia cyfrowego, takiego jak telefon komórkowy lub komputer, oraz że operator systemu telekomunikacyjnego, cyfrowego lub informatycznego nie działa wyłącznie jako pośrednik między użytkownikiem usług płatniczych a dostawcą towarów i usług. Sytuacja taka występuje w przypadku, gdy abonent sieci telefonii komórkowej lub innej sieci cyfrowej płaci operatorowi sieci bezpośrednio oraz gdy nie istnieje ani bezpośrednia, ani pośredni stosunek typu dłużnik-wierzyciel pomiędzy abonentem sieci a jakimkolwiek będącym stroną trzecią dostawców towarów lub usług udostępnianych w ramach danej transakcji.

(7) Właściwe jest wprowadzenie jasnej definicji pieniądza elektronicznego, tak aby była ona technicznie neutralna. Definicja ta powinna obejmować wszystkie sytuacje, w których dostawca usług płatniczych w zamian za środki pieniężne wydaje przedpłaconą kartę z zapisaną wartością, która może być wykorzystywana do celów płatniczych, ponieważ jest akceptowana przez osoby trzecie jako narzędzie płatnicze.

(8) Definicja pieniądza elektronicznego powinna obejmować pieniądz elektroniczny niezależnie od tego czy jest on przechowywany na urządzeniu płatniczym dostępnym posiadaczowi pieniądza elektronicznego, czy też jest przechowywany zdalnie na serwerze, a posiadacz pieniądza elektronicznego zarządza nim za pośrednictwem specjalnego rachunku przeznaczonego dla pieniądza elektronicznego. Zakres tej definicji powinien być na tyle szeroki, aby nie utrudniał innowacji technologicznych oraz aby obejmował nie tylko wszystkie produkty z zakresu pieniądza

elektronicznego dostępne obecnie na rynku, ale również te produkty, które mogą pojawić się w przyszłości.

(18) W celu utrzymania zaufania posiadacza pieniądza elektronicznego, pieniądz elektroniczny powinien podlegać wykupowi. Możliwość wykupu sama w sobie nie oznacza, że środki pieniężne otrzymane w zamian za pieniądz elektroniczny należy traktować jako depozyty lub inne środki podlegające zwrotowi do celów dyrektywy 2006/48/WE. Wykup powinien być zawsze możliwy w dowolnym czasie, według wartości parytetowej, bez możliwości uzgodnienia minimalnego progu wykupu. Wykup powinien na ogół przysługiwać bezpłatnie. (...). ”

Transakcja płatnicza z użyciem pieniądza elektronicznego oznacza transakcję płatniczą z wykorzystaniem „pieniądza elektronicznego” zdefiniowanego w art. 2 ust. 2 dyrektywy 2009/110/WE., tj. pieniądz elektroniczny - wartość pieniężną przechowywaną elektronicznie, w tym magnetycznie, stanowiącą prawo do roszczenia wobec emitenta, która jest emitowana w zamian za środki pieniężne w celu dokonywania transakcji płatniczych określonych w art. 4 pkt 5 dyrektywy 2007/64/WE (transakcja płatnicza - działanie zainicjowane przez płatnika lub odbiorcę, polegające na lokowaniu, transferze lub wycofaniu środków, niezależnie od rodzaju pierwotnych zobowiązań między płatnikiem a odbiorcą) i akceptowana przez osoby fizyczne lub prawne inne niż emitent pieniądza elektronicznego.

Transakcje z użyciem pieniądza elektronicznego są liczone jako wysłane lub otrzymane w zależności od strony inicjującej, w przypadku jeśli zostały zainicjowane przez odbiorcę, liczone są jako otrzymane, od strony płatnika.

Karty z funkcją pieniądza elektronicznego:

Karta na której pieniądz elektroniczny może być bezpośrednio przechowywany i/lub daje dostęp do pieniądza elektronicznego przechowywanego na rachunkach pieniądza elektronicznego, umożliwiając dokonywanie transakcji płatniczych z wykorzystaniem pieniądza elektronicznego. Karta ta może być *kartą z możliwością bezpośredniego przechowywania pieniądza elektronicznego* albo *kartą z dostępem do pieniądza elektronicznego przechowywanego na rachunkach pieniądza elektronicznego*. Łączna liczba kart z funkcją pieniądza elektronicznego jest sumą tych dwóch podkategorii.

Karty wirtualne nie są raportowane jako karty pieniądza elektronicznego. Uwzględniane są tylko wirtualne karty przedpłacone. Kupony, bony podarunkowe, które są akceptowane tylko przez ograniczoną liczbę sprzedawców, są wyłączone z raportowania kart z funkcją pieniądza elektronicznego - na których pieniądz elektroniczny może być bezpośrednio przechowywany.

Wartość pieniężna przechowywana na określonych instrumentach przedpłaconych nie stanowi pieniądza elektronicznego, jeżeli instrumenty te umożliwiają posiadaczowi pieniądza elektronicznego nabywanie towarów lub usług jedynie w siedzibie emitenta pieniądza elektronicznego lub w ramach ograniczonej sieci usługodawców na podstawie bezpośredniej umowy handlowej z emitentem branżowym, lub mogą być wykorzystywane jedynie do

nabywania ograniczonego zakresu towarów lub usług. Instrumenty takie mogą obejmować: karty sklepowe, karty paliwowe, karty członkowskie, karty transportu publicznego, bony na posiłki lub bony na usługi. Tego typu karty jak i transakcje z użyciem tych kart nie są uwzględniane w sprawozdawczości w zakresie statystyki płatności.

Karta z możliwością bezpośredniego przechowywania pieniądza elektronicznego

Pieniądz elektroniczny przechowywany na karcie będącej w posiadaniu posiadacza pieniądza elektronicznego. Pieniądz elektroniczny oznacza wartość pieniężną przechowywaną elektronicznie, w tym magnetycznie, stanowiącą prawo do roszczenia wobec emitenta, która jest emitowana w zamian za środki pieniężne w celu dokonywania transakcji płatniczych określonych w art. 4 pkt 5 dyrektywy 2007/64/WE („transakcja płatnicza” oznacza działanie zainicjowane przez płatnika lub odbiorcę, polegające na lokowaniu, transferze lub wycofaniu środków, niezależnie od rodzaju pierwotnych zobowiązań między płatnikiem a odbiorcą) i akceptowana przez osoby fizyczne lub prawne inne niż emitent pieniądza elektronicznego.

Odróżnia się je od kart umożliwiających dostęp do pieniądza elektronicznego przechowywanego na rachunkach pieniądza elektronicznego. Te dwie kategorie wzajemnie się wykluczają.

Karta z dostępem do pieniądza elektronicznego przechowywanego na rachunkach pieniądza elektronicznego

Karty umożliwiające dostęp do pieniądza elektronicznego przechowywanego na rachunkach pieniądza elektronicznego odnoszą się do kart powiązanych z rachunkami pieniądza elektronicznego. Może się zdarzyć, że użytkownik karty pieniądza elektronicznego nie wie o istnieniu takiego rachunku pieniądza elektronicznego. Typowym przykładem takiej karty jest karta przedpłacona. Podczas gdy karty przedpłacone są często kartami, które umożliwiają dostęp do pieniądza elektronicznego przechowywanego na rachunkach pieniądza elektronicznego, istnieją karty przedpłacone, które są uważane za karty, na których pieniądz elektroniczny może być przechowywany bezpośrednio.

Rachunek pieniądza elektronicznego to rachunek, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny i saldo na którym może być wykorzystane przez posiadacza rachunku do dokonywania płatności i transferu środków pomiędzy rachunkami.

Karty z funkcją pieniądza elektronicznego, które zostały załadowane przynajmniej raz

Karta z funkcją pieniądza elektronicznego, która została przynajmniej raz załadowana, a zatem można ją uznać za aktywowaną. Ładowanie może być interpretowane jako intencja użycia funkcji pieniądza elektronicznego.

W tej pozycji liczone są wszystkie karty, które zostały załadowane, niezależnie od tego, kiedy dokładnie to załadowanie miało miejsce (niekoniecznie w okresie sprawozdawczym). Ponadto należy zgłaszać tylko karty nadal ważne na koniec okresu sprawozdawczego.

Rachunek pieniądza elektronicznego

Rachunek, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny i saldo, na które może być wykorzystane przez posiadacza rachunku do dokonywania płatności i transferu środków pomiędzy rachunkami.

Rachunek pieniądza elektronicznego z dostępem za pomocą karty

Zgodnie z definicją „rachunku pieniądza elektronicznego” i „karty z funkcją pieniądza elektronicznego”.

Płatności z użyciem pieniądza elektronicznego z wykorzystaniem kart z możliwością bezpośredniego przechowywania pieniądza elektronicznego

Transakcja w ramach, której posiadacz karty z funkcją pieniądza elektronicznego przekazuje wartość pieniądza elektronicznego ze swojego salda zapisanego na karcie na saldo odbiorcy/beneficjenta.

Płatność z użyciem pieniądza elektronicznego z wykorzystaniem rachunków pieniądza elektronicznego w tym z dostępem za pomocą kart

Transakcja, w której w celu uzyskania dostępu do rachunku pieniądza elektronicznego wykorzystywana jest karta, a następnie środki przekazywane są z rachunku pieniądza elektronicznego płatnika na rachunek odbiorcy.

Płatność z użyciem pieniądza elektronicznego z wykorzystaniem rachunków pieniądza elektronicznego

Transakcja polegająca na przekazywaniu środków z rachunku pieniądza elektronicznego płatnika na rachunek odbiorcy.

Płatność mobilna

Rozwiązanie stosowane w celu inicjowania płatności, w przypadku którego dane dotyczące płatności i instrukcje płatnicze są przekazywane lub potwierdzane w oparciu o łączność mobilną i technologię transmisji danych za pośrednictwem urządzenia mobilnego. Kategoria ta obejmuje portfele elektroniczne i inne rozwiązania w zakresie płatności mobilnych stosowane do inicjowania transakcji typu P2P (od osoby fizycznej na rzecz innej osoby fizycznej) lub C2B (od konsumenta na rzecz przedsiębiorcy), tj. polecenia przelewu, płatności kartą i transakcje z użyciem pieniądza elektronicznego.

Płatność mobilna dokonywana przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P)

Rozwiązanie, w ramach którego płatności dokonywane przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P) są inicjowane, potwierdzane lub odbierane za pośrednictwem urządzenia mobilnego. Instrukcja płatnicza i inne dane o płatności są przekazywane lub potwierdzane za pomocą urządzenia mobilnego. W celu identyfikacji płatnika lub odbiorcy można stosować odróżniający identyfikator płatności mobilnej, taki jak numer telefonu komórkowego lub adres e-mail. Płatność mobilna dokonywana przez osobę fizyczną na rzecz innej osoby fizycznej (P2P) może być wykorzystywana do inicjowania poleceń przelewu, płatności kartą lub transakcji z użyciem pieniądza elektronicznego.

Silne uwierzytelnianie klienta (SCA)

Silne uwierzytelnianie klienta oznacza uwierzytelnianie w oparciu o zastosowanie co najmniej dwóch elementów należących do kategorii: wiedza (coś, co wie wyłącznie użytkownik), posiadanie (coś, co posiada wyłącznie użytkownik) i cechy klienta (coś czym jest użytkownik), niezależnie w tym sensie, że naruszenie jednego z nich nie osłabia wiarygodności pozostałych, które to uwierzytelnianie jest zaprojektowane w sposób zapewniający ochronę poufności danych uwierzytelniających (dyrektywa (UE) 2015/2366 art. 4 pkt 30).

Brak silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Brak silnego uwierzytelnienia klienta odnosi się do transakcji, które są zwolnione z silnego uwierzytelniania klienta zgodnie z rozdziałem III rozporządzenia delegowanego (UE) 2018/389, a także transakcji, dla których przepisy art. 97 ust. 1 Dyrektywy (UE) 2015/2366 nie ma zastosowania. Uwzględniono transakcje inicjowane przez handlowca oraz inne transakcje, do których SCA nie ma zastosowania.

Przyczyny braku silnego uwierzytelnienia klienta (non-SCA)

Niska wartość

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 16 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą i jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- a) kwota zdalnej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 30 EUR; oraz
- b) łączna kwota poprzednich zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 100 EUR; lub

c) liczba poprzednio wykonanych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych przez płatnika od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu następujących po sobie, pojedynczych zdalnych elektronicznych transakcji płatniczych.

Zaufani odbiorcy

Transakcje płatnicze, do których jest wyjątek określony w art. 13 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy lub zmienia listę zaufanych odbiorców za pośrednictwem swojego dostawcy usług płatniczych prowadzącego rachunek,
- płatnik inicjuje transakcję płatniczą, a odbiorca znajduje się na liście zaufanych odbiorców utworzonej uprzednio przez płatnika.

Transakcja cykliczna

Transakcje płatnicze, do których jest zastosowanie wyjątku określonego w art. 14 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389:

- płatnik tworzy, zmienia lub po raz pierwszy inicjuje serię transakcji cyklicznych opiewających na tę samą kwotę na rzecz tego samego odbiorcy,
- dostawca usług płatniczych może nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, z zastrzeżeniem spełnienia ogólnych wymogów dotyczących uwierzytelniania, w odniesieniu do inicjowania wszystkich kolejnych transakcji płatniczych należących do serii transakcji płatniczych, o których mowa punkcie powyżej.

Płatności na własną rzecz

Są to transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek określony w art. 15 rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2018/389: płatnik i odbiorca są tą samą osobą fizyczną lub prawną i oba rachunki płatnicze są prowadzone przez tego samego dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek. Płatności te dotyczą poleceń przelewu i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Bezpieczne procesy lub protokoły dotyczące płatności przedsiębiorstw

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 17 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta wobec osób prawnych inicjujących elektroniczne transakcje płatnicze za pośrednictwem przeznaczonych do tego procesów lub protokołów, które udostępnia się wyłącznie płatnikom niebędącym konsumentami, jeżeli właściwe organy uznają, że przedmiotowe procesy lub

protokoły gwarantują poziom bezpieczeństwa równoważny co najmniej poziomowi przewidzianemu w dyrektywie (UE) 2015/2366.

Analiza ryzyka transakcji

Transakcje płatnicze, do których zastosowanie ma wyjątek przewidziany w art. 18 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389, tj.:

1. Dostawcy usług płatniczych mogą nie stosować silnego uwierzytelniania klienta, jeżeli płatnik inicjuje zdalną elektroniczną transakcję płatniczą, którą dostawca usług płatniczych uznaje za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka zgodnie z mechanizmami monitorowania transakcji, o których mowa w art. 2 oraz w ust. 2 lit. c) niniejszego artykułu.

2. Elektroniczną transakcję płatniczą, o której mowa w ust. 1, uznaje się za charakteryzującą się niskim poziomem ryzyka, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) wskaźnik oszustw dla tego rodzaju transakcji, zgłoszony przez dostawcę usług płatniczych i obliczony zgodnie z art. 19, wynosi nie więcej niż referencyjne wskaźniki oszustw określone w tabeli zamieszczonej w załączniku odpowiednio dla „zdalnych płatności elektronicznych realizowanych w oparciu o kartę” i „zdalnych elektronicznych poleceń przelewu”;

b) kwota transakcji nie przekracza odpowiedniej wartości progu wyłączenia określonej w tabeli zamieszczonej w załączniku;

c) po przeprowadzeniu analizy ryzyka w czasie rzeczywistym dostawcy usług płatniczych nie stwierdzili występowania żadnego z następujących elementów:

(i) niestandardowych wydatków lub niestandardowego wzorca zachowań płatnika;

(ii) nietypowych informacji na temat dostępu do urządzenia/oprogramowania płatnika;

(iii) wystąpienia złośliwego oprogramowania w którejkolwiek sesji procesu uwierzytelniania;

(iv) znanego scenariusza oszustwa w świadczeniu usług płatniczych;

(v) niestandardowej lokalizacji płatnika;

(vi) lokalizacji odbiorcy wiążącej się z wysokim ryzykiem.

3. Dostawcy usług płatniczych, którzy mają zamiar objąć elektroniczne zdalne transakcje płatnicze wyłączeniem z obowiązku stosowania silnego uwierzytelniania klienta ze względu na to, iż wiąże się z nimi niski poziom ryzyka, uwzględniają przynajmniej następujące czynniki oparte na analizie ryzyka:

a) poprzednie schematy wydatków indywidualnego użytkownika usług płatniczych;

- b) historię transakcji płatniczych każdego użytkownika usług płatniczych danego dostawcy usług płatniczych;
- c) lokalizację płatnika i odbiorcy podczas transakcji płatniczej, w przypadku gdy urządzenie lub oprogramowanie dostępne pochodzi od dostawcy usług płatniczych;
- d) identyfikację niestandardowych wzorców płatności użytkownika usług płatniczych w stosunku do historii transakcji płatniczych tego użytkownika.

W ramach oceny dokonywanej przez dostawcę usług płatniczych łączy się wszystkie te czynniki oparte na analizie ryzyka, aby uzyskać punktową ocenę ryzyka dla każdej pojedynczej transakcji w celu określenia, czy konkretną płatność można przeprowadzić bez silnego uwierzytelnienia klienta.

Transakcja inicjowana przez punkt usługowo-handlowy

oznacza „Transakcję inicjowaną przez akceptanta” w rozumieniu załącznika II część C przypis 4 wytycznych EUNB zmieniających wytyczne EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 dyrektywy (UE) 2015/2366 (EUNB/GL/01), tj.: transakcje płatnicze realizowane w oparciu o kartę, które spełniają warunki określone przez Komisję Europejską w Q&A 2018_4131 i Q&A 2018_4031, i które w związku z tym uważa się za transakcje inicjowane przez odbiorcę płatności i nie podlegające wymogowi stosowania silnego uwierzytelnienia klienta zawartemu w art. 97 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2)

Niskokwotowa płatność zbliżeniowa

- transakcje płatnicze zbliżeniowe, do których ma zastosowanie wyjątek art. 11 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: pojedyncza kwota zbliżeniowej elektronicznej transakcji płatniczej nie przekracza 50 EUR;
- łączna kwota poprzednich zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza 150 EUR;
- liczba następujących po sobie zbliżeniowych elektronicznych transakcji płatniczych zainicjowanych za pomocą instrumentu płatniczego posiadającego funkcję płatności zbliżeniowej od dnia ostatniego zastosowania silnego uwierzytelnienia klienta nie przekracza pięciu.

Dotyczy przelewów bankowych, transakcji płatniczych kartą i transakcji pieniądzem elektronicznym.

Terminal samoobsługowy służący do uiszczania opłat za przejazd i opłat za postój

Transakcje płatnicze, do których ma zastosowanie wyjątek art. 12 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2018/389: płatnik inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą w terminale samoobsługowym służącym do regulowania opłat za przejazd lub opłat za postój.

Nieuczciwe płatności z użyciem pieniądza elektronicznego w podziale na źródło nadużycia:

Wystawienie zlecenia płatniczego przez oszusta

stanowi rodzaj nieautoryzowanej transakcji zdefiniowanej w wytycznej wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych nr 1.1 lit. a) *dokonane nieautoryzowane transakcje płatnicze, w tym zrealizowane w wyniku utraty, kradzieży lub przywłaszczenia danych dotyczących płatności szczególnie chronionych lub instrumentu płatniczego, niezależnie od tego, czy są one możliwe do wykrycia przez płatnika przed dokonaniem płatności czy nie i niezależnie od tego, czy są one spowodowane przez rażące niedbalstwo płatnika, czy też zostały wykonane w sytuacji braku zgody płatnika („nieautoryzowana transakcja płatnicza” i oznacza sytuację, w której oszust wystawia fałszywe zlecenie płatnicze po uzyskaniu za pomocą nieuczciwych środków szczególnie chronionych danych płatniczych dotyczących płatnika lub odbiorcy.*

Zagubienie lub kradzież karty pieniądza elektronicznego

Nadużycie finansowe polegające na użyciu zagubionej lub skradzionej karty pieniądza elektronicznego bez faktycznego, dorozumianego lub wyraźnego upoważnienia posiadacza karty.

Nieodebrana karta pieniądza elektronicznego

Karta pieniądza elektronicznego, której płatnik twierdzi, że nie odebrał, mimo że dostawca usług płatniczych płatnika (wydawca) potwierdza jej wysłanie do płatnika (za pomocą dowolnej metody dostawy).

Sfałszowana karta pieniądza elektronicznego

Posługiwanie się zmienioną lub podrobioną kartą pieniądza elektronicznego, w tym powielenie lub zmiana paska magnetycznego lub wytłoczenia.

Nieautoryzowana transakcja dotycząca rachunku pieniądza elektronicznego

oznacza „nieautoryzowaną transakcję płatniczą” zgodnie z powyższą definicją, która dotyczy korzystania z rachunku pieniądza elektronicznego.

Modyfikacja zlecenia płatniczego przez oszusta

oznacza „modyfikację zlecenia płatniczego przez oszusta” w rozumieniu wytycznej 1.6 lit. c) wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) (EBA/GL/2018/05), tj.: nieautoryzowana transakcja -o której mowa w wytycznej nr 1.1 lit. a) i oznacza sytuację, w której oszust przechwytuje i modyfikuje autentyczne zlecenie płatnicze w dowolnym momencie w trakcie połączenia elektronicznego między urządzeniem płatnika a dostawcą usług płatniczych (na przykład przy użyciu złośliwego oprogramowania lub ataków umożliwiających hakerom podsłuch komunikacji między dwoma hostami kontaktującymi się zgodnie z prawem (atak typu man in the middle) lub zmienia instrukcję płatniczą w systemie dostawcy usług płatniczych przed dokonaniem rozliczenia i rozrachunku zlecenia płatniczego.

Straty wynikające z nadużyć finansowych na okaziciela

w rozumieniu wytycznej 1.6 lit. b) wytycznych EUNB w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) (EBA/GL/2018/05), tj.: straty ponoszone przez zgłaszającego dostawcę usług płatniczych, użytkownika świadczonych przez niego usług płatniczych lub inne podmioty odzwierciedlające faktyczny wpływ nadużyć finansowych na przepływy pieniężne. Ze względu na to, że rejestracja poniesionych strat finansowych może być przesunięta w czasie w stosunku do rzeczywistych transakcji związanych z nadużyciami finansowymi, oraz w celu uniknięcia korekt danych przekazywanych wyłącznie z uwagi na tę różnicę terminów ostateczne straty z tytułu nadużyć finansowych powinny być zgłaszane w okresie, w którym są ujmowane w księgach dostawcy usług płatniczych. Ostateczne kwoty strat z tytułu nadużyć finansowych nie powinny uwzględniać refundacji przez agencje ubezpieczeniowe, ponieważ nie są one związane z zapobieganiem nadużyciom finansowym w rozumieniu PSD2.

AIS/PIS

Usługa dostępu do informacji o rachunku (AIS)

oznacza „usługę dostępu do informacji o rachunku” w rozumieniu art. 4 pkt 16 dyrektywy (UE) 2015/2366, tj.: . oznacza usługę online polegającą na dostarczaniu skonsolidowanych informacji na temat co najmniej jednego rachunku płatniczego posiadanego przez danego użytkownika usług płatniczych u innego dostawcy usług płatniczych albo u więcej niż jednego dostawcy usług płatniczych;

Usługa inicjowania płatności (PIS)

oznacza „usługę inicjowania płatności” w rozumieniu art. 4 pkt 15 dyrektywy (UE) 2015/2366, tj.: oznacza usługę polegającą na zainicjowaniu zlecenia płatniczego na wniosek użytkownika usług

płatniczych w odniesieniu do rachunku płatniczego posiadanego u innego dostawcy usług płatniczych;

Dostawca świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku (AISP)

oznacza „dostawcę świadczącego usługę dostępu do informacji o rachunku” w rozumieniu art. 4 pkt 19 dyrektywy (UE) 2015/2366, tj.: oznacza dostawcę usług płatniczych prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie, o którym mowa w pkt 8 załącznika I (8. Usługi dostępu do informacji o rachunku);

Dostawca świadczący usługę inicjowania płatności (PISP)

oznacza „dostawcę świadczącego usługę inicjowania płatności ” w rozumieniu art. 4 pkt 18 dyrektywy (UE) 2015/2366. „dostawca świadczący usługę inicjowania płatności” oznacza dostawcę usług płatniczych prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie, o którym mowa w pkt 7 załącznika I (7. Usługi inicjowania płatności).

Dostawca usług płatniczych (PSP)

oznacza „dostawcę usług płatniczych” w rozumieniu art. 4 pkt 11 dyrektywy (UE) 2015/2366, tj.: oznacza osobę fizyczną lub prawną korzystającą z usługi płatniczej w charakterze płatnika, odbiorcy lub płatnika i odbiorcy.

Dostawca usług płatniczych prowadzący rachunek (ASPS)

oznacza „dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek” w rozumieniu art. 4 pkt 17 dyrektywy (UE) 2015/2366, tj.: oznacza dostawcę usług płatniczych zapewniającego i utrzymującego rachunek płatniczy dla płatnika;

Liczba klientów

Liczba użytkowników usług płatniczych, którym dostawca świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku oferuje usługi.

Liczba rachunków płatniczych do których dostęp posiada dostawca świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku

Należy podać informację o liczbie rachunków płatniczych prowadzonych przez instytucję sprawozdającą, do której na zlecenie użytkowników i za ich zgodą, otrzymał dostęp dostawca usług płatniczych świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku.

Przykład: Instytucja A sprawozdaje liczbę rachunków swoich klientów, którzy zgodzili się, aby instytucje B, C, D otrzymały możliwość dostępu do ich rachunków (w rozumieniu art. 2 pkt 4e ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. 2020 poz. 794 z późn. zm.).

Rachunek płatniczy – rachunek prowadzony dla jednego lub większej liczby użytkowników służący do wykonywania transakcji płatniczych. W kategorii tej należy wykazać łącznie liczbę rachunków płatniczych, do których dostęp posiada dostawca świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku

Liczba klientów, którzy zezwolili na dostęp do informacji o swoim rachunku

Podmiot podaje informację o liczbie klientów w jego instytucji (klienci posiadający rachunek w tej instytucji) którzy przekazali zgodę, aby dostawca usług płatniczych świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku, otrzymał dostęp do ich rachunku w tej instytucji.

Przykład: Instytucja A sprawozdaje liczbę klientów, którzy zgodzili się, aby instytucja B dostała zgodę na dostęp do rachunku w instytucji A.

Liczba klientów, którym dostawca świadczy usługę dostępu do informacji o rachunku

Należy podać informację o liczbie użytkowników którzy przekazali zgodę, dostawcy usług płatniczych świadczącemu usługę dostępu do informacji o rachunku, na dostęp do ich rachunku. Przykład: Instytucja A sprawozdaje liczbę klientów, którzy zgodzili się, aby instytucja A dostała zgodę na dostęp do rachunku w instytucji B.

Liczba rachunków płatniczych, do których dostęp mają dostawcy świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku

Liczba rachunków, do których dostęp uzyskał dostawca świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku.

Liczba klientów, dla których podmiot świadczy usługę inicjowania płatności

Usługa inicjowania płatności polega na zainicjowaniu przez podmiot uprawniony do świadczenia tej usługi, na polecenie i w imieniu użytkownika, zlecenia płatniczego (polecenia przelewu) z rachunku płatniczego użytkownika.

Wyjaśnienia szczegółowe dotyczące sprawozdawanych tabel

Informacje sprawozdawane przez instytucje kredytowe, instytucje płatnicze, oraz dostawców świadczący wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku:

1. Perspektywa ASPSP - Account servicing payment service provider

1.1.1/2.1.1 Liczba rachunków płatniczych, do których dostęp posiadają dostawcy świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku w podziale geograficznym na kraje rezydencji podmiotów (AISP), które uzyskały dostęp do rachunku.

Dany rachunek wykazujemy tylko raz, tylko w jednym z krajów wg. zasad:

- wskazuje się ten kraj, z którego dostęp był najczęściej uzyskiwany,
- w przypadku, gdy z kilku krajów uzyskano dostęp i był on jednakowy pod względem liczby zapytań dla danego rachunku, to wskazuje się ten kraj, z którego dostęp ostatnio uzyskano w danym okresie sprawozdawczym
- raportowane są tylko te rachunki, do których dostęp w raportowanym okresie nastąpił co najmniej jeden raz
- krajowi dostawcy ASPSP raportują liczbę rachunków udostępnianych polskiemu AISP w kolumnie oznaczonej kodem U6, natomiast podmioty ASPSP działające transgranicznie raportują liczbę rachunków udostępnianych polskiemu AISP w kolumnie oznaczonej kodem PL,
- krajowi dostawcy ASPSP raportują liczbę rachunków udostępnianych podmiotowi AISP działającemu transgranicznie (np.: austriackiemu podmiotowi) w kolumnie oznaczonej kodem kraju jego siedziby (np.: AT),

1.1.2/2.1.2 Liczba klientów, którzy zezwolili na dostęp do informacji o swoim rachunku (bez podziału geograficznego). Raportowana jest liczba klientów, do których należą rachunki zaraportowane w pozycji 1.1,i byli klientami ASPSP na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, wg. zasad:

- danego klienta wykazuje się tylko raz, niezależnie od liczby udostępnianych rachunków w danym okresie sprawozdawczym.
- raportowani są wszyscy ci klienci, którzy w danym okresie sprawozdawczym przeglądali swój rachunek (lub jeden z rachunków) z konta AISP (tj. ich rachunek został udostępniony przynajmniej jeden raz).

1.2.2/2.2.2 - Liczba klientów, którym dostawca świadczy usługę dostępu do informacji o rachunku w podziale geograficznym na kraj obywatelstwa (rezydencji) klienta wg zasad:

- raportowani są wszyscy klienci, którzy wyrazili zgodę na świadczenie usługi kiedykolwiek i dalej ona obowiązuje i jednocześnie nadal są klientami na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, niezależnie od tego, czy klienci ci korzystali z usługi, czy też nie,
- krajowi AISP raportują liczbę klientów będących obywatelami Polski w kolumnie oznaczonej kodem U6, natomiast podmioty AISP działające transgranicznie raportują liczbę klientów będących obywatelami Polski w kolumnie oznaczonej kodem PL,
- krajowi AISP raportują liczbę klientów będących obywatelami zagranicznymi (np.: Austrii) w kolumnie oznaczonej kodem kraju jego obywatelstwa (np.: AT),

2. Perspektywa AISP - Account information service provider

1.2.1/2.2.1 Liczba rachunków płatniczych, do których dostęp uzyskał dostawca AISP świadczący usługę dostępu do informacji o rachunku (bez podziału geograficznego), tj. wykazuje się liczbę rachunków, do których raportujący AISP ma dostęp na podstawie zgód klientów wskazanych w punkcie 1.2.2/2.2.2/3.2.2

Raportowana jest łączną liczbą rachunków, dla których kiedykolwiek została udzielona zgoda i jest ona aktualna wg stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego (tj. Państwa klient nadal korzysta z usługi i nie cofnął zgody).

Liczby klientów, którym dostawca AISP świadczy usługę dostępu do informacji o rachunku w podziale geograficznym na kraj obywatelstwa (rezydencji) klienta wg zasad:

- raportowani są wszyscy klienci, którzy wyrazili zgodę na świadczenie usługi kiedykolwiek i dalej ona obowiązuje i jednocześnie nadal są klientami na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, niezależnie od tego, czy klienci ci korzystali z usługi, czy też nie,
- krajowi AISP raportują liczbę klientów będących obywatelami Polski w kolumnie oznaczonej kodem U6, natomiast podmioty AISP działające transgranicznie raportują liczbę klientów będących obywatelami Polski w kolumnie oznaczonej kodem PL,
- krajowi AISP raportują liczbę klientów będących obywatelami zagranicznymi (np.: Austrii) w kolumnie oznaczonej kodem kraju jego obywatelstwa (np.: AT)."

3. Perspektywa PISP

1.3/2.3 Liczby klientów, dla których podmiot świadczy usługę inicjowania transakcji płatniczej (bez podziału geograficznego).

Raportowana jest łączna liczba klientów, którzy w danym okresie sprawozdawczym przynajmniej jeden raz korzystali z usługi PIS i byli klientami na ostatni dzień okresu sprawozdawczego.

Danego klienta wykazuje się tylko raz, niezależnie od liczby zainicjowanych usług w danym okresie sprawozdawczym.

Inicjowane przez PISP

Pozycja raportowana przez dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek (ASPSP), Podmioty sprawozdające, ASPSP, powinny uwzględniać płatności inicjowane przez zewnętrznych PISP w imieniu płatników, którzy posiadają rachunki płatnicze u tego konkretnego PSP raportującego.

Tabela PIS

W kolumnie PL raportują jedynie podmioty PISP, które działają na terenie polski w ramach działalności transgranicznej. Będą one raportować w tej kolumnie usługi inicjowania płatności, dla których transakcja została wysłana z rachunku podmiotu będącego rezydentem polskim (tj. z rachunku należącego do ASPSP z siedzibą w Polsce).

Z kolei kolumna W2 jest wypełniana przez rezydentów PISP (tj. podmioty PISP z siedzibą w Polsce) świadczących usługi inicjowania płatności, na podstawie których została wysłana transakcja z rachunku ASPSP z siedzibą w Polsce.

Jeśli w następstwie usługi inicjowania płatności transakcja została wykonana z rachunku ASPSP z siedzibą w Niemczech, wtedy taka usługa zostanie zaraportowana w kolumnie DE.

Raportujemy usługi inicjowania płatności, dla których płatność została zrealizowana, tj. nastąpił transfer środków. Transakcje PIS posiadające status przesłany, zaplanowany, oczekujący nie są raportowane do czasu, gdy nie zmienią statusu na zrealizowany, czyli taki, gdzie płatność, na skutek zlecenia usługi ostatecznie została dokonana.

Transakcje anulowane, czy odrzucone nie powinny być ujmowane w statystykach.

Liczba i wartość usług inicjowania płatności PIS.01 "Liczba i wartość usług inicjowania płatności są sprawozdawane w taksonomii AIS/PIS przez dostawców usługi inicjowania płatności (PISP). W tabelach tych raportowane są usługi PIS (jedynie inicjowanie transakcji), dla których sprawozdawca jest dostawcą, tj. w przypadku gdy klient inicjuje zlecenie płatnicze za pośrednictwem PISP w odniesieniu do rachunku płatniczego posiadanego u innego dostawcy usług płatniczych (w rezultacie zainicjowania usługi płatniczej dochodzi do kolejnego etapu transakcji, którym jest dokonanie płatności przez ASPSP klienta, co nie jest przedmiotem raportowania w niniejszej tabeli). Podział geograficzny dotyczy rezydencji (kraju siedziby) ASPSP, który prowadzi rachunek, z którego jest dokonywana płatność (przez ASPSP).

Przykład 1. (PISP - PL, Rachunek odbiorcy - PL, Rachunek nadawcy - dowolny kraj)

PISP z siedzibą w Polsce (podmiot raportujący), który inicjuje transakcję z rachunku ASPSP z siedzibą w Polsce raportuje daną usługę PIS w kolumnie W2 (krajowe). Będzie to najczęstsza kategoria raportowanych transakcji.

Rachunek odbiorcy transakcji nie ma w tym przypadku znaczenia, może być on obsługiwany przez ASPSP z siedzibą zarówno w Polsce jak i za granicą.

Przykład 2. (PISP - PL, Rachunek odbiorcy - AT, Rachunek nadawcy - dowolny kraj)

PISP z siedzibą w Polsce (podmiot raportujący), który inicjuje transakcję z rachunku ASPSP z siedzibą w Austrii raportuje daną usługę PIS w kolumnie AT (Austria).

Rachunek odbiorcy transakcji nie ma w tym przypadku znaczenia, może być on obsługiwany przez ASPSP z siedzibą zarówno w Polsce jak i za granicą.

Przykład 3. (PISP - nie PL, Rachunek odbiorcy - PL, Rachunek nadawcy - dowolny kraj)

PISP z siedzibą poza granicami Polski (podmiot raportujący), który inicjuje transakcję z rachunku ASPSP z siedzibą w Polsce raportuje daną usługę PIS w kolumnie PL (Polska).

Rachunek odbiorcy transakcji nie ma w tym przypadku znaczenia, może być on obsługiwany przez ASPSP z siedzibą zarówno w Polsce jak i za granicą.

Powyższe usługi inicjowania płatności są raportowane przez PISP. Natomiast transakcje, będące następstwem inicjowania usługi PIS również są raportowane przez ASPSP jako osobna pozycja w taksonomii WIP2 - takie transakcje są raportowane przez Wydawców Instrumentów Płatniczych w tabelach 4a.L i 4a.W (pozycja 4.4.1) (ew. w tabelach z fraudami 5a.LF, 5a.WF).

PISP raportuje tylko te usługi inicjowania płatności, dla których PISP przekazał do ASPSP wszystkie niezbędne i prawidłowe informacje umożliwiające ASPSP zrealizowanie transakcji płatniczej. Wynikiem zrealizowania usługi może być:

- dokonanie polecenia przelewu lub innej transakcji płatniczej przez ASPSP (nastąpił transfer środków),
- lub odrzucenie przez ASPSP prawidłowo złożonego polecenia przelewu z uwagi np.: na brak środków na rachunku klienta lub przekroczenie limitów zdefiniowanych na rachunku.

Usługi inicjowania płatności typu „zaplanowane” lub „oczekujące” nie są raportowane przez PISP. Gdy ww. transakcje zmieniają status na „zrealizowane”, tj. gdy niezbędne i prawidłowe informacje zostaną skutecznie przekazane do ASPSP celem zrealizowania przez ASPSP transakcji płatniczej, wówczas PISP powinien zaraportować taką transakcję do NBP.

Liczba i wartość nieuczciwych transakcji inicjowania płatności. W tabeli PIS.01 są raportowane wszystkie transakcje PIS – uczciwe i nieuczciwe. W tabeli PIS.02 należy raportować wyłącznie nieuczciwe transakcje PIS (transakcje raportowane w tabeli PIS.02 stanowią podzbiór transakcji z tabeli PIS.01).

Transakcje sprawozdajemy w PLN.

Dostęp do systemu Baza Statystyki Płatniczej – BSP

Dostęp do produkcyjnego systemu Baza Statystyki Płatniczej - BSP

System Baza Statystyki Płatniczej BSP jest zintegrowany z systemami ZSZT (Zintegrowany System Zarządzania Tożsamością) i Portalem internetowym Systemu Informacji Sprawozdawczej (Portal SIS).

Przekazywanie sprawozdań do systemu Baza Statystyki Płatniczej, w postaci plików instancji XBRL, odbywa się drogą elektroniczną przez **Portal SIS**, dostępny pod adresem <http://sis.nbp.pl>

Szczegółowe informacje o funkcjonalności i dostępnych rolach użytkowników w systemie zawarte są w dokumencie „Portal internetowy Systemu Informacji Sprawozdawczej Instrukcja użytkownika”, który można pobrać z Portalu SIS.

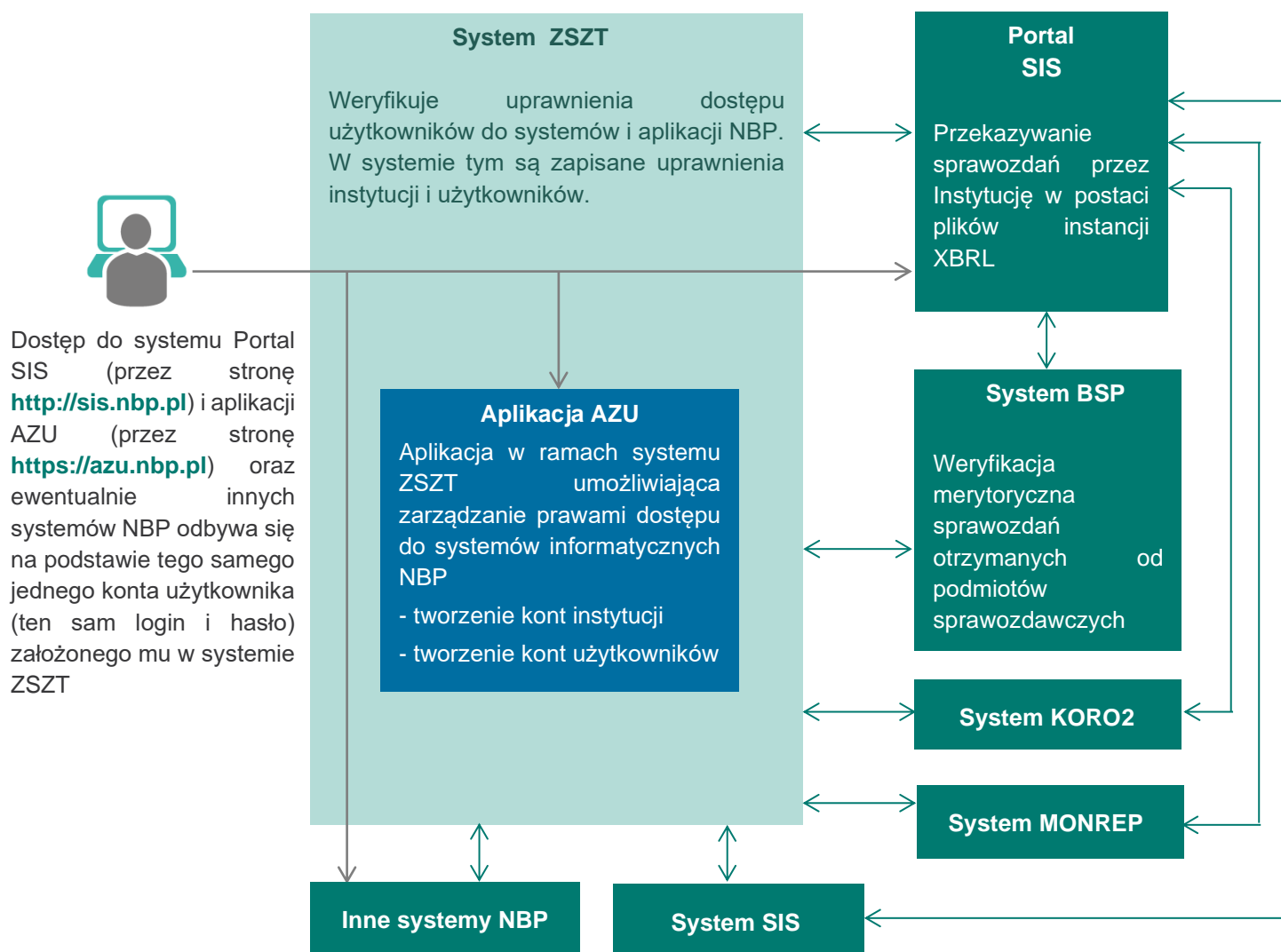
Zintegrowany System Zarządzania Tożsamością (ZSZT) to system, który służy do zarządzania dostępem do systemów NBP, m.in. takich jak: BSP, KORO2, MONREP, SIS (i pośrednio Portal SIS).

W systemie tym prowadzone są:

- konta instytucji – uprawnienie do danego systemu NBP, np. do systemu BSP. Konto instytucji ma przypisany certyfikat umożliwiający korzystanie z systemów informatycznych.
- konta użytkowników instytucji – uprawnienia dla danego użytkownika w ramach systemu. W systemie ZSZT rozróżniamy następujących użytkowników m.in.:
  - Administratora Upnień Instytucji (AUI) (konto z loginem i hasłem) –wystawia wnioski o utworzenie kont dla nowych użytkowników danej instytucji, zmienia ich prawa dostępu, hasła, czy dane dot. użytkownika, wysyła sprawozdania przez Portal SIS.
  - Konto bez praw administracyjnych z uprawnieniami (konto z loginem i hasłem) przydzielanymi przez AUI. Użytkownik może wysyłać sprawozdania przez Portal SIS (jeśli AUI nada mu takie uprawnienia).

W ramach systemu ZSZT została utworzona **Aplikacja Zarządzania Użytkownikami (AZU)**, w której zarządza się dostępem do systemów NBP, tj. zarządza kontami instytucji i kontami użytkowników instytucji. Aplikacja AZU dostępna jest pod adresem <https://azu.nbp.pl>

Powiązanie systemu BSP z systemami ZSZT i Portal SIS przedstawia poniższy schemat.

Dokumentem opisującym funkcjonowanie systemu ZSZT (w tym aplikacji AZU) jest *Regulamin uwierzytelniania użytkowników spoza Narodowego Banku Polskiego w systemach informatycznych w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Tożsamością* (Uchwała Nr 65/2016 Zarządu NBP z dnia 24 listopada 2016 r.). Wnioski (załączniki do ww. *Regulaminu*) o utworzenie kont w systemie ZSZT (a tym samym dla systemu BSP) oraz instrukcje dla użytkowników AZU dostępne są pod adresem <http://www.nbp.pl/azu> (<http://www.nbp.pl/azu/dokumenty.aspx>).

Lista dokumentów

Uchwała Nr 20/2018 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu uwierzytelniania użytkowników spoza Narodowego Banku Polskiego w systemach informatycznych w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Tożsamością”

Załączniki do Regulaminu – Wnioski

Wniosek o założenie konta/nadanie uprawnień/delegowanie roli do zarządzania uprawnieniami dla instytucji

Wniosek o założenie/aktywowanie/przedłużenie ważności /nadanie uprawnień dla konta użytkownika

Wniosek o wyznaczenie Administratora Uprawnień Instytucji

Wniosek o wycofanie uprawnień dla Administratora Uprawnień Instytucji

Wniosek o wycofanie uprawnień dla konta użytkownika w systemie informatycznym

Wniosek o wycofanie uprawnień/ delegowania roli do zarządzania uprawnieniami instytucji w systemie informatycznym

W celu uzyskania dostępu do systemu BSP należy:

1. złożyć wniosek o założenie konta instytucji w systemie informatycznym Baza Statystyki Płatniczej BSP, którego wzór określa załącznik nr 1 do ww. *Regulaminu*. Wniosek zawiera pozycję *Certyfikat instytucji TAK, NIE*. Posiadanie certyfikatu jest obowiązkowe. Certyfikat zapewnia bezpieczne połączenie z systemami NBP.

W sytuacji przekazywania przez instytucje sprawozdań do kilku systemów (BSP, MONREP, SIS, KORO2), wniosek zgodny z załącznikiem nr 1 składany jest do każdego systemu, w pozycji *Certyfikat instytucji* opcję „TAK” można wskazać tylko przy pierwszym składanym wniosku, jeden certyfikat obsługuje wszystkie systemy założone w systemie ZSZT.

Zasady wystawiania i odbioru certyfikatów dla potrzeb uwierzytelniania i autoryzacji w systemach informatycznych w NBP zawarte są w dokumencie „System DOCert – Polityka certyfikacji dla certyfikatów użytkowych” dostępny na stronie internetowej www.docert.nbp.pl

Certyfikat odbierany jest osobiście w Oddziałach Okręgowych NBP. Czas oczekiwania na certyfikat w O/O w Warszawie wynosi około trzy tygodnie.

Dla instytucji, które chcą odebrać certyfikat w Warszawie, przewidziano alternatywną, szybszą ścieżkę uzyskania certyfikatu. Instytucja może zgłosić się po kod jednorazowy do Centrali NBP, a następnie przy pomocy systemu zdalnej obsługi certyfikatów SZOC dostępnego na stronie www.docert.nbp.pl i użyciu kodu jednorazowego, generuje samodzielnie certyfikat. Instytucje chcące skorzystać z takiej ścieżki prosimy o wpisywanie w miejscu odbioru certyfikatu „Centrala NBP”.

W pozycji 1. *Dane instytucji*: we wniosku należy umieścić informację o rodzaju przesyłanego sprawozdania/sprawozdań (np.: AR1, WIP1), zgodnie z poniższą tabelą:

Rodzaj sprawozdania	Sprawozdania przesyłane przez:
AR1	Agenci Rozliczeniowi (formularze ST)
AR2	Agenci Rozliczeniowi 2
WIP1	Wydawcy Instrumentów Płatniczych (formularze FN)
WIP2	Wydawcy Instrumentów Płatniczych 2
WW	Wpłata i wypłata gotówki w kasach banku
WPE2	Wydawca pieniądza elektronicznego 2
WIPE2	Wydawca instrumentu pieniądza elektronicznego 2
Poczta	Przedsiębiorstwo państwowe użyteczności publicznej Poczta Polska
AIS_PIS	Usługi AIS/PIS
SP	System płatności
KIR-K	Izby rozliczeniowe (formularz KIR kwartalne)
PP	Przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wykonywania i pośrednictwa w realizowaniu Przekazów Pieniężnych w obrocie krajowym i z zagranicą

- Złożyć wniosek o założenie konta dla Administratora Upoważnień Instytucji (AUI) w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Tożsamością, którego wzór określa załącznik nr 2 do ww. *Regulaminu*.

W wyniku rejestracji pierwsza osoba wskazana we wniosku otrzymuje login i hasło umożliwiające dostęp do Aplikacji AZU i Portalu SIS. W aplikacji AZU pierwszy z administratorów AUI ma możliwość wystawienia wniosków o konta dla nowych użytkowników i przydzielania im uprawnień odpowiednich uprawnień.

UWAGA. Składane wnioski powinny być opatrzone pieczęcią firmową instytucji, pieczęciami i podpisami osób uprawnionych do składania oświadczeń woli w imieniu instytucji.

Papierowe wnioski należy przesłać na adres:

Departament Systemu Płatniczego
 Narodowy Bank Polski
 ul. Świętokrzyska 11/21
 00-919 Warszawa
 z adnotacją „Wniosek do systemu BSP”

Przesyłanie sprawozdań do systemu Baza Statystyki Płatniczej BSP możliwe jest przez Portal SIS.

Dostęp do systemu BSP posiadają instytucje, które mają obowiązek sprawozdawczy wynikający z rozporządzeń, tj.:

1. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2022 r. *w sprawie przekazywania informacji Narodowemu Bankowi Polskiemu przez agentów rozliczeniowych, wydawców instrumentów płatniczych oraz wydawców pieniądza elektronicznego* (Dz. U. poz. 2819)
2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 grudnia 2022 r. *w sprawie przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych do oceny funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych* (Dz. U. poz. 2766) z późn. zm.

Dostęp do testowego systemu Baza Statystyki Płatniczej - BSP

Środowisko testowe systemu BSP jest analogiczne do środowiska produkcyjnego systemu BSP. Testowy system BSP jest zintegrowany z systemami testowymi Portal SIS i systemem ZSZT.

W celu uzyskania dostępu do testowego systemu BSP należy skontaktować się z NBP poprzez adres mailowy system.platniczy-dane@nbp.pl, z tematem „Dostęp do środowiska testowego systemu BSP”.

Dostęp testowego systemu Portal SIS odbywa się przez stronę <https://sisrozw2u.nbp.pl/> a dostęp do testowej aplikacji AZU przez stronę <https://azu-test.nbp.pl>

Przydatne linki

- instrukcje dla użytkowników AZU (instrukcje „Instalacji certyfikatu”, instrukcja obsługi AZU dla użytkowników zewnętrznych)
<http://www.nbp.pl/azu>
<http://www.nbp.pl/azu/dokumenty.aspx>
- zasady wystawiania i odbioru certyfikatów www.docert.nbp.pl
- testowy Portal SIS <https://sisrozw2u.nbp.pl/>
- testowa aplikacja AZU <https://azu-test.nbp.pl>
- produkcyjny Portal SIS <http://sis.nbp.pl>
- produkcyjna aplikacja AZU <https://azu.nbp.pl>

Dostęp do Portalu SIS i aplikacji AZU

Pierwsze logowanie do systemu Portal SIS i AZU dla systemu BSP

Każdy użytkownik przed pierwszym zalogowaniem się do systemu Portal SIS, czy aplikacji AZU musi zainstalować na swojej stacji roboczej certyfikat zgodnie z instrukcją zamieszczoną na stronie <http://www.nbp.pl/azu/poznaj.aspx>

AZU

Strona główna

Czym jest AZU?

Poznaj AZU (instrukcje)

Lista dokumentów

Aplikacja Zarządzania Upewnieniami — AZU

Poznaj AZU

- Instrukcja obsługi Aplikacji Zarządzania Upewnieniami (AZU) dla Administratorów Upewnien Instytucji (AUI) w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Tożsamością (ZSZT)
- Instrukcja obsługi Aplikacji Zarządzania Upewnieniami (AZU) dla użytkowników zewnętrznych (UZ) w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Tożsamością (ZSZT)
- Wykaz skrótów i definicji
- Instalacja certyfikatu
Warunkiem poprawnej autoryzacji użytkownika w aplikacji AZU jest zainstalowanie tzw. klucza firmowego w przeglądarce internetowej, wydanego przez NBP w systemie DOCert NBP.

Po wgraniu certyfikatu i otrzymaniu loginu i hasła do systemu AZU i Portalu SIS (jedno konto z tym samym hasłem) użytkownik powinien zalogować się do aplikacji AZU, w celu zmiany hasła oraz akceptacji obowiązujących w Narodowym Banku Polskim regulacji w dokumentach, których treść dostępna jest pod dołączonym linkiem.

Po akceptacji ww. regulaminów użytkownik otrzyma dostęp do Portalu SIS. Brak akceptacji skutkuje brakiem możliwości korzystania z systemów w NBP, w szczególności z Portalu SIS.

Uwaga!

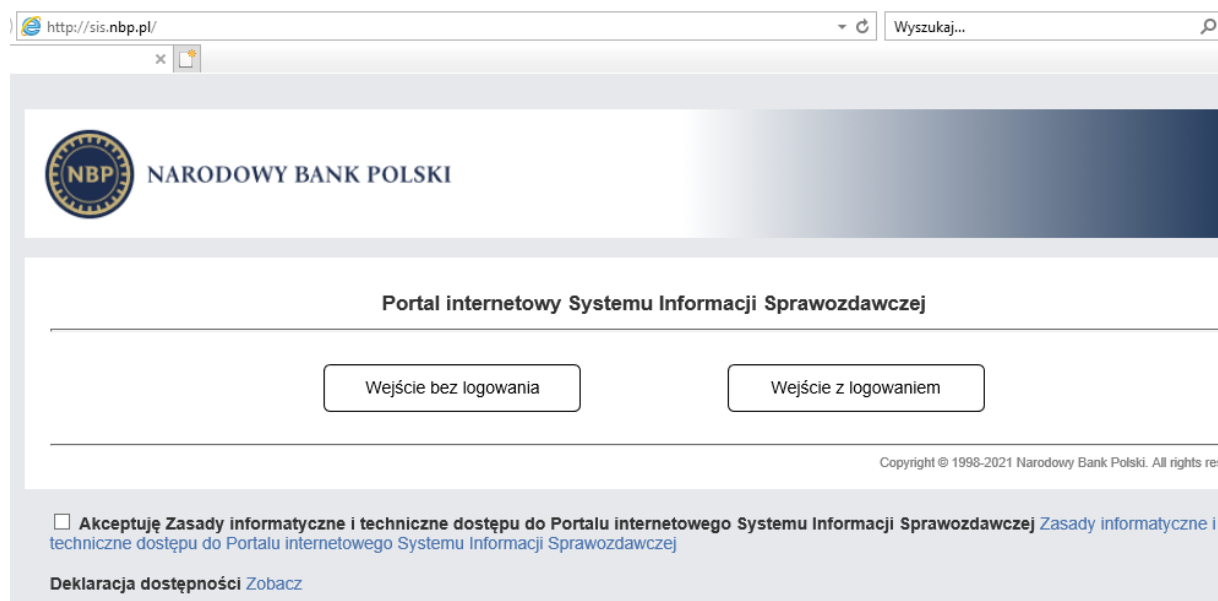
Jeśli użytkownik nie ma możliwości wysyłania sprawozdań w Portalu SIS (nie ma dostępu do Portalu SIS) może to oznaczać, że:

- użytkownik nie zaakceptował ww. regulaminów,
- administrator Państwa instytucji AUI nie przydzielił użytkownikowi odpowiednich uprawnień do wysyłania sprawozdań (szczegóły zawiera podrozdział *System AZU – produkcja*)
- próba logowania do Portalu SIS odbyła się za wcześnie, tj. nie minęło 15 minut od zaakceptowania ww. regulaminów w aplikacji AZU.

Portal SIS - produkcja

Produkcyjny system Portal SIS dostępny jest z poziomu przeglądarki internetowej pod adresem <http://sis.nbp.pl>

Funkcjonalność portalu internetowego SIS umożliwia m.in.:

1. pobieranie obowiązujących taksonomii XBRL dla poszczególnych okresów sprawozdawczych,
2. przesyłanie w formacie XBRL sprawozdań zgodnie z opublikowaną przez NBP taksonomią,
3. testowe weryfikowanie poprawności sprawozdań w postaci plików instancji XBRL pod względem budowy, semantyki (zgodność z taksonomią informacji sprawozdawczej) i zawartości (zgodność z regułami kontrolnymi),
4. wymianę informacji z podmiotami sprawozdawczymi w Serwisie informacyjnym.

Portal SIS umożliwia logowanie jako gość, tj. bez konieczności posiadania konta użytkownika z loginem i hasłem. Logowanie jako gość jest możliwe ze stacji roboczych, na których został wgrany certyfikat otrzymany przez instytucję. Użytkownik „gość” ma dostęp jedynie do serwisu informacyjnego, taksonomii oraz może testowo wysyłać sprawozdania. Testowo wysłane sprawozdania nie docierają do systemu BSP. Funkcjonalność ta służy jedynie podmiotom sprawozdawczym do sprawdzenia poprawności posiadanego sprawozdania, tj. testu, czy jego produkcyjne wysłanie powiedzie się.

Testowe przesłanie sprawozdań

System:

Okres sprawozdawczy:

Rodzaj sprawozdania:

Instrukcja użytkownika Portalu SIS

Szczegółowa funkcjonalność systemu Portal SIS została opisana w dokumencie *Instrukcja użytkownika Portalu SIS*, którą można pobrać z *Serwisu informacyjnego* systemu Portal SIS. W celu pobrania ww. dokumentu należy:

1. zalogować się do Portalu SIS
2. rozwinąć menu *Serwis informacyjny* i wybrać *Lista dokumentów*

Tytuł publikacji	Data publikacji
Dokument test	2019-07-18
Instrukcja użytkownika Portalu internetowego Systemu Informacji Sprawozdawczej	2017-04-12

3. wybierać pozycję **Instrukcja użytkownika Portalu internetowego Systemu Informacji Sprawozdawczej**

Produkcyjne przesyłanie sprawozdań przez Portal SIS do systemu BSP

W celu produkcyjnego wysłania sprawozdania w postaci pliku instancji XBRL użytkownik powinien:

1. rozwinąć menu *Sprawozdawczość* i wybrać *Przesyłanie sprawozdania*

Produkcyjne przesłanie sprawozdań

System:
Okres sprawozdawczy:
Rodzaj sprawozdania:

+ Wybierz plik

↗ Wyślij   ✕ Wyczyść

2. wybrać *System BSP* oraz odpowiedni *Okres sprawozdawczy* i *Rodzaj sprawozdania*, np.:

Produkcyjne przesłanie sprawozdań

System:
Okres sprawozdawczy:
Rodzaj sprawozdania:

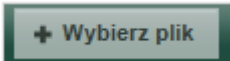
+ Wybierz plik

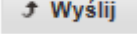
↗ Wyślij   ✕ Wyc

- Wybierz
- AIS/PIS Usługi
- AR1 - Agent rozliczeniowy 1
- AR2 - Agent rozliczeniowy 2
- Biura Usług Płatniczych
- Działalność depozytowa
- Działalność rozliczeniowa
- Działalność rozrachunkowa
- KIR kwartalne

Użytkownik może wybrać następujące rodzaje sprawozdań:

Lp.	Nazwa rodzaju sprawozdania	Symbol taksonomii	Nazwa skrócona
1	Agent rozliczeniowy 1	AR1	AR1
2	Agent rozliczeniowy 2	AR2	AR2
3	Wydawca instrumentu płatniczego 1	WIP1	WIP1
4	Wydawca instrumentu płatniczego 2	WIP2	WIP2
5	Wpłata i wypłata gotówki w kasach banku	WW	WW
6	Wydawca pieniądza elektronicznego 2	WPE2	WPE2
7	Wydawca instrumentu pieniądza elektronicznego 2	WIPE2	WIPE2
8	Usługi AIS/PIS	AIS/PIS	AIS/PIS
9	System płatności	SP	SP
10	Poczta Polska	POCZTA_POLSKA	Poczta
11	KIR kwartalne	IR_KIR_K	KIR-K
12	Przekazy pieniężne kraj/zagran	PRZEK_PIEN	PP

3. załączyć plik za pomocą przycisku ze sprawozdaniem w postaci instancji XBRL

4. wysłać sprawozdanie za pomocą przycisku

System AZU – produkcja

AZU jest aplikacją webową (portalem), która pozwala uprawnionym przez instytucje pracownikom (Administratorom Upnień Instytucji, AUI) zarządzać uprawnieniami dostępu swoich pracowników do systemów informatycznych NBP, zintegrowanych z ZSZT (w szczególności dostępem do Portalu SIS dla systemu BSP). Udostępnia podstawowe informacje użytkownikom w niej zarejestrowanych.

Produkcyjna aplikacja AZU dostępna jest z poziomu przeglądarki internetowej pod adresem <https://azu.nbp.pl>

← → ↻ 🏠 azu.nbp.pl/my.policy ☆ 🛠️ 🗄️ 👤 ⋮

NARODOWY BANK POLSKI

Aplikacja Zarządzania Uprawnieniami

Aplikacja Zarządzania Uprawnieniami

Nazwa użytkownika

Hasło

Zaloguj

Copyright by Narodowy Bank Polski. All rights reserved.

Wszelkie niezbędne instrukcje dot. systemu ZSZT i aplikacji AZU znajdują się na stronie: <http://www.nbp.pl/azu/poznaj.aspx> w szczególności:

- Instrukcja obsługi Aplikacji Zarządzania Uprawnieniami (AZU) dla Administratorów Upnień Instytucji (AUI) w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Tożsamością (ZSZT)
- Instrukcja obsługi Aplikacji Zarządzania Uprawnieniami (AZU) dla użytkowników zewnętrznych (UZ) w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Tożsamością (ZSZT)
- Wykaz skrótów i definicji
- Instalacja certyfikatu

NARODOWY BANK POLSKI

AZU

- Strona główna
- Czym jest AZU?
- Poznaj AZU (instrukcje)**
- Lista dokumentów

Aplikacja Zarządzania Uprawnieniami — AZU

Poznaj AZU

- Instrukcja obsługi Aplikacji Zarządzania Uprawnieniami (AZU) dla Administratorów Upnień Instytucji (AUI) w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Tożsamością (ZSZT)
- Instrukcja obsługi Aplikacji Zarządzania Uprawnieniami (AZU) dla użytkowników zewnętrznych (UZ) w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Tożsamością (ZSZT)
- Wykaz skrótów i definicji
- Instalacja certyfikatu
Warunkiem poprawnej autoryzacji użytkownika w aplikacji AZU jest zainstalowanie tzw. klucza firmowego w przeglądarce internetowej, wydanego przez NBP w systemie DO Cert NBP.

Administratorzy Upnień Instytucji w aplikacji AZU mogą m.in.:

1. przydzielić sobie i pozostałym (istniejącym) użytkownikom Instytucji odpowiednie uprawnienia do wysyłania sprawozdań do systemu BSP,

- złożyć wniosek o utworzenie konta w systemie BSP dla nowych użytkowników.

1. Przydzielenie uprawnień do wysyłania sprawozdań przez AUI

- w aplikacji AZU z menu wybieramy **INSTYTUCJE**
- wyberamy Instytucję (w przykładzie przydzielono uprawnienia NBP)

- wyberamy **SIS BSP Sprawozdawca BSP** zgodnie z poniższym zrzutem ekranu:

Delegowane uprawnienia Instytucji w aplikacji

▼ Filtr: [Filtruj po nazwie aplikacji lub roli i zatwierdź Enter] Wyczyść

Nazwa aplikacji	Nazwa roli	Opis
	Administrator Uprawnień Instytucji (AUI)	Zarządza wszystkimi uprawnieniami tej instytucji
EWIB2	Rola dla czytelników zewnętrznych	Czytelnicy zewnętrzni
EWIB2	Rola dla edytorów zewnętrznych	Edytorzy zewnętrzni
SIS BSP	Odbiorca publikacji dedykowanej BSP	Rola dla użytkownika, umożliwia dostęp do publikacji dedykowanej
SIS BSP	Sprawozdawca BSP	Rola dla użytkownika, umożliwia wysyłanie sprawozdań, obowiązkiem dla Instytucji sprawozdającej

- wpisujemy **Imię, Nazwisko i ID PESEL** użytkownika, który ma mieć możliwość wysyłania sprawozdań w Portalu SIS do systemu BSP
- po wpisaniu odpowiednich danych użytkownika wybieramy **Dodaj użytkownika według kryterium**

2. Utworzenie konta w systemie dla nowych użytkowników

- w aplikacji AZU z menu wybieramy do **WNIOSKI**
- wyberamy funkcję **Konta użytkowników**

Aktywne wnioski czekające na Ciebie: 0

Wystaw nowy wniosek dotyczący:

- Dostępu do aplikacji
- Kont użytkowników i stacji roboczych

Sprawdź status wniosku

- Wyszukaj wniosek

- wyberamy wniosek „Utworzenie konta użytkownika zewnętrznego przez Administratora Uprawnień Instytucji”

Wynik wyszukiwania. Wybierz nowy wniosek, który chcesz wystawić

Rodzaj wniosku	Opis
• Aktywacja lub wydłużenie konta użytkownika zewnętrznego	Wniosek o aktywację lub wydłużenie konta użytkownika zewnętrznego
• Dezaktywacja konta użytkownika zewnętrznego	Wniosek o dezaktywację konta użytkownika zewnętrznego
• Nadanie uprawnień Administratora Uprawnień Instytucji dla konta użytkownika zewnętrznego	Wniosek o nadanie dla użytkownika zewnętrznego uprawnień Administratora Uprawnień Instytucji
• Odebranie uprawnień Administratora Uprawnień Instytucji	Wniosek o odebranie uprawnień Administratora Uprawnień Instytucji
• Utworzenie konta użytkownika zewnętrznego	Wniosek o utworzenie konta użytkownika zewnętrznego
• Utworzenie konta użytkownika zewnętrznego w roli Administratora Uprawnień Instytucji	Wniosek o utworzenie konta użytkownika zewnętrznego w roli Administratora Uprawnień Instytucji

Do przodu

Strona 1/1

Następna

Pozostałe funkcjonalności zostały szczegółowo opisane w ww. instrukcjach.

Wymagania dotyczące przygotowania plików instancji XBRL

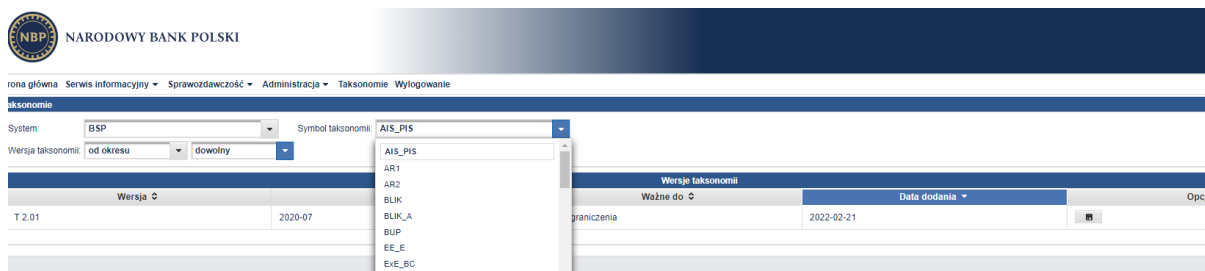
Format dostarczania danych do NBP

Sprawozdania dotyczące rynku usług płatniczych powinny być przekazane do NBP przez podmioty sprawozdawcze w postaci plików instancji XBRL według opracowanych przez NBP taksonomii XBRL. Taksonomie z formułami walidacyjnymi dostępne są do pobrania na Portalu internetowym Systemu Informacji Sprawozdawczej (Portal SIS) pod adresem: <http://sis.nbp.pl> oraz <https://sis.nbp.pl>

Sprawozdania w postaci plików instancji XBRL przekazywane są do NBP za pośrednictwem Portalu SIS dostępnego pod adresem <https://sis.nbp.pl>. Sprawozdania podlegają kontroli systemowej. Poprawnie zwalidowane sprawozdania zasilają system BSP.

W celu pobrania taksonomii z Portalu SIS należy:

1. Zalogować się do Portalu SIS
2. Z menu wybrać *Taksonomie*
3. Ustawić *System: BSP* i następnie wybrać z dostępnej listy rozwijanej odpowiedni *Symbol taksonomii*, np.: *AIS_PIS*

4. Plik z wybraną taksonomią należy pobrać przyciskiem znajdującym się w tabeli z Wersjami taksonomii w kolumnie *Opcje*

Uwaga:

Zaleca się przesyłanie plików instancji sprawozdania w postaci spakowanej w formacie *.zip. Dopuszcza się przesyłanie plików w formacie oryginalnym - *.xml jednak tylko w przypadku plików o wielkości do 10 MB.

---

www.nbp.pl